The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

LATVIJA AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.50, tekstā $3.20-$6.40 par vienu collas slejas telpu.

SATURDAY, OCTOBER 10, 1959 — 81./906. n-r. — SESTDIEN, 1959. GADA 10. OKTOBRĪ — 9. gads.

HERTERS PANĀKUMUS NEREDZ

SASPĪLĒJUMS MAZINĀJIES, BET PROBLĒMAS PALIKUŠAS TĀS PAŠAS

Savā preses konferencē Vašingtonā Sav. Valstu ārlietu ministrs Herters visai skeptiski izteicās par panākumiem, kas gūti sarunās ar Chruščevu, un, proti, tādu nav. Ārlietu ministrs atzina, ka pašreiz starptautiskais saspīlējums gan mazinājies, bet ka tas nekādā ziņā nav dzēsis domstarpības, kas Rietumiem pastāv ar Padomju Savienību.

Ārlietu ministrs deklarēja, ka šanos no Rietumberlīnes. Ja kas līdz Vācijas apvienošanas brīdim trīs Rietumu sabiedrotie — Sav. Valstis, Anglija un Francija — paturēs savus garnizonus Rietumberlīnē. Padomju Savienība, kā zināms, tai pašā laikā draud parakstīt atsevišķu miera līgumu ar Austrumvāciju, nododot pēdējās pārziņā pievadceļus uz Berlīni. Herters aizrādīja, ka būtībā situācija šodien ir tāda pati, kāda tā bija pagājušā gada novembrī, kad Chruščevs pirmoreiz pacēla savu balsi, pieprasot Rietumu lielvalstu izvāk-

Šai laikā ir mainījies, tad vienīgi tas, ka Chruščevs tagad par šo jautājumu ir ar mieru runāt, neuzspiežot nekādas laika robežu prasības un, otrkārt, ka viņš devis solījumu šādu sarunu laikā neko viens pats uz savu roku neuzsākt.

Prešes pārstāvju vaicāts, vai viņš nākotnes sarunās ar Padomju Savienību saredz kaut kādu atrisinājuma iespēju Berlīnes problēmai, ārlietu ministrs atļāvās izrādīt pilnīgu bezcerību.

Ārlietu ministrs Herters atklāti pateica, ka pēc viņa domām valdību galvu konferencei ir tikpat lielas izredzes panākt Berlīnes atrisinājumu kā bija ārlietu ministriem pēdējā Ženēvas konferencē, kas kā zināms, tika slēgta, neko nepanākot.

Herters preses konference, no vienas puses, jāieskata par vēsturisku notikumu. Viņš ir pirmais, kas mēģina pastumt rožaino gaismu no Chruščeva piesmaidīto amerikāņu acīm un skaidri pasacīt, ka Chruščeva vizīte nekādas pārmaiņas nav radījusi, ka nav noticis nekas tāds, kas liecinātu, ka nākotnē ar Padomju Savienību būs vieglāk sadzīvot un sadarboties nekā līdz šim.

„Atoma pulkstenis" orbitā

Jau šīgada novembrī Sav. Valstu zinātnieki gatavojas pierādīt lajam tik neiedomājamo un lietpratējam tik bezgala interesanto neļaika Alberta Einšteina teoriju, ka laiks ir relātīvs. Illustrējot to ar ceļojumu izplatījumā, tas nozīmētu, ka cilvēkam, kas viņam būtu 6 mēnešu ilgs brauciens pasaules telpā, atgriežoties zemes virsū, būtu īstenībā ildzis 10 gadu. Lai šo teoriju pierādītu, Sav. Valstis izšaus satelītu, kura mērķis būs orbita ap sauli un kura galvenais instruments būs atompulkstenis „relātīvā laika" mērīšanai. Pašreiz pilnīgi neatrisināta esot tikai vairs viena problēma — kā uztvert satelīta sūtīto informāciju no 93 milj. jūdžu tāluma.

Ziedojumu vākšanu Ziemassvētku palīdzībai

uzsākusi oktobaa sākumā Daugavas Vanagu apvieniba Čikāgā, izsūtot aploksnes ziedojumu nodošanai. Ziedojumu vācēji šo darbu sāk labā ticībā un cerībā, ka tautiešu atsaucība šogad būs labāka,nekā iepriekšējos gados. DV rīkotā Ziemassvētku palīdzība veltīta vietējo aprūpei, palīdzībai Vācijā un aiz dzelzs aizkara dzimtenē un vergu nometnēs Sibirijā. Gādāsim, lai Ziemassvētku spožums atmirdz pie tiem, kuŗus piemeklējušas nebaltas dienas.

Ja pilnīgas mūsu tautiešu kartotēkas trūkuma dēļ daudzi nav saņēmuši DV aicinājumu ziedot Ziemassvētku palīdzībai, tad lūdzam ziedojumus nodot DV apvienības pr-kam R. Porukam, 2383 N. Sawyer Av., vai kasierim V. Lāčkājam, 4132 — 34 N. Francisko Ave., izrakstot čeku, vai Money orderi uz apvienības nosaukumu: Latvian Welfare Association of Illinois. -ro.

Neizdodas labot pasaules rekordu

Dans Verns — jaunais pasaules rekordists 1000 m skrējienā, rekordu mēģināja labot arī 3000 m distancē. Taču rezultāts — 7:59,6 min. par 6,8 sekundēm vājāks nekā 1956. gadā iespētais angļa Gordona Pirija varējums.

KRIEVI PROPONĒ KOPĪGU IZPLATĪJUMA PĒTĪŠANU

KANADAS ĀRLIETU MINISTRS GRĪNS UZTRAUCAS PAR RADIOAKTIVITĀTES PIEAUGUMU

Apvienotajās Nācijās, Ņujorkā. Kā negaidīts pārsteigums, jo sevišķi Sav. Valstīm Apvienoto Nāciju pilnsapulces debatēs nāca Padomju Savienības ārlietu ministra vietnieka Kuzņecova priekšlikums noorganizēt starptautisku zinātnieku konferenci izplatījuma kopīgai pētīšanai. Bet . . . tai pašā laikā Padomju Savienība joprojām boikotē pašreizējo Apvienoto Nāciju komiteju, kuŗas pienākums ir raudzīties, lai izplatījums tiktu izmantots vienīgi miermīligiem mērķiem. Kuzņecovs uzsvēra, ka komitejas sastāvs nekādā ziņā negarantē vienlīdzīgu sadarbību visu valstu starpā un tādēļ tā Padomju Savienībai nav pieņemama. Padomju Savienība gribēja, lai spēku sadale šai komitejā būtu vienlīdzīga starp Rietumiem no vienas puses un komūnistiem un neitrāliem no otras puses. Kuzņecovs vainoja tieši augšminēto Apvienoto Nāciju komiteju kā galveno šķēršli sadarbībai izplatījuma pētīšanā. Komiteja par aktīvu Apvienoto Nāciju sastāvdaļu vairs nevar atzīt. To boikotē Padomju Savieniba, Polija un Čechoslovakija. Līdz ar to komiteju par nekam nederīgu ieskata arī Indija un Apvienotā Arabu Republika, kas no tās izstājušās.

Kanadas ārlietu ministrs Grīns turpināja baidīt Apvienotās Nācijas ar radiācijas briesmām, un viņam jau radies jauns pulciņš sekotāju, kas gatavi uzsākt radioaktivitātes pētīšanu satrptautiskā apjomā. Grīna priekšlikumā paredzēts, ka nepietiek pētīt vienīgi radiāciju, kas rodas no atomieročū sprādzieniem, bet, ka vismaz tikpat liela uzmanība jāpievērš radioaktivitātei, kas rodas dabiskā ceļā.

MARIO LANCA, dēvētais Karūzo pēcnieks, miris

Mario Lanca, jaunais tenors, miris Romā, 7. oktobrī.

Būdams vēl vidusskolnieks, Lanca bijis svaru cēlējs un boksa amatieris. Dziedāt sācis mācīties 20 g. vecumā, bet ar 29 gadiem bija jau pasaulē slavens dziedonis. Uzstājies vairākās filmās, no tām Lielais Karūzo, ko dziedāja M. Lanca, bijusi kases rekorda gabals.

Kritiķi tomēr nebija vienisprātis par viņa dziedājumu: daži slavēja viņa vareno balsi, citi atzina, ka viņam trūkst mūzikālas gaumes un disciplīnas.

Lancas īstais vārds Alfredo Arnold Kokoca (Cocozza). Dzimis Dienvidfiladelfijā, ASV, italiešu ģimenē.

IRAKAS KASEMS IEVAINOTS

NEIZDEVIES ATENTĀTS PRET IRAKAS PREMJĒRU — IEMESLS POLICIJAS STUNDAS IEVEŠANAI BAGDADES IELĀS.

Bagdadē, šī gada 7. oktobrī, kad Irakas ministru prezidents Kasems brauca pa vienu no Bagdades galvenajām ielām, pret viņu tika izdarīts atentāts. Kaut gan pēdējo ķēra 3 lodes, ievainojumi ir visai niecīgi, un jau uzbrukuma dienas vakarā Kasems varēja runāt Bagdades radiofonā. Premjērs pastāstīja, ka nodevēji gribējuši tikt no viņa vaļā, bet ka viņš devis solījumu Dievam kalpot savai valstij un ka tādēļ neviens ārzemnieks vai mantrausis viņam nevar ceļā nostāties.

Pēc uzbrukuma Kasemam Bagdadē nekavējoties noteikta policijas stunda, un visiem Irakas galvaspilsētas iedzīvotājiem jābūt savās dzīves vietās ne vēlāk kā deviņos vakarā.

ARCHIBĪSKAPA TĒVA VIESOŠANĀS LATVIEŠU ĢIMNAZIJĀ MINSTERĒ

Skats skolas bibliotēkā. No kreisās: direktors A. Dreimanis, Dr. A. Rudzīte, archibīskaps Dr. T. Grinbergs un inspektors E. Āboliņš.

KOMŪNISTU AKTIVITĀTE LAOSĀ ATKAL PIEŅEMAS

Apvienoto Nāciju izmeklēšanas komisijas darbs tuvojas nobeigumam.

Pēdējās dienās pieaugusi Laosas komūnistu partizānu darbība. Militārie lietpratēji paskaidro, ka lielāka apmēra uzbrukums pret karalisko valdības karaspēku iespējams jebkuŗu brīdi.

Interesanti atzīmēt, ka komūnistu aktivitātes pieaugums tieši iekrīt Apvienoto Nāciju sūtītās 4 valstu izmeklēšanas komisijas darbības nobeiguma laikā. Japānas, Itālijas, Argentīnas un Tunisijas pārstāvji nupat pabeiguši savu uzdevumu, noskaidrojot, vai pret Laosas valdību ciņā iejaukti arī Ziemeļvietnamas regulārie spēki, kā to apgalvo Laosa. Ļoti iespējams, ka sakarā ar komūnistu militārās aktivitātes pieaugumu daži izmeklēšanas komisijas pārstāvji paliks Laosā, lai galvaspilsētā Luang Prabangā sagaidītu Drošības padomes lēmumu.

Izmeklēšanas komisijas atklājumiem un sekojošai Drošības padomes reāgēšanai var būt ļoti tālejoša nozīme ne tikai Laosas, bet visas Indoķīnas nākotnē. Tiek pat zilēts, ka, Laosai izdotīes pierādīt Ziemeļvietnamas agresiju, pēdējā varētu rēķināties ar aktīvu Sav. Valstu bruņoto spēku iejaukšanos. Pagaidām amerikāņi Laosai palīdz vienīgi ar ieročiem, municiju, kara materiāliem un padomu.

CHRUŠČEVS RUNĀ PAR GALOTŅU KONFERENCI

— Valdību galvu sarunas iespējamas vēl šīgada beigās vai nākamā gada sākumā, — saka Kremļa valdnieks.

Maskavā. Atceļā no komūnistu Ķīnas 10 gadu pastāvēšanas svētkiem Pekingā, padomju premjērs isu brīdi apstājās Vladivostokā un kādā runā ilka saprast, ka viņš gatavojoties drīzai valdību galvu konferencei. Mums jādara viss, kas vien mūsu spēkos," deklarēja Chruščevs, „lai nodibinātu pastāvīgu pasaules mieru."

Tai pašā dienā, kad Chruščevs runāja Vladivostokā, Sav. Valstu ārlietu ministrs Herters Vašingtonā paskaidroja, ka datums valdību galvu konferencei vēl nav noteikts.

Neparasti laipnus vārdus Chruščevs arī šoreiz veltīja prezidentam Eizenhaueram: „Tas bija gudrs gājiens no prezidenta puses aicināt mani uz Sav. Valstīm, un prezidentam savukārt izsakot vēlēšanos apmeklēt Padomju Savienību. Tas ne tikai pierāda viņa tālredzību, bet ilustrē amerikāņu tautas tiekšanos pēc miera vispār."

Īsumā Chruščevs komentēja arī savu Pekingas viziti, pastāstot, ka komūnistu Ķīnā viss esot vislabākajā kārtībā. Sarunas ar komūnistu Ķīnas valdības vadību rādījušas, ka Ķīna un Padomju Savienība turas pie vienas un tās pašas marksisma - ļeņinisma līnijas un ka krievi un ķīnieši roku rokā iet pretim savam kopīgam mērķim — sociālismam un komūnismam.

CHRUŠČEVS IEMIDZINĀJIS RIETUMUS

ERIKS GEIGERS

Rietumvācijas aizsardzības ministrs Štrauss baidās, ka Chruščevs drīzumā sāks melu un pulgošanas kampaņu, lai iznīcinātu Rietumvāciju.

Virs, kuŗu kādu dienu var izraudzīt par Rietumvācijas kanclera Ādenauera pēcteci, pareģo, ka Chruščevs pēc savas puslīdz sekmīgās Sav. Valstu vizītes tagad koncentrēs visas pūles Rietumvācijas demokratiskā režīma iznīcināšanas virzienā.

„Nav nekādu šaubu,ka Chruščevs mēģinās mūs likvidēt, jo viņš pašreiz domā, ka viņam izdevies stipri mazināt Rietumu sabiedroto modrību", intervijā isi pirms aizbraukšanas no Toronto deklarēja Rietumvācijas aizsardzības ministrs Strauss. Ministrs jutās pavisam pārliecināts, sacīdams, ka krievi ļoti pūlēsies, lai tiktu vaļā no Bonnas valdības izjaucot visu Rietumu aliansi Eiropā.

Kamēr divu nedēļu ilgās vizītes laikā Kanadā ministrs nekad nepārkāpa rutinas slieksni, aizbraukšanas priekšvakarā vācu Rātspagraba restorānā viņš atļāvās jau daudz stingrāku valodu. Piemēram, ka amerikāņi ar savu laipnību pret Chruščevu pēdējā vizītes beigās viņu pagalam nokaitinājuši.

„Vienigais, ko es varu darīt, ir lūgt Dievu, lai amerikāņi un pārējā Rietumu pasaule neļaujas apmuļķoties no šī draudīgā komūnista „bērnu bučošanas" jaunās taktikas.

Savās mājās Fr. J. Strauss ir pazīstams kā nelokāms komūnisma ienaidnieks, un dažreiz pat gadās, ka viņa opozicija jebkāda veida kompromisam ar komūnistiem ir daudz asāka nekā pašam Ādenaueram. Valdību galvu konferences laikā Ženēvā, piemēram, kanclers Ādenauers rādīja seju, ka no sarunām kaut kas arī varētu iznākt, bet ne tā Strauss. Kamēr Ādenauers rādīja atturīgu piekrišanu, Strauss kādā runā Minchenē konferenci asi kritizēja. Rietumvācijas valdības aprindas sagaidīja, ka Strauss, kas tai laikā vēl bija ministrs bez portfeļa, saņems no Ādenauera asu brāzienu. Bet notika tieši pretējais — kanclers viņu izraudzīja aizsardzības ministra amatam.

NASERS CĪNĀS PRET KOMŪNISTIEM

Apvienotās Arabu Republikas prezidenta Nasera cīņa pret komūnistiem, jo sevišķi Sīrijas provincē, pieņēmusi jaunu un starptautisku nokrāsu. Kamēr Chruščevu interesējot vienīgi pasaules miers, komūnistu Ķīna, lietojot subversīvus paņēmienus, gatavojoties pārvērst komūnistu satelītos visas arabu valstis. Pekinga aizkavējot viņa sūtniecības sazināšanos ar Kairo, pratinot katru personu, kas sūtniecību apmeklējot, tā ka pēdējā nonākusi pilnīgā aplenkuma stāvoklī. Kairo laikraksts Al Ahram deklarē, ka Pekinga turpina Staļiņa noziedzīgu politiku, lai tikai pavairotu starptautisko saspīlējumu. Nasers solās ķiniešiem atspēlēties, slēdzot viņu konsulātu Damaskā. Labi informētas aprindas zina stāstīt, ka jau tuvākajās dienās no Pekingas Kairo atgriezīsoties Apvienotās Arabu Republikas sūtnis un palikšot galvaspilsētā „uz nenoteiktu laiku".

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Komūnistu saimniecības sistēmā notiek dažādas dīvainas lietas. Chruščevs nepārtraukti uzsver, ka Padomju Savienība grib palielināt savu tirdzniecību ar Sav. Valstīm, jo sevišķi, lai iepirktu dažādas rūpniecības mašīnas. Šīgada sākumā Polija samaksāja Rietumvācijai, Anglijai un Beļģijai 100 milj. dolaru tieši par šādām mašīnām. Bet jau vasaras otrā pusē poļu pirkums, par pazemināt ām cenām, parādījās pasaules tirgū, un to pārdošanai piedāvāja Šveices un Austrijas tirgotāji. No tā secinā, ka Padomju Savienība nav ieinteresēta Polijas smagās rūpniecības attīstībā. Vienu lietu tomēr vēl nevienam nav izdevies atrisināt un, proti, kādēļ smagās rūpniecības mašīnas, pēc kurām tā ilgojas Padomju Savienība, uz turieni arī neaizgāja?

● Sav. Valstīm nav nekādu cerību panākt Apvienoto Nāciju rājiena izteikšanu komūnistu Ķīnai par varmācībām Tibetā. Visos jautājumos, kas skar komūnistu Ķīnu, Apvienoto Nāciju valstis balso ļoti piesardzīgi un ļoti augsts procents no balsošanas parasti atturas. Savākt divas trešdaļas balsu liekas praktiska neiespējamība.

Sakara ar Toronto pilsētas 125gadu jubileju, kopš tā inkorporēta kā pilsēta, publicēts īpašs, illustrēts izdevums „Toronto 1959", ar daudz interesantiem rakstiem un uzņēmumiem. Ievērojot šo lielo atceri, firma Toronto Hydro, sava nama, 14 Carlton St., logā ievietojusi īpašu dekorāciju, kas atspoguļo Toronto pilsētas senu pagātni, laikā ap 1834. gadu.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

PĒC ATPŪTAS...

P. DREIMANIS

Pagājusi vasara; iestājies rudens, kam sekos ziema. Vasarā darbiniekiem parasti ir iespējams atpūsties, kad viņiem ir gaŗāks vai īsāks atvaļinājums. Tad ir pieņemts dzīvot kādā vasarnīcā ezera vai upes krastā, lai varētu peldēties un sauloties. Tādā dabas klēpī cilvēka organisms atgūst fiziskos spēkus, kas patērēti īpaši ziemas laikā. Ūdens un saule te pievelk ar tādu spēku, ka pat stipra rakstura cilvēkam grūti tam pretoties. Un tas ir labi. Cilvēks ne tikai fiziski, bet arī garīgi atpūšas no vienmuļā darba, kas viņam jāstrādā pārējā gada laikā. Ir svaŗīga arī dzīves vietas pārmaiņa. Tā pozitīvi iedarbojoties īpaši uz nervu sistēmu.

Šajā atpūtas laikā mazliet novārtā paliek gara dzīve. Jaukā daba gan iedarbojas uz jūtām, bet tas tikai daļēji var apmierināt cilvēku. Protams, netrūkst arī dažādu ierosinājumu, bet atpūtas apstākļos grūti pievērst tiem vajadzīgo uzmanību. Vispār vasaras brīvajā laikā fiziskais parasti dominē cilvēka dzīvē.

Atgriežoties darbā un piedzīvojot rudens iestāšanos, iespējams vairāk pievērsties garīgai dzīvei — prāta, jūtu un gribas izkopšanai, jo intensīvāk sāk darboties teātri, notiek koncerti un priekšlasījumi, dzīves vietas tuvumā ir kāda bibliotēka, kur atrodamas jaunākās grāmatas ar dažādu saturu. Bērni un jaunieši, kas pa lielākai daļai kopā ar vecākiem atpūšas vasarnīcās, sāk iet skolā. Tas arī vecākus un citus bērnu tuviniekus pamudina paintensēties par intelektuālām un emocionālām lietām. Vispāri rudens, ziemas un agrā pavasaŗa sezona veicina cilvēka garīgo darbību.

Jaunieceļotājiem svešajās zemēs, lai gan tajās nodzīvots jau vairāk par desmit gadiem, grūti orientēties garīgo priekšnesumu virknē, uz kuŗiem pilsoņi tiek aicināti ar dažādiem solījumiem un ieteikumiem. Iepriekšējos trimdas gados jau ir bijis iespējams pārliecināties, ka ne vienmēr solītais valdzina. Bijuši arī maldinājumi. Bet nav trūcis arī augstvērtīgu priekšnesumu. Sakarā ar tādu dažādību priekšnesumu kvalitātes ziņā dažiem jaunieceļotājiem sāk atslābt interese par tiem.

Diemžēl līdz ar to viņi mazāk interesējas arī par saviem nacionālajiem sarikojumiem, lai gan par tiem allaž var būt lielāka skaidrībā, jo viņiem pazīstami savi mākslinieki u.c. intelektuāļi. Tie ir nākuši līdz no dzimtenes vai ieguvuši zināmu popularitāti Vācijas nometņu laikā. Tomēr, kā jau minēts, interese ir atslābusi. Šķiet, ka visā pasaulē, īpaši jaunajos kontinentos garīgā dzīvē nav liela spraiguma. Tāds noskaņojums var ietekmēt arī jaunieceļotājus. Bez tam radio un televizija lauj pēc dienas darba, ērti mājās sēdot, pakavēt laiku it kā gara pasaulē. Diemžēl, te klausītājam nav tiešu sakaru ar cilvēkiem un ar programmu grūti apmierināties, īpaši reklāmu dēļ, kas allaž pārtrauc priekšnesumu virkni. Televīzijas programmā netrūkst arī rupjību un brutālu skatu.

Jaunieceļotāju vidū nav daudz izcilu mākslinieku un zinātnieku. Mākslas un zinātnes pārstāvji pie viņiem ierodas arī no Eiropas. Tiem visiem ir viena priekšrocība — mātes valoda. Tajā priekšnesumi vieglāk iekļaujas iepriekšējā apziņas saturā un vairāk viņus ietekmē nekā dzirdētais svešvalodā. Arī priekšlasījumi ar visām to niansēm labāk saprotami mātes valodā. Tāpēc tautiešiem būtu gan vērts vairāk interesēties par saviem māksliniekiem un zinātnes pārstāvjiem — neignorēt viņu pūļu rezultātus sarikojumos.

Cilvēkiem bieži ir viena vājība — cittautiešus vai nu celt debesīs, vai nonicināt. Izglītotai personai no šīs vājības jāatbrīvojas, un ikviens cilvēks jāvērtē pēc viņa dabas un spējām. Diemžēl, ar sveštautiešiem grūtāk iepazīties. Tāpēc attieksmēs ar viņiem biežāk rodas kļūdas. Ikviens tautietis ar savu gara dzīvi ir mums tuvāks un vieglāk novērtējams. Nevajaga tikai no viņa prasīt neiespējamo, viņa garam neatbilstošu. Paturot to prātā, mēs varam ar saviem māksliniekiem un zinātniekiem vieglāk saprasties nekā ar sveštautiešiem, un viņu priekšnesumi var mūs dziļāk ietekmēt.

Raitu Kupci un Haraldu Unterbergu 5. septembrī Toronto saulaīja māc. A. Lūsis.
Foto Luna.

Gatavojoties varbūtējam karam

IETEIC IERĪKOT RADIOAKTIVITĀTES DROSAS PRIVĀTAS PATVERTNES

Pēc konferences ar federālās un provinču valdību pārstāvjiem, Kanadas aizsardzības ministrs Pērkss paziņojis, ka ieteic katrai kanadiešu ģimenei savā mājā ierīkot radioaktīvo izstarojumu drošu patvertni, kuŗā varētu uzturēties vismaz 48 stundas pēc eventuāla atomuzbrukuma. Viņš arī aizrādīja, ka nebūtu nozīmes uzbrukuma gadījumā mēģināt doties prom no pilsētas, jo izstarojumi apdraud tikpat farmas un to iedzīvotājus, kā pilsētniekus, un ka Kanada var būt apdraudēta arī tādā gadījumā, ja uzbrukums noticis Savienotajām Valstīm.

Patvertnes izbūves izmaksu speciālisti aplēš starp $200.- līdz $1.000,- un tādu viegli izbūvēt katrā pagrabā vai sētā, apgādājot ar nepieciešamo pārtiku, ūdeni, pirmās palīdzības piederumiem, darba rīkiem, guļamvietām, radioaparātu un citiem pirmās nepieciešamības priekšmetiem.

Attiecīgas instrukcijas drīz varēs saņemt katrs iedzīvotājs.

KB RENTES KĀRTOJAS LABVĒLIGI

Kā zināms, daudzi Kanadā dzīvojošie tautieši ir pieprasījuši pabalstus no vācu valdības par kaŗa laikā zaudēto veselību, kā arī kritušo vai pazudušo apgādājamiem. Visus iesniegumus pārbauda vietējie vācu konsuli un Versorgungsamt Brēmenē. Daudziem lūgumu iesniedzējiem trūkst vajadzīgo dokumentu, kuŗus diezgan grūti sagādāt, jo juku laikos daudzām vienībām dokumenti gājuši zudumā. Nozudušo dokumentu restaurēšana jānokārto pie vietējiem advokātiem; tas ar zvērestu rakstveidā jāapliecina pašam un vēl diviem lieciniekiem. Ieteicams visus dokumentus rentes saņemšanai uzglabāt, vācu iestādēm iesūtot dokumentu foto kopijas. Daudzos gadījumos trūkst laulības apliecība, kas noteikti ir vajadzīga; tā jāsagādā un jāpievieno lūgumam. Lai nebūtu lieka sarakstīšanās, lūgumam jāpievieno visi dokumenti vai attiecīgie pierādījumi: kad iesaukts karadienestā, kādā vienībā dienējis, Feldpost numurs. Ja persona kritusi vai bez vēsts pazudusi, jāuzrāda, kur un kad kritusi vai pazudusi, kas attiecīgi jāpierāda. Tāpat pabalsta pieprasītājiem jāsagādā apliecinājumi par izpeļņu kopš 1955. g. Kanadā vai citā zemē, uzrādot bruto izpeļņu un atvilkumus. Tiem, kas savā laikā būdami Vācijā vai vēl Latvijā, saņēmuši pabalstus, jāuzrāda — no kādas iestādes pabalsti saņemti un kādos apmēros.

Ja lūgumu iesniedzot augšminētie dokumenti netiks pievienoti, jārēķinās ar to, ka tie tiks pieprasīti vēlāk, un tas paildzinās lietu kārtošanu. Nupat saņemts paziņojums no Rietumvācijas, ka atkal vienam kaŗa invalīdam, kas dzīvo Kanadā, ir piešķirta KB rente. Sakarā ar to, ka viņš ir 100% invalīds, kam veselības stāvoklis dod iespēju saņemt vēl piemaksu, viņam piešķirta KB rente tuvu pie $120,- mēnesī, kas lielā mērā atvieglos eksistences nodrošinājumu.

DV CV loc. Kanadā.

PIENĀKUMI IR JĀPILDA ARĪ JAUNĪBĀ

ARCHIBĪSKAPS PROF. DR. T. GRĪNBERGS APCIEMO LATVIEŠU ĢIMNAZIJU MINSTERĒ

Š. g. 25. septembrī Minsteres latviešu ģimnaziju apciemoja archibīskaps T. Grīnbergs. Skolā jau no rīta valdīja svētku noskaņa. Pēc otrās stundas direktors Dreimanis un inspektors Āboliņš ar abiturientu klasi devās lejā, lai pie skolas sagaiditu augsto viesi. Pēc skolotāju apsveicināšanās ar archibīskapa tēvu 5. ģimnazijas klases skolnieces pasniedza viņam baltus ziedus. No mazajiem skolēniem par „Bitīti", ko skola saņem, pateicās mazā „Bitītes" lasītāja.

Archibīskaps gribēja apskatīt skolas telpas, redzēt skolēnus viņu darbā, tādēļ apstaigāja visas, jautāja un dzīvi interesējās par skolas dzīvi.

Svētbrīdī visa skola sapulcējās zālē. Skaistie rudens ziedi baltā un sarkanā krāsā, degošo sveču liesmas, miers un cieņība, ar kādu, kājās piecēlušies, skolēni sagaidīja archibīskapa tēvu, visus noskaņoja sviniģi. Bet viņa paša lielā personība un pārliecinātājs spēks, kas izskanēja teiktajos vārdos, radīja cieņu un lielu nopietnību. Tiešī un skaidri viņš parādīja Dieva vārda sakaribu ar ikdienišķo dzīvi: „Ir jādzīvo skaidra, Dievam patikama dzīve, lai izaugtu par krietniem cilvēkiem. Visas lietas, kas novirza no mērķa, ir jāatmet. Dievs mums nav devis baiļības garu, kas tik bieži parādās gan skolā, gan citur. Tas ir jāpārvar. Jātic Dievam, jācenšas dzīvot pēc Viņa prāta, jāpaļaujas uz Viņu, tad Dievs piešķirs spēku. Saņēmuši šo spēku, esam droši cīnītāji. Tiešī trimdas laikā ir ļoti svaŗīgi vairāk sasniegt, kaut arī grūtības un kavēkļi te ir lielī."

Likās, ka archibīskapa tēvs spēja iejusties skolēnu stāvoklī un tos izprast. Viņa uzruna bija tik tieša, ka īstā nozīmē to variet atzīt par pamācību, kā jādzīvo. Dieva vārdu no 2. Tim. 1,7 viņš attiecināja uz skolēnu dzīvi. „Dievs mums nav devis baiļības, bet spēka, milestības un savaldības garu." Šie vārdi nepagāja gaŗām nevienam — un svaŗīgākais — bērni to labprāt pieņēma. Viņš teica, ka arī skolēniem nav svešas bailes — bailes no skolotājiem, divniekiem, dažādiem grūtumiem. Bet tās var pārvarēt, paļigā izlūdzoties Dieva gādību. Tad rodas spēks, izturība un prieks strādāt.

„Dievs mums dāvina milestības garu, ir jācenšas to uzņemt savās sirdīs, lai spētu pildīt visus pienākumus, kas mums ir uzlikti, šie pienākumi ir jāpilda arī jaunībā. Vissvaŗīgākais ir pienākums pret Dievu, ja to spēsim pildīt, tad spēsim arī citus. Ir jānes atbildība pret vecākiem, audinātājiem, skolu. Tikpat svaŗīgs pienākums ir pret savu tautu. Mācīšanās latviešu skolā šo pienākumu no vienas puses atvieglina — jo te jaunieši aug latviskā vidē, no otras — padara to smagāku, jo — kam vairāk tiek dots, no tā vairāk tiek prasīts. Savaldības gars, ko Dievs mums dod, ir nozīmīgs pienākuma pildīšanai pašam pret sevi. Nedrīkst darīt tikai to, kas patīk. Jāprot arī atteikties un piespiesties. Jāatsakās no visa, kas novirza no mērķa. Jāpārvar viss, kas traucē mācīšanos un krietna rakstura veidošanu."

Archibīskapa tēvs arī uzsvēra, ka nav jāizslēdz Dievs no mūsu dzīves ikdienas, bet ar To ir jāsaista visa sava dzīve.

Pēc uzrunas svētbrīdī mūsu baznīcas galva vēl pārrunāja ar skolas vadību par skolas turpmāko darbību. Apspriežot skolas materiālos apstākļus, inspektors pastāstīja, ka pusi no visiem skolas izdevumiem šedz Reinzemes - Vestfāles Sociālministrija. Otru pusi — paši latvieši: latviešu draudzes visā brīvajā pasaulē, organizācijas un privātpersonas. Pēdējā laikā šie ziedojumi ir samazinājušies, pavisam izbeigušies agrāko gadu dažu starptautisko organizāciju pabalsti (LWF u. c.) Arvien vairāk latviešu ģimnazija kļūst atkaŗīga no pašu latviešu sabiedrības labvēlības.

Pakavējoties skolotāju vidū, archibīskaps atcerējās savas skolotāja gaitas, viņš pastāstīja par skolu stāvokli Latvijā pirms 1. pasaules kaŗa, kad bija jācīnās par latviešu valodas ieviešanu skolās. Viņš pats nav varējis mācīties latviešu skolā, tādēļ izteica savu prieku, ka mūsu jaunatne trimdā var mācīties savā mātes valodā.

Archibīskapa apciemojums bija liela diena Minsteres latviešu ģimnazijā. To katrs izjuta kā siltu un mīļu dievpalīgu visam turpmākam darbam.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC., TORONTO. PL 9 - 0260.

TAUTIEŠI,
noguldiet savus ietaupījumus
LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBĀ
(LATVIAN TORONTO CREDIT UNION)
Atvērta pirmdienās no 8-10 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās (Carlton & Jarvis).
P. O. Box 37, Terminal „R", Toronto. Tel. HU 3-9283 vakaros.

LASĪTAJU vēstules
IR VĒL CITAS BIBLIOTĒKAS

Latvijas Amerikā redakcijai:

Izlasījis LA 2. septembŗa n-rā rakstu par LKIA Memingenas bibliotēkas atklāšanas akta norisi, jutos ļoti pārsteigts. Vai nu iņotājs nepārzina Rietumvācijā dzīvojošo latviešu dzīves apstākļus, vai arī tīši sagrozījis faktus. Tā, starp citu, atreferējumā lasām: „. . . šai pirmajai bezmaksas bibliotēkai trimdā . . ." Te nu gan rakstītājam bija jāzina, ka pirmās latviešu bezmaksas bibliotēkas trimdā tapa jau 1945. g., un līdzīgas bibliotēkas pastāv gandrīz katrā Rietumvācijas latviešu nometnē, lielākajās pat 2-3, resp. LCK, DV un YMCA, kuŗu grāmatas visi tautieši bez izņēmuma var saņemt lasīšanai bez maksas. Tāpat plašas latviešu bibliotēkas ir mūsu veco ļaužu mītnēs, kā arī sardžu un darba vienībās. Bez tam mums vēl ir LCK ceļojošā bibliotēka ar vissvaŗākajiem izdevumiem. Par tās grāmatu lasīšanu gan jāmaksā 10 fen. nedēļā, bet tas ir nesalīdzināmi lētāk, nekā izpirkot grāmatas no Memingenas un maksājot pasta izdevumus grāmatu turp un atpakļ sūtīšanai. Protams, katra bibliotēka trimdā ir apsveicama, taču veids, ar kādu LKIA Memingenas bibliotēku grib „ievest tautā", atgādina nesolīda veikalnieka reklāmu. **A. P., Ingolštatē.**

NENONICINĀSIM SIRSNĪBU!

Latvija Amerikā red.:

Izlasot I. Gubiņas rakstu šā laikraksta 76. numurā — „Pie latviešiem", gribu paskaidrot, ka būdams klāt pie Anglijas DV domas izauklēšanas par nama iegādi un pie nama iepirkšanas, ieskatu šo rakstu par neatbildīgu labas sirds nonievāšanu.

Pirmkārt, DV nams nav pirkts ar nolūku ierīkot viesnīcai līdzīgas telpas pārnakšņotājiem. Tādēļ arī 8 gados šai virzienā nekas nav darīts. Tās istabiņas, kas šim nolūkam atstātas, ir domātas pārnakšņotājiem, kuŗiem līdzekļi neatļauj samaksāt dārgās viesnīcas.

Nešaubos, ka apstākļi būtu uzlaboti, ja nebūtu sākusies izceļošana un latviešu saime Anglijā nebūtu sarukusi varbūt pat par 50%. Tā šodien to, kam vadzīga lēta pārnakšņošana, ir gaužām niecīgs procents. Tas ir īstais iesmels, kādēļ namam trūkst pārnakšņotāju, ne tā, kā domā raksta autore.

Otrām kārtām, ja kāds vēlas šai namā pārnakšņot, tad tā ir viņa vēlēšanās dabūt lētas naktsmājas un paēst labus, latviskā gaumē gatavotus ēdienus. Šo pēdējo iespēju gan pati raksta autore apstiprina, tikai nepiemin par līdzekļu ietaupīšanu uz pārnakšņošanas lēses. Vēl dzīvodams Anglijā, esmu daudzreiz pārnakšņojis DV namā un nekad neesmu sūdzējies par šaurību vai matraču atsperēm, bet vienmēr esmu bijis apmierināts un iepriecināts, ka esmu varējis ietaupīt ⅔ no viesnīcas maksas. Tātad rakstā teiktais — „mēs maksājam", būtu daudz tuvāk patiesībai, ja teiktu — „mēs ziedojam", bet par to naudu, ko mēs ziedojam, nav iespējams kā pretvērtību saņemt istabu ar gaumīgiem paklājiem un rokoko sūdziņas iekārtu. Kā jau teicu, tā ļaužu šķīra, kuŗai līdzekļi ir ierobežoti, ir sarukusi, bet nav pilnīgi izzudusi, un tā būs vienmēr pateiciga par iespēju lēti pārnakšņot. Ja nu kāds ir ticis šai robežai pāri, tas nav spiests DV namā pārnakšņot. Turpat ap stūri, varbūt pāris simtu metru atstatumā, ir vairākas lielas un greznas viesnīcas, kuŗās, varbūt, pienes un aiznes no gultas visu nepieciešamo.

Es esmu lajs savā domāšanā, un varbūt arī neesmu ticis pāri līdzekļu izvērtēšanas nepieciešamībai, taču, kā vecāki ļaužu teic, tā skola man ir mācījusi sirsnību nenonicināt un labu ar launu neatmaksāt. **Kanaks, Toronto.**

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem paraksttajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

KANADĀ

TORONTO

● Toronto Sv. Jāņa draudzes Dāmu komitejas pilnsapulce notiks 18. oktobrī Sv. Trīsvienības baznīcas zālē tūdaļ pēc dievkalpojuma, apm. pl. 3.30 p.p.

Darba kārtībā:

Sapulces vad. vēlēšanas, pārskats par padarīto un turpmāko darbu, valdes vēlēšanas un dāžādi jautājumi.

Visas Sv. Jāņa draudzes locekles lūgtas šīnī sapulcē ierasties.

● Skautu un gaidu kopnieku-kopnieču kursu sarikošanai par brīvu piešķīra telpas Saulainē laikā no 10. līdz 12. oktobrim.

● Sv. Jāņa draudzē iesvētes mācība sākšies novembŗa mēnesī. Jaunieši, kas nākamā gadā grib iesvētīties, lūgti pasteigties ar pieteikšanos iesvētes mācībā.

● 27. septembrī, Sv. Jāņa baznīcā tika nodibināta jauniešu grupa pirmsiesvētes vecumā. Darbu sākot māc. A. Lūsis grupas dalībniekiem norādīja, ka ar Dieva palīgu, Jēzus mācībā pastāvot, grupa augs tāpat kā maza sēkliņa, kas zemē krītusi, izaug par lielu koku. Svētdienas skolas pārzine A. Kurse grupas dalībniekus aicināja strādāt ar sirdsdedzi un ticību, bet stud. theol. A. Kretulnieks ar jauniešiem kopā pārrunāja darba plānu un iztirzāja kādu bībeles līdzību. Grupa uz nodarbībām pulcēsies svētdienās, stundu pirms dievkalpojuma sākšanās, un tās dalībnieki apmeklēs arī dievkalpojumus un, ja vajadzēs, būs techniski izpalīgi Svētdienas skolā.

Pagaidām grupai ir tikai 12 dalībnieku, bet katrs loceklis cer grupā iesaistīt vēl vismaz vienu citu jaunieti. Grupas pagaidu vadībā darbojas — Jānis Lūsis pr-ks), Ramona Atteka (sekr), Aigaŗs Brencis (kas.) un Elga Ozoliņa (biedrzine).

Vecāki mīļi lūgti skubināt grupā iestāties tos jauniešus (apm 14 un 15 g. v.), kas vēlētos darboties līdz kristīgās jaunatnes pulcinā.

● Saulaines pārvaldes sēde notika 30. septembrī pārvaldes pr-ka E. Buka dzīvoklī. Pārvaldes kasieris J. Skrastiņš sniedza (vēl pilnīgi nenobeigtu) pārskatu par Saulaines apgrozījumiem pag vasaras sezonā, kas ieņēmumos uzrāda apm. $16.200,00. Pārvalde apsprieda tuvākos mēnešos veicamos remontdarbus (lielās ēkas pamatu nostiprināšana ar betona lējumu, jumtu labošana u. t.), kā arī pārrunāja to, kas būtu darāms Saulaines izdaiļošanai nākošā vasarā. Visi pārvaldes locekļi bija ieskatos, ka draudzes locekļu atsaucība Saulainē rīkojamās talkās varētu būt lielāka, jo līdz šim — ar retiem izņēmumiem — talkās piedalījušies tikai pārvaldes locekļi, kam bieži jādzird arī kritika un dažādi aizrādījumi.

● Summas, kas ieņemtas Saulaines dievkalpojumu kollektēs, nolēma neieskaitīt Saulaines vispārējos ienākumos, bet radīt īpašu fondu, no kuŗa nepieciešamības gadījumā Saulaines pārvalde varētu segt trūcīgu bērnu nometņošanas izdevumus. Pirmo asignējumu — $22,— pieškīra parāda dzēšanai kādai slimai mātei, kuŗas divi bērni pag. vasarā nometnē dzīvoja 5 nedēļas; divas nedēļas viņu izdevumus sedza Dāmu komiteja, vienu ned. DV, un vienu ned. LNAK Aprūpes nozare. Parāds bija iekrājies par pēdējo nometņošanas nedēļu.

HAMILTONĀ

● Šinīs dienās Hamiltonā Gore parkā, pilsētas centrā, novāca 100 gadus veco strūklaku, kuŗas vietā Kismen klubs izbūvētu 3 jaunas mazākas, bet modernas. Blakus lepnajai Royal Connaught viesnīcai ir noplēsts vecais autobusu terminālu un kādereizējais teātris, lai dotu vietu pagaidām lielam mašīnu novietošanas laukumam. Ap jauno pilsētas valdes namu noplēstas vairāk nekā 100 mājas, lai būtu plašs skats uz jauno moderno celtni, kas aplikta ar baltu marmoru. Patlaban rit pilnā sparā ītona kokvilnas fabrikas ēkas nojaukšanas darbi uz Džona ielas.

Nākamā gadā sāks nojaukt pilsētas valdes veco ēku, lai dotu vietu ītona veikala paplašināšanai. Nesen atklāja pilsētas centrā jauno Imkas ēku, kas celta sarīkojis garīgus koncertus par labu dievnama iegādes fondam.

● Sestdien, 24. oktobrī, pl. 7 v. Sidrabenes nometnes vakars Sv. Andreja baznīcas zālē. Izrādīs bērnu nometnes filmu (1200 pēdu gaŗa). Tautas dejas un rotaļas. Bufete ar atspirdzinājumiem.

Aicināti nometnes bērni, viņu vecāki, nometnes vaditāji, draugi un labvēļi.

● Svētdien, 4. oktobrī, pēc Pļaujas svētku dievkalpojuma, kas bija labi apmeklēts, notika gadskārtējais draudzes vakars, ko sarīkoja Dāmu komiteja. Māc. A. Cops nolasija referātu „Tagadējā pasaules situācija angļu filozofa A. Toinbija skatījumā."

Ļoti interesanto laikmetīgo referātu noklausījās pilna zāle apmeklētāju.

● 22 gadus vecais italietis Vitulli sodīts ar $400,- vai 40 dienām cietumā par nemieru celšanu pēc futbola sacīkstes Fred Hamilton laukumā.

● Latviešu kapu nodalījuma paplašināšanai Jorkas kapsētas pārvalde nodevusi lietošanā vēl vienu zemes gabalu, netālu no jau izmantojamā nodalījuma. Jaunajā vietā paredzētas 500 kapu vietas, galvenokārt ģimeņu kapiem, kur var celt pieminekļus. Sīkāka informācija pie J. Skrastiņa, tel. HO 1-1454.

BRAMPTONĀ

● DV Bramptonas nodaļa rīko sestdien, 10. oktobrī, plkst. 7 vakarā Leģiona telpās, Elizabeth St. S., Bramptonā, 5.gada svētku sarīkojumu. Programmā: svētku akts, ko vadīs māc. A. Briedis, apsveikumi. Pēc tam saviesīgs vakars. spēlēs J. Vegnera orķestris no Kičeneras. Bufete ar stiprākiem un vājākiem padzērēniem. Sarīkojumu apmeklēt aicināti ne vien bramptonieši, bet arī visi no tuvākas un tālākas apkārtnes.

HAMILTONĀ

● Zemes gribētāji Saulainē, kas vēlētos tur celt vasaras mājiņas, drizumā varēs apskatīt dabūjamos gruntsgabalus un tiks aicināti uz attiecīgo sapulci dažādu jautājumu pārunāšanai. Mērnieks, kas veiks darbu, jau ir sarunāts un sāks strādāt oktobŗa vidū. Pagaidām gruntsgabali tiks iemērīti kalnā gar upmalu. Sīkāka informācija sekos.

● Sv. Jāņa draudze nolēmusi ziedot Dainas korim 10 gadu darbības atcerei karoga iegādei 50,- no draudzes un Saulaines līdzekļiem. Atzīmējams, ka koris tika dibināts un pirmo mājvietu atrada Sv. Jāņa baznīcā. Koris allaž kuplinājis arī draudzes dievkalpojumus, īpaši Lieldienās, kad kora uzstāšanās kļuvusi jau par tradīciju, tāpat koris

7. NOVEMBRĪ
MĀRTIŅU BALLĒ
PALACE PIER telpās
Sākums pl. 8 vak.
ar visām modernām labierīcībām.

DANDALKĀ

● Toronto baptistu draudze rīkos pateicības dievkalpojumu Dandalkā Bēteles baznīcā svētdien, 11. oktobrī, pl. 11 rītā. Dzidās draudzes koris un svētrunu latviešu un angļu valodā teiks māc. R. Ekšteins.

KIČENERĀ

● DV Kičeneras nodaļa rudens sezonu uzsāks ar gada svētku sarīkojumu, kas notiks 17. oktobrī, pl. 7.00 vakarā, Barkeley Spuare" telpās, 1405 King St., E., Kičenerā.

Ar priekšnesumiem piedalīsies Toronto sieviešu dubultkvartets Liga.

Saviesīgā vakarā spēlēs iecienītais deju orķestris Frank Bogetto vadībā. Kičenerieši arvien ir bijuši labu sarīkojumu apmeklētāji; cerēsim, ka arī šoreiz neiztrūks viesu no tuvākās un tālākās apkārtnes.

LATVIJAS AMERIKA
pārstāvis
VILIS MIĶELSONS
Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārtē abonementus.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Toronto pilsētas valde pašreiz apspriež jautājumu par īpašas nodevas iekasēšanu no tiem automašīnu īpašniekiem, kas spiesti atstāt savas mašīnas pa nakti uz ielas. Šī nodeva būtu 4 dolari mēnesī, un pēc Milvoku pilsētas parauga, automašīnas varētu novietot zināmos datumos pretējās ielas pusē. Pilsēta tā cer ieņemt gadā ap $400.000,-, ko izlietotu ērtu parkošanas laukumu izbūvei, kam gan pretojas policija, jo jaunā sistēma ļoti apgrūtināšot kā policijas, tā ielu tīrītāju un uguns dzēsēju darbu.

3. oktobŗa vakarā Maltonas lidlaukā nolaižoties avarējusi TCA Viscount tipa lidmašīna ar 39 pasažieŗiem ceļā no Montreālas. Brīnumainā kārtā neviens pasažieris nav nogalināts, nedz arī pārāk nopietni ievainots. Daži ievainotie nogādāti slimnīcās. 37. g. v. pilotu Harīju Bellu viņa veselības stāvokļa dēļ vēl nav bijis iespējams intervēt. Lidmašīnai bijis jānolaižas pilnīgā tumsā un lietū ar instrumentu palīdzību, un tā ¼ jūdzi pirms skrejceļa ieskrējusi kādā sētā, slīdējusi 300 soļus, pārvēlusies diviem grāvjiem, lai apstātos pavisam tuvu kādam kontroles barjēram, kas apzīmē skrejceļa galu.

Kanadas statistiskais birojs ziņo, ka dzīves dārdzības indekss septembŗa mērīesi sasniedzis 127,1 punktus, nedaudz augstāk kā augustā. Galvenokārt cenas pacēlušās dažiem produktiem, kā vērša gaļai, olām, kafijai un salātiem.

Federālās, provinces un pašvaldības iestādes Kanadā izsludinājušas laiku no 4.-10. oktobrim par uguns aizsardzības nedēļu, ar motto „Nedodiet ugunij iemeslu un vietu kur sākties."

Traģisku galu, turklāt tieši kapsētā, šais dienās piedzīvojis kāds stirnu buks, kas nosities, nolecot no 5 pēdu augstās Jorkas kapu sētas Jonga ielas - Villovdēles rajonā. Domā, ka stirnu dzenājuši **suņi.**

Piecu dienu laikā nogalinātas 4 personas uz 401 autoceļa pie Vitbijas krustojuma, kur ceļa darbu dēļ satiksme novirzīta pa austrumvirziena ceļu.

Nākošajā nedēļā (no 11. okt.) būs atvērtas visas luterāņu baznīcas Ontario provincē, kur varēs nodot drēbes visas pasaules trūkumcietēju vajadzībām, galvenokārt nosūtīšanai uz Hongkongu kiniešu bēgļiem un uz Vāciju bēgļiem no austrumu zonas.

Divi apbruņoti bandīti 6. oktobrī nolaupījuši 8 cilvēkus, starp tiem 5 bērnus, vecumā no 2 ned. līdz 6 gadiem, likuši tiem iekāpt automašīnā un nobraukt 200 jūdzes no Kirklandleikas līdz Sausbejai, kur atbrīvojuši savus gūstekņus un devušies tālāk ar autobusu. Abi vainīgie apcietināti.

DV Toronto nodaļas VANADŽU kopa rīko 17. oktobrī, pl. 7,30 vak.,
BALLI ARDIEVAS VASARAI
COLUMBUS apakšējā zālē. Spēlēs latviešu deju kapella.
● ATSPIRDZINĀJUMI. ● KLĀTI GALDIŅI. ● UZKOŽAMIE.
Ieeja $1.50
Visus laipni ielūdz VANADŽU KOPA.

UNO MANKIN REALT
292 Danforth Ave., Toronto. HO 1-11
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOAR
PĀRSTĀVIS K. KĀRKLIN
Birojā HO 1-1114. Mājā HO 1-3

TAS CITĀDI NEMAZ NEVARĒJA

Lielākā pasaules politiskā komēdianta Ņikitas viesizrāde Savienotās Valstīs turpinājās gandrīz divas nedēļas, un Ņikita, visai apmierināts ar saviem panākumiem, devās atpakaļ uz Maskavu, lai nekavējoties aizlidotu ar ziņojumu uz Pekingu . . . Ja sabiedrības domu pētīšanas institūti, kas modernos laikos aizstāj antiskās pasaules pitijas, pirms Ņikitas vizītes ziņoja, ka 9 no 10 amerikāņiem ir par sarkanā diktātora iealicināšanu apmeklēt S
Valstīs, lai tas „mācī
cik varenas ir šīs zem
pašas modernās pitij
vizītes ziņoja, ka nos
pret Ņikitu esot diam
tējs. Tas liekas ir vi
bāms atzinums, jo
amerikāņus „tīkni k
cīs", lietojot Ņikitas
laikā izteikto krievu
„Gorbatovo toļko mo
vit" . . . Tas pats at
tams, arī uz pašu Ņik
jau mēs savā laikā p
zītes pareģojām, viņš
mācījies, un neko no
lītiskās reliģijas arī
sis . . . Un vai tas
būt citādi?

Tomēr jau no pas
Maskavas prese ziņoj
jiem Ņikitas panāk
„jūsmīgo saņemšanu"
pinās arī pēc viņa
Maskavā, un komūn
gandas bungas ziņo
jām padomju tautām
kanals patvaldnieks
mies Savienotajās V
nepilnas divas nedē
baidījis Savienoto V
došo šķiru", ka tā b
apņēmusies dzīvot
eksistencē ar padom
tik ilgi, cik ilgi tas
imperiālistiem patiks
gi tie šo koeksistenc
sev izdevīgu . . .

Eizenhauers gan z
nākts Berlīnes ultim
tojums, bet tos taču
bija radījis! Tāpēc
spēlē šīs politiskās
lai šo jautājumu no
tiešām varēja izd
viens pats un bez
Valstu apciemojuma,
nam patiesi ir ista
Bet arī šīs izkārtoju
problēmatisks, jo mē
nīglem piedzīvojum
pašu dzimtenē zinām
var uzticēties komūr
miem . . .

Liekas, ka Eizenha
ņa līdzstrādnieki vis
zinās, ka šoreiz „kaļ
jis peli," un pie tam
ka tā katrā ziņā
garu, bet, būdams d
vēlēts prezidents, ka
ar tautas noskaņojum
kam, citādi nevarē
labi apzinoties, ka n
zisies un nevar groz

Ja atskaita dažus
mus" strādnieku vad
žu žurnālistu jaut
kuŗiem Ņikita nīkst
bildēt, viņš savu Sa
stu ceļojumu izbau
apmēros, bet nevēlēj
redzēt, ko viņam p
bēja parādīt, lai to

Mēs varam tikai
politiskās miglas n
diplomātija var sa
vienkāršu lietu, kā
sistence. Ja šos mūž
un šo problēmu ob
ko, tad taču nevaja
maz diplomātam, k
ista tautu koeksisten
janma tikai tad, ja c
ierobežojumiem ir
no vienas pasaules
ru un dzīvot tur, k
tik. No Savienoto
šāda koeksistence
dagiem ilgi, un katr
kai lēttīcīgie tūrist
politikāņi tūkstošiem
uz savu rēķina skat
ku paradīzes" br
spiesti, paši to neap
mierināties ar t. s.
sādžu" apskati, lie
du plašākā nozīm
no Padomju Savie
uz Savienotajām V
mojumos var izbrau
dības izraudzīti „bī
ti nevarētu tikt ari
tiem to atļautu, jo
kārsi neblūzot vaja
līdzekļu. Tāpat neil
meņu locekļus: siev
bērnus, kas gribētu
ģimenēm brīvajā p
tams, Padomju Sa
rasto pilsoņu vajad
laiž arī Taikraksti
no brīvās pasaules.

Ja visu to ievēro,
uz kā lai dibinātos
eksistence? Viena
nedeg! Koeksistenc
kurs ir jākurina r
šēm . . . Bet tas ja
ko sarkanie imperi
zāk vēlas!

CENTĪGA LATVIEŠA JUBILEJA

Uz 60 aizvadītiem mūža gadiem š. g. 3. oktobrī atskatījās inž. Vilis Āboliņš. Viņš dzimis Ventspils apriņķī, Puzes pagastā. Mācības sācis reālskolā Ventspilī, bet v

V BEBRIS
IEDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC., TORONTO. PL 9 - 0266.

TAUTIEŠI,
noguldiet savus ietaupījumus
LATVIEŠU KREDĪTSABIEDRĪBĀ
(LATVIAN TORONTO CREDIT UNION)
Atvērta pirmdienās no 8-10 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās (Carlton & Jarvis).
P. O. Box 37, Terminal „R", Toronto. Tel. HU 3-9283 vakaros.

LASĪTAJU vēstules

IR VĒL CITAS BIBLIOTĒKAS

Latvijas Amerikā redakcijai:

Izlasījis LA 2. septembra n-rā rakstu par LKIA Memingenas bibliotēkas atklāšanas aktu norisi, jutos loti pārsteigts. Vai nu ziņotājs nepārzina Rietumvācijā dzīvojošo latviešu dzīves apstākļus, vai arī tīši sagrozījis faktus. Tā, starp citu, atreferējumā lasām: „. . . šai pirmajai bezmaksas bibliotēkai trimdā . . ." Te nu gan rakstītājam bija jāzina, ka pirmās latviešu bezmaksas bibliotēkas trimdā tapa jau 1945. g., un lielākas bibliotēkas pastāv gandrīz katrā Rietumvācijas latviešu nometnē, lielākajās pat 2-3, resp. LCK, DV un YMCA, kuru grāmatas visi tautieši bez izņēmuma var saņemt lasīšanai bez maksas. Tāpat plašās latviešu bibliotēkas ir mūsu veco laužu mītnēs, kā arī sardžu un darba vienībās. Bez tam mums vēl ir LCK ceļojošā bibliotēka ar visjaunākajiem izdevumiem. Par tās grāmatu lasīšanu gan jāmaksā 10 fen. nedēļā, bet tas ir nesalīdzināmi lētāk, nekā izpirkot grāmatas no Memingenas un maksājot pasta izdevumus grāmatu turp un atpakaļ sūtīšanai. Protams, katra bibliotēka trimdā ir apsveicama, taču veids, ar kādu LKIA Memingenas bibliotēku grib „ievest tautā", atgādina nesolīda veikalnieka reklāmu. **A. P., Ingolštatē.**

NENONICINĀSIM SIRSNĪBU!

Latvija Amerikā red.:

Izlasot I. Gubiņas rakstu šā laikraksta 76. numurā — „Pie latviešiem", gribu paskaidrot, ka būdams klāt pie Anglijas DV domas izaukšēšanas par nama iegādi un pie nama iepirkšanas, ieskatu šo rakstu par neatbildīgu labas sirds nonievāšanu.

Pirmkārt, DV nams nav pirkts ar nolūku ierīkot viesnīcai līdzīgas telpas pārnakšņotājiem. Tādēļ arī 8 gados šai virzienā nekas nav darīts. Tās istabiņas, kas šim nolūkam atstātas, ir domātas pārnakšņotājiem, kuriem līdzekļi neatļauj samaksāt dārgās viesnīcas.

Nešaubos, ka apstākļi būtu uzlaboti, ja nebūtu sākusies izceļošana un latviešu saime Anglijā nebūtu sarukusi varbūt pat par 50%. Tā šodien to, kam vajadzīga lēta pārnakšņošana, ir gaužām niecīgs procents. Tas ir istais iesmels, kādēļ namam trūkst pārnakšņotāju, ne tā, kā domā raksta autore.

Otrām kārtām, ja kāds vēlas šai namā pārnakšņot, tad tā ir viņa vēlēšanās dabūt lētas naktsmājas un paēst labus, latviskā gaumē gatavotus ēdienus. So pēdējo iespēju gan pati raksta autore apstiprina, tikai nepiemin par līdzekļu ietaupīšanu uz pārnakšņošanas lēses. Vēl dzīvodams Anglijā, esmu daudzreiz pārnakšņojis DV namā un nekad neesmu sūdzējies par šaurību vai matraču atsperēm, bet vienmēr esmu bijis apmierināts un iepriecināts, ka esmu varējis ietaupīt ⅔ no viesnīcas maksas. Tātad rakstā teiktais — „mēs maksājam", būtu daudz tuvāk patiesībai, ja teiktu — „mēs ziedojam", bet par to naudu, ko mēs ziedojam, nav iespējams kā pretvērtību saņemt istabu ar gaumīgiem paklājiem un rokoko stila guļamistabas iekārtu. Kā jau teicu, tā ļaužu šķira, kuŗai līdzekļi ir ierobežoti, ir sarukusi, bet nav pilnīgi izzudusi, un tā būs vienmēr pateiciga par iespēju lēti pārnakšņot. Ja nu kāds ir ticis šai robežai pāri, tas nav spiests DV namā pārnakšņot. Turpat ap stūri, varbūt pāris simtu metru attālumā, ir vairākas lielas un greznas viesnīcas, kuŗās, varbūt, pienes un aiznes no gultas visu nepieciešamo.

Es esmu laijs savā domāšanā, un varbūt arī neesmu ticis pāri līdzekļu izvērtēšanas nepieciešamībai, taču, kā vecāki ,tā skola man ir mācījuši sirsnību nenonicināt un labu ar launu neatmaksāt. **Kanaks, Toronto.**

Visas manuskriptus saīsināt.
Iespējamas neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs ar pastmarka.
Neiniciāliem paraktītajos rakstos izteiktās domas redakcijas viedokļum.

UNO MANKIN REALTOR
292 Danforth Ave., Toronto. HO 1-1114
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
PĀRSTĀVIS K. KĀRKLIŅŠ
Birojā HO 1-1114. Mājā HO 1-3766.

ĪPAŠUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS UN LAUKU APKĀRTNĒ.

O'CONNOR DRIVE — WOODBINE 5 istabu atsevišķs dubultķieģeļu bungalovs. Jauna apkures ierīce. Moderna virtuve. Vannas istaba. Īpašums labā stāvoklī. Viena desmitgadīga obligācija. Cena $15.900,-.

DANFORTH — BROADVIEW 7 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja. Ūdenseļļas apkure. Divas modernas virtuves. Vannas istaba. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Izdevīgas obligācijas. Iemaksa $3.000,-.

DANFORTH BROADVIEW 8 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja. Eļļas apkure. Divas modernas virtuves. Divas vannas istabas. Garāža. Laba ienākumu māja. Cena $14.900,-

IZKĀRTOJAM AIZDEVUMUS MĀJAS IEMAKSĀM BEZ ATLĪDZĪBAS PAR MINIMĀLIEM %%.

TAS CITĀDI NEMAZ NEVARĒJA BŪT

Lielākā pasaules politiskā komēdianta Ņikitas viesizrāde Savienotās Valstīs turpinājās gandrīz divas nedēļas, un Ņikita, visai apmierināts ar saviem panākumiem, devās atpakaļ uz Maskavu, lai nekavējoties aizlidotu ar ziņojumu uz Pekingu . . . Ja sabiedrības domu pētīšanas institūti, kas modernos laikos aizstāj antiskās pasaules pitijas, pirms Ņikitas vizītes ziņoja, ka 9 no 10 amerikāņiem ir par sarkanā diktātora ieaicināšanu apmeklēt Savienotās Valstis, lai tas „mācītos pazīt", cik varenas ir šīs zemes, tad tās pašas modernās pitijas pēc Ņ. vizītes ziņoja, ka noskaņojums pret Ņikitu esot diametrāli pretējs. Tas liekas ir visai apšaubāms atzinums, jo apolitiskos amerikāņus „tikai kaps izmācīs", lietojot Ņikitas ceļojuma laikā izteikto krievu parunu: „Gorbatovo tojko mogila izpravit" . . . Tas pats attiecas, protams, arī uz pašu Ņikitu, un, kā jau mēs savā laikā pirms Ņ. vizītes pareģojām, viņš neko nav mācījies, un neko no savas politiskās reliģijas arī nav aizmirsis . . . Un vai tas maz varēja būt citādi?

Tomēr jau no paša sākuma Maskavas prese ziņoja par lielajiem Ņikitas panākumiem un „jūsmīgo saņemšanu". Tas turpinās arī pēc viņa atgriešanās Maskavā, un komūnistu propagandas bungas zino „laimīgajām padomju tautām", ka sarkanais patvaldnieks, uzturēdamies Savienotajās Valstīs tikai nepilnas divas nedēļas, tā nobaidījis Savienoto Valstu „valdošo šķiru", ka tā bez ierunām apņēmusies dzīvot mierīgā koeksistencē ar padomju zemēm tik ilgi, cik ilgi tas komūnistu imperiālistiem patiks, vai cik ilgi tie šo koeksistenci atzīs par sev izdevīgu . . .

Eizenhauers gan ziņo, ka panākts Berlīnes ultimātu izkārtojums, bet tos taču pats Ņikita bija radījis! Tāpēc nebija jāspēlē šīs politiskās viesizrādes, lai šo jautājumu nokārtotu. To tiešām varēja izdarīt Ņikita viens pats un bez Savienoto Valstu apciemojuma, ja vien viņam patiesi ir īsta miera griba. Bet arī šīs izkārtojums ir visai problēmātisks, jo mēs no personīgiem piedzīvojumiem mūsu pašu dzimtenē zinām, cik daudz var uzticēties komūnistu solījumiem . . .

Liekas, ka Eizenhauers un viņa līdzstrādnieki visai labi apzinās, ka šoreiz „kalns dzemdējis peli," un pie tam tik vārgu, ka tā katrā brīdī var izlaist garu, bet, būdams demokratiski vēlēts prezidents, kam jārēķinās ar tautas noskaņojumu, viņš laikam, citādi nevarēja rīkoties, labi apzinoties, ka nekas negrozīsies un nevar grozīties.

Ja atskaita dažus „nepatikamus" strādnieku vadoņu un dažu žurnālistu jautājumus, uz kuriem Ņikita nikni atteicās atbildēt, viņš savu Savienoto Valstu ceļojumu izbaudīja pilnos apmēros, bet nevēlējās daudz ko redzēt, ko viņam pavadoņi gribēja parādīt, lai to „izglītotu"...

Mēs varam tikai apbrīnot tos politiskās miglas mākoņus, ko diplomātija var sacelt ap tik vienkāršu lietu, kā tautu koeksistence. Ja šos mākoņus paskir un šo problēmu objektīvi aplūko, tad taču nevajag būt nemaz diplomātam, lai atzītu, ka ista tautu koeksistence ir iespējama tikai tad, ja cilvēkiem bez ierobežojumiem ir atļauts ceļot no vienas pasaules malas uz otru un dzīvot tur, kur tiem patīk. No Savienoto valstu puses šāda koeksistence jau pastāv gadiem ilgi, un katru gadu ne tikai lētticīgie tūristi un slīpēti politikāņi tūkstošiem dodas paši uz sava rēķina skatīt „strādnieku paradīzes" brīnumus, un spiesti, paši to neapzinoties, apmierināties ar t. s. „Potjemkina sādžu" apskati, lietojot šo vārdu plašākā nozīmē. Turpretim no Padomju Savienības dabiski uz Savienotajām Valstīm apciemojumos var izbraukt tikai valdības izraudzīti „tūristi", bet citi nevarētu tikt arī pat tad, ja tiem to atļautu, jo viņiem vienkārši nebūtu vajadzīgo naudas līdzekļu. Tāpat neizlaiž arī ģimeņu locekļus: sievas, vīrus un bērnus, kas gribētu pievienoties ģimenēm brīvajā pasaulē. Protams, Padomju Savienība parasto pilsoņu vajadzībām neielaiž arī laikrakstus un grāmatas no brīvās pasaules.

Ja visu to ievēro, tad jājautā: uz kā lai dibinātos izsla vētā koeksistence? Viena vien pagale nedeg! Koeksistneces ugunskurs ir jākurina no abām pusēm . . . Bet tas jau ir tieši tas, ko sarkanie imperiālisti vismazāk vēlas!

Budzis.

CENTĪGA LATVIEŠA JUBILEJA

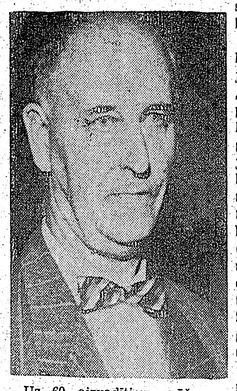

Uz 60 aizvadītiem mūža gadiem š. g. 3. oktobrī atskatījās inž. Vilis Āboliņš. Viņš dzimis Ventspils apriņķi, Puzes pagastā. Mācības sācis reālskolā Ventspilī, bet vidusskolu beidzis Maskavā 1918. g.

Uzsākdams studijas Latvijas universitātes mēchanikas fakultātē, V. Āboliņš paralleli strādā arī Latvijas dzelzceļu virsvaldes dienestā. Absolvējot LU mēchanikas fakultāti, V. Āboliņš atstāts par asistentu pie kuģbūvniecības katedras.

Trimdas sākumā inž. Āboliņš strādā par asistentu Stutgartes technisk jā augstskolā, bet 1947. gadā dodas uz Zviedriju, kur nodarbināts par inženieri kuģu būvētavā. 1949. gadā viņš ar kundzi ierodas Kanadā un visu laiku strādā Massey Harris - Ferguson rūpnīcā par zīmētāju - konstruktoru.

Inž. V. Āboliņš Toronto dzīvi piedalās arī vietējā Latviešu inženieru biedrībā un ir padomes un valdes locekļis Austrumu ev. - lut. draudzē.

Gaviļnieku viņa jubilejas dienā sveica kupls draugu pulks. Starp apsveicējiem bija prof. V. Burkēvics no Latviešu inženieru biedrības, māc. A. Briedis un inž. O. Dzērvītis no Austrumu draudzes.

DIVI 60-GADNIEKI ZVIEDRIJĀ

Uz 60 aizvadītiem mūža gadiem 19. septembrī Valentīnā pie Stokholmas atskatījās rosīgais Zviedrijas latviešu sabiedriskais darbinieks, ārsts zobu slimībās Arvids Ozoliņš. Gaviļnieks Latvijā nobeidza zobārstniecības fakultāti 1930. gadā, uzsāka privāto praksi Bolderājā, pēc tam strādājot Rīgas slimo nieku Latvijā nobeidza zobārstniecības fakultāti 1930. gadā, uzsāka privāto praksi Bolderājā, pēc tam strādājot Rīgas slimo kasēs un bijis ārsts Sapieru pulkā, 6. Rīgas kājnieku pulkā un Rīgas kara slimnīcā.

1944. g. dodas uz Zviedriju, kur turpina darbu savā speciālitātē. A. Ozoliņš ir korp. „Lettonia" saimes locekļis un ilggadīgs Zviedrijas latviešu centrālās padomes un valdes, laikraksta Latvju Vārds izdevēju kopas darbinieks un bijis arī Zviedrijas JKS valdes priekšsēdis.

Atceres dienā viņu godināt bija ieradies plašs organizāciju pārstāvju, draugu un paziņu pulks.

***

60-gadnieku saimei Zviedrijā pievienojies arī inž. - mežkopis Arvids Padēls, dzimis 1899. g. 25. septemrī, Jelgavā. Latvijā pēc augstskolas beigšanas darbojies Mežu departamentā un bijis A/S „Latvijas Koks" direktora vietnieks un vēlāk Latvijas mežu galvenais direktors.

Latvijas mežsaimniecības izveidošana ir bijus Padēla galvenais mērķis; viņš bija arī mežkopju b-bas „Šalkone" priekšsēdis.

Arī trimdā gaviļnieks strādā savā iemīļotajā darba laukā un ir Mežu darbinieku b-bas priekšnieks un žurnāla „Meža vēstis" galvenais redaktors. Padēls aktīvi darbojas arī Zviedrijas latviešu pārstāvniecības izveidošanā, pašreiz ieņemot ZLCP priekšsēža amatu.

Kupla sabiedrisko darbinieku un mežkopju saime viņu personīgi un ar rakstiem sveica goda dienā.

E. Ē.

TĒVZEMEI UN JAUNATNEI VELTĪTS MŪŽS

VĒSTURNIEKAM UN SKOLOTĀJAM P. DREIMANIM 80 GADU

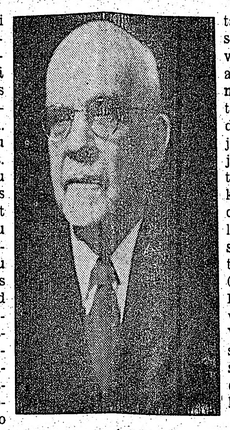

Ar Pēteri Dreimani personīgi iepazinos tikai 1954. gada sākumā. Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padomes sesijā viņš, runādams par trimdas latviešu skolām, ierosināja skolotāju konferences sasaukšanu. Ierosinājums saņēma nedalītu atbalstu; atlika tikai to īstenot. Kad dažas sundas vēlāk viņu aicināju nākamā rudenī ierasies konferencē Toronto un referēt par vēstures mācīšanu, tad jau toreiz 74 gadi vecais vīrs nebaidījās no vairāk kā simts jūdžu garā ceļa grūtībām. Ja jau pats esot konferenci ierosinājis, tad arī tanī ieradīšoties. Tā arī notika. Kanadas latviešu skolotāju 1. konferencē tika izteikta vēlēšanās, ka trimdas skolām būtu vajadzīga jauna vēstures grāmata. Kad pēc divi gadiem skolotāji atkal sapulcējās Toronto 2. konferencē, mūsu aktīvais seniors ziņoja, ka jaunās grāmatas manuskripts jau tikpat kā nobeigts.

Šos sīkos epizodus pastāstu tādēļ, ka tie ir loti raksturīgi Pēteŗa Dreimaņa pienākuma un darba uztverei. Viņš runā tikai to, kas ir viņa dziļākā pārliecība, un tūlīt gatavs savus vārdus īstenot darbos. To arī apliecina viss viņa gaŗais, darbīgais mūžs.

Pēteris Dreimanis ir dzimis Vidzemes augstienē, tagadējā Kusas pagastā, 1879. gada 11. oktobrī. Bērnība un pirmās skolas gaitas aiziet apstākļos, kas bija raksturīgi Vidzemē pagājušā gadsimta pēdējā ceturksnī. Par šo laiku iespaidīgu liecību nodod pats autors savā atmiņu krājumā. „Dzīves virpuļi", kas iznāca pagājušā gadā. Par spīti politiskiem un ekonomiskiem apstākļiem, kas toreiz valdīja mūsu dzimtenē, latviešu jaunatne izrādīja lielas alkas pēc augstākas izglītības, un pat stingrā pārkrieviņāšanas politika nespēja nomākt latviešu pašapziņu. Pēc vēstures studiju nobeigšanas Tērbatas universitātē 1906. gadā sākās gaŗais paidagoga darba posms. Vēsturiskie apstākļi viņu no dzimtenes ir novēduši Igaunijā, Krievijā, Vācijā, un beidzot Kanadā, bet iesāktais darbs bez gaŗāka pārtraukuma ir turpinājies līdz šai dienai.

Īsta skolotāja labākā īpašība ir dzīvs un rosīgs gars. Skolotājam ir jāaug līdz ar savu laiku. Tiklīdz iestājas sastingums, skolotājs pārvēršas no sava veida mākslinieka — gara un dvēseļu veidotāja — par amatnieku. Šis gara rosīgums izpaužas kontakta uzņemšanā un uzturēšanā ar saviem audzēkņiem un arvien labākas mācību metodes izveidošanā. Pēterim Dreimanim šī īpašība piemīt augstākā mērā, kas viņu ir izvirzījusi par vienu no mūsu labākajiem vēstures metodiķiem. Sākot lasīt vēstures metodikas lekcijas skolotāju kursos jau pirms 1. pasaules kaŗa, viņš to turpinājis skolotaju konferencēs, Rīgas skolotāju institūtā un Latvijas universitātē. Metodei ir nepieciešamas gļūstošas grāmatas, kas viņu pamudinājuši sarakstīt vairākas vēstures mācības grāmatas pamatskolām un vidusskolām, bet 1957. gadā izņāca Latvju tautas vēsture trimdas skolām. Bez tam tirā vēstures pētniecības rezultātā radušies darbi par Senlatvijas valsts iekārtu, Tautas atmodas pirmsākumiem un Tautas atmodas saimniecību.

Blakus skolotāja darbam vidusskolās, jaunu skolotāju sagatavošanai, vēstures pētīšanai un skolas grāmatu sastādīšanai ir vēl kāds cits darbalauks, kuŗam arī Pēteris Dreimanis veltījis ne mazumu zināšanu un enerģijas; tas ir sabiedriskais darbs. Viņš darbojies skolotāju organizācijās, Demokratiskā centra partijā, kur pārzināja izglītības lietas; studentu vienībā „Lidums"; kādu laiku vadījis Latvijas radiofona informācijas un priekšlasījumu daļu un sniedzis rakstus periodikā. Tagad šī darba turpinājums izpaužas Londonas (Ontario) latviešu kopā un LNA Kanadā, kuŗas padomes locekļlis viņš ir no tās pirmās dienas. Varētu teikt, ka sabiedriskā rosība un latviešu tiesību aizstāvēšana ir Dreimaņu ģimenes tradicija, jo dēls Aleksis ir jau pēc kārtas 3. LNAK padomes pr-dis.

Dodoties trimdā, P. Dreimanis skolās bija nostrādājis jau 37 gadus, bet arī šeit darba pavediens nav pārtrūcis. Driz pēc kaŗa viņš atkal mācīja Geestachtas „Saules" nometnes latviešu ģimnazijā. Kopš 1949. gada viņš vada Londonas latviešu sestdienas skolu. Tātad tagad skolas darbā nostrādāts jau pāri par 50 gadu! Viņš ir vecākais Kanadas latviešu aktīvais skolotājs, bet loti iespējams, ka šis gods viņam pienākas bez jebkāda ģeografiska ierobežojuma.Ja tagad daudz jaunāki cilvēki atraujas no sabiedriskā darba, sūdzoties par pagurumu, tad pretstatā kā cēls paraugs nostājas Pēteŗa Dreimaņa darbīgais mūžs, kas pamatots tautas un tēvzemes mīlestībā, čaklumā un dziļā pienākuma apziņā.

Tagad sirmais jubilārs kopā ar dzīvesbiedri Martu dzīvo Londonā sava dēla ģimenē, bet viņa domas un darbi arvien pieder dzimtenei un latviešu tautai. Viņa darbi vēl bieži atrodami periodiskos izdevumos, it sevišķi žurnālā — „Trimdas Skola" un laikrakstā „Latvija Amerikā".

Cienījamam tautas darbiniekam piepildoties 80 gadiem, pateiksimies par viņa darbu latviešu labā, nemdami to paraugam un, sirsnīgi sveikdami, novēlēsim vēl daudz gaišu gadu.

J. Mežaks

KĀPĒC ĀRZEMNIEKI VĀCIJĀ NETIEK UZ PRIEKŠU'

MAZ DOMĀTS PAR CILVĒKA GARU

VĒSTULE NO RIETUMVĀCIJAS

„Kāpēc gan jūs visi stāvat uz vietas?" — tā man nesen jautāja kāds vācu draugs. Ar šo jautājumu vācietis bija domājis noskaidrot „savādo" patiesību, ka ārzemnieki Vācijā „netiek uz priekšu."

Ir atklāta patiesība, ka tikai retajam nevācietim līdz šim izdevies šinī zemē atrast savām spējām un mākai pienācīgu darbu. Vairumam jāsamierinās ar to, ko dod Darba pārvalde, vai arī — ja grib kaut cik pieklājīgi dzīvot — jāstrādā tāds darbs, kas gadās pie rokas.

„Jā, draugs, šeit nav Amerika," atbildēju uz vācu drauga jautājumu. „Šeit nav tā zeme, kur neprasa, — kas tu esi? Šinī, tavā zemē, nacionālismam arvien vēl ir milziga nozīme. Mazsvarīgi tas, ko ārzemnieks spēj, svarīgi — ka viņš nav vācietis."

Kā labāko piemēru savam draugam varēju acu priekšā nolikt viņa paša valodā iespiestos laikrakstus, kas sūdzas par „jauno vācietu atpalicību", par to, ka vispārējās zināšanas vācu vidējai un jaunai paaudzei ir loti trūcīgas.

„Un tomēr — labāk valsts vai pašvaldības iestādē vai arī fabrikas kantorī un citos iestādījumos ieliek neprašu nekā kvalificētu darba spēku tikai tādēļ, ka pirmais ir vācietis un otrs ārzemnieks," paskaidroju sarunu biedram.

Un tā ir atklāta patiesība, ka daudzi tie vācieši, kas šodien ir 45 gadus veci un jaunāki, vispārējās zināšanās stāv tālu zem vidusmēra. Ne velti vācu nopietnie laikraksti un žurnāli, rakstot par to, jautā: „Vai mēs kļūstam dumjāki?"

Izskaidrojums šādai tendencei ir meklējams apstākļi, ka pēdējos gadu desmitos izcila vēriba gan piešķirta cilvēka techniskai izglītošanai, bet pavisam maz domāts par cilvēka garu. Šodien gan prasa spējīgus inženierus, techniķus, mašinistus un cita veida praktisko darbu veicējus, bet humānitāro nozaŗu disciplinas atstātas novārtā.

„Tā kā trimdinieku lielākā daļa ir tieši humānitāro disciplinu pārstāvji, sapratīsi, kāpēc ārzemnieki „netiek uz priekšu", teicu draugam. „Tev vajadzētu saviem tautiešiem stāstīt, ka cilvēku vērtība un derīgums nav atkarīgs no viņu tautības, bet gan no viņu spējām. Tas būtu labākais apstiprinājums ne tikai vācu tautas humānismam, bet arī košākais piemērs jaunās vācu demokratijas augšanas spējām."

Vācietis klusēja. Pasmiņēja. Vēl brītiņu klusēja, tad teica: „Ka sveša zeme nav sava zeme un ka svešī cilvēki nav savējie, tas tev nav man jāstāsta. Nekur virs zemes nebūs tā kā savās mājās. Ir jāmēģina saprast vietējie ļaudis. Ir jāmēģina iedzīvoties vietējos apstākļos. Ir jāsamierinās. Saki, vai tas vācietis, kas agrāk dzīvoja un strādāja Štetinē, bet šodien savu dzīvi vada Toronto, var sagaidīt no svešās zemes un cilvēkiem to pašu, kas pati par sevi saprotama lieta bija dzimtenē? Saki, vai tāpat tas nav ar taviem cilvēkiem?"

„Jā, bet . . ." — vēlējos ieblīst, ka vāciešiem latviešus tomēr vajadzēja labāk pazīt, jo kaimiņi vien bijuši.

„Nekāda „bet", draugs," pārtrauca mani vācietis. „Ne tikai vācieši pie visa vainīgi. Paklausies, ko tev pastāstīšu."

Mans sarunu biedrs strādā tādā iestādē, kur bieži apgrozās ārzemnieki, arī latvieši.

„Jā, kaut ko varu tev pastāstīt," turpina vācu draugs. „Manuprāt nav parezi, ja cilvēks pārāk iedomājas un ir uzpūtīgs. Ne vienmēr dzīvē ir tā, ka apgūto amatu var turpināt līdz vecuma dienām. Man bieži bijis jādzird bēgļu vaimanas par nepiemērotu darbu, par fizisku darbu par netīru darbu, par necienīgu darbu. Zinu gadījumus, kad bezdarbnieks labāk „samekle" sev slimību nekā pieņem viņam piedāvāto darbu. Un ka darbs rūpnīcās vienmēr būtu smags, netīrs, neciešams, to taču mēs nedrīkstam apgalvot. Techniskās priekšrocības ir jūtamas. Arī izpelņa ir teicama. Kāpēc šie cilvēki negrib strādāt? Tikai tāpēc, ka viņi agrāk bijuši birojā, veikalā, jebšu kādā citā rakstu amatā nodarbināti. Bet tādi uzskati, draugs, neiederas. Neiederas nevienā zemē. Vai savā laikā Latvijā visi emigranti bija apmierināti?"

Ko lai būtu vācietim atbildējis?

Man nebija ko atbildēt. Tāpēc klusēju.

Kāpēc daudzi nestrādā, lai gan ir vēl pašos labākos gados un veseli? Vai tikai tādēļ, ka nevar aizmirst pagātnes labās dienas? Vai tomēr tādēļ, ka svešā zemē nav ieredzēti un jūtas mājā nobīdīti?

Kas gan pateiks patiesību?

E. Mks.

Savienotās VALSTĪS

NJUJORKĀ

● Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudze nolēmusi atteikties no līdzšinējās kārtības, nosakot nodevas. Ja nodevas valstij jāmaksā proporcionāli ienākumiem, tad, pēc draudzes ieskatiem, nav taisnīgi, ka, piem., tas, kas pelna $200,- mēnesī maksā baznicai tikpat daudz, kā tas, kas pelna $600,-. Sakarā ar to katram draudzes loceklim tagad piesūtītas solījuma kartes, kuŗās jāatzīmē nākošā gada iemaksas draudzei proporcionāli saviem ienākumiem. Draudzes kasieris sagaida, ka pieteikumi nebūs mazāki par 1% no gada ienākumiem,

● Draudzes dāmu komiteja rīko pēcpusdienas tēju 18. oktobrī, pl. 4 p. p., Arlingtona zālē, 23 St. Mark's Pl., Manhatanā. Programmā piedalīsies Austra Steinberga - Nāruna, Velta Meihūbere, Rita Pētersone, Ārijs Kellijs un Māra Anckina.

ČIKĀGĀ

● Jūlija Matisona gleznu skati Krolla Kultūras biroja sarīkojumu ietvaros slēdza svētdien, 4. oktobrī Bowen zālē. Mākslinieks ar skates panākumiem ir ļoti apmierināts, jo pārdevis 35 darbus, pie kam apmeklētāju skaits sasniedz 400. Interesanti bija vērot apmeklētājus, kuŗu bija ļoti daudz pirmajā dienā, un tie nāca atkārtoti, lai mierīgākos apstākļos papriecātos par kuplo gleznu klāstu, izsakot gan pašam māksliniekam, gan rikotājam daudz atzinīgu vārdu.

Mākslinieks no Čikāgas dodas uz Grand Rapidiem, kur viņa skati atklās 10. oktobrī Latviešu b-bas sarīkojumā un slēgs svētdien, 11. oktobrī, bet nedēļu vēlāk Kalamazū, kur to savukārt rīko vietējā Latviešu bba. SOS

● „Apburtais sils" saucas Austras un Jāņa Balka 3 cēlienu bērnu luga, kuŗas darbība noris skolas mūzikas klasē. Apburtajā silā un istabā. Temats — kā labie darbi uzvar ļaunumu, samierina strīdiniekus un aicina uz sadarbību. Autori lugu nodevuši Krolla Kultūras birojam, 800 S. Halsted St., Hull House, Chicago 7, Illinois, kam tā pieprasāma izrādīšanai.

Personāls paprāvs, kādēļ iespējams nodarbināt skolēnus, un jaunatnes pulciņu dalībniekus, kuŗu starpā allaž ir daudz spēlēt gribētāju.

ROČESTRĀ (N. Y.)

● Tēraudrūpniecības streika iespaidā vietējā Delco fabrika kuŗā nodarbināti arī vairāki latvieši, atlaidusi 2.000 strādnieku, to skaitā gandrīz arī visus latviešus.

● Draudzes svētdienas skola atsāk mācības 18. oktobrī, pl. 1 Miera baznīcas apakšējā zālē. Tās turpmāk notiks dievkalpojumu reizēs. Arī šogad galvenie mācību priekšmeti — mātes valoda un ticības mācība.

● Krusta draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums, kuŗu vadīja māc. T. Ziraks, bija pulcējis daudz baznīcēnu. Pēc tam baznīcas apakšējā zālē notika dāmu komitejas klāts cienasts, kuŗā piedalījās arī Miera baznīcas amerikāņu draudzes māc. Dr. Piepers ar kundzi. Notika arī mantu izloze, kuŗas atlikumu dāmu komiteja izlietos labdarīgiem mērķiem. Tradicionālais dāmu komitejas rikotais Mārtiņa vakars 31. oktobrī Social Erie Club telpās, S. Clinton un Meigs ielu stūrī.

As,

SIETLĀ (WASH.)

● Korporāciju kopas rikotajā Latvijas universitātes 40 gadu atceres sarīkojumā gaŗigo aktu ar svētbrīdi ievadīja prof. K. Kundziņš, pēc kam sekoja mag. oec. A. Būmaņa atklāšanas runa un tautas lūgšana. Interesantu akadēmisko runu teica prof. Dr. math. E. Leimanis — „Vadošie redzes viedokļi matemātika." Oficiālo daļu nobeidza ar dziesmu „Pie tēvu zemes dārgās keries klāt."

Savienīgā dzīvē bez azaida un atspirdzinājumiem netrūka arī skaņu plašu mūzikas. Sarīkojums latviešu namā bija pulcinājis pāri par 200 akadēmiķu, studentu un viņu piederīgo. Neiztrūka arī kopējās studentu dziesmas un tradicionālais Gaudeamus. Labi bija pārstāvēta jaunā studējošā paaudze.

● Lielajā „Seafair" šacha turnīrā, piedaloties pāri par 60 šachistiem ,uzvarēja divi latvieši — Viesturs Segliņš un Viktors Pūpols. Arī trešais latvietis — Kalniņš sasniedza teicamu rezultātu. Segliņš un Pūpols nebūs zaudēja nevienu partiju, katrs sasniedzot 5½:½ punktus.

● Vašingtonas universitāti ar ar bakalaura gradu beidzis Andris Skreja. Soruden Skreja turpina studijas tieslietu fakultātē. Skreja studiju laikā bija aktīvs biedrs vietējā latviešu studentu kopā.

● Sietlas latviešu koris atskatījās uz 6 pastāvēšanas gadiem. Soruden korim ir plaša programma; tas piedalīsies starptautiskā sarīkojumā, kuplinās prof. J. Vītola piemiņas sarīkojumu ar viņa komponētām dziesmām un piedalīsies 18. novembŗa sarīkojumos Sietlā, Takomā un Portlandē. Nākošajam darbības gadam jaunajā valdē ievēlēja Robiņu, Āboliņu, Zommeru, Circeni un Rubeni. Koris arī nolēma materiāli atbalstīt Prof. Vītola fondu. Kora diriģents ir nenogurstošais P. Pētersons.

● Arī šogad latviešu šacha vienība piedalīsies Vašingtonas valsts līgas spēlēs. Latviešu komandu pārstāvēs E. Zemgalis, V. Pūpols, V. Segliņš, J. Čakarnis, V. Smits, V. Grīnhāgens un no Kalifornijas Šimanis, kas pašlaik šeit izpilda dienestu ASV armijā. Latviešu komanda pirmo 10:0 uzvaru ieguva pret Olimpijas komandu, kas technisku apstākļu dēļ atteicās spēlēt pret latviešiem.

V.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komitejas priekšniece N. Graube darba un ģimenes apstākļu dēļ lūgusi viņu atbrīvot no priekšnieces pienākumiem, un šinī sakarā dāmu komitejas vadību turpmāk uzņēmusies Rasma Siliņa. Draudzes palīdzības sekcija saziņā ar draudzes pārvaldi no saviem līdzekļiem atvēlējusi palīdzībai tautiešiem dzimtenē un izsūtījumā 200 dol

● Anna Hermane pēc divu gadu sekmīgām sudijām Junioru kolledžā devusies uz Mičigenas valsts universitāti Lansingā, kur turpina studijas mājturības zinātnēs. Šinīs dienās Junior kolledžas sieviešu klubs Grand Rapidos viņai piešķīris 100 dol. stipendiju par labām sekmēm mācībās un rosīgu darbību dažādās organizācijās. A. Hermane dzīvi piedalījās arī latviešu jaunatnes pasākumos.

● Jau agrāk dažās latviešu kolonijās mūsu tautieši bija saņēmuši paziņojumus no immigrācijas iestādēm par iespējām iesniegt lūgumus, lai varētu iegūt šīs zemes pavalstniecību. Šādi paziņojumi tagad piesūtīti arī daļai no Grand Rapidu latviešiem. Šeit novērota parādība, ka pavalstniecības pieprasītāju skaits jūtami sarucis un latvieši iegūt šīs zemes pilsoņu tiesības izdara vai vienīgi sevišķu svarīgu iemeslu dēļ.

● Š. g. 12. un 13. oktobrī pilsētā paredzēta plašāka Grand Rapidu un apkārtnes tirgotāju sanāksme. Lai ieinteresētu jaunos studentus par aktuālām problēmām tirdzniecībā.Vietējā Junioru kolledžā ieradies šīs sanāksmes paredzētais vaditājs R. Seelye; viņš ar interesi bija vērojis pirmā kursa studentes Maijas Gravas paskaidrojumus tirdzniecības vēsurē. Par minēto „Grand Rapids Press" bija ievietots raksts līdz ar uzņēmumu.

V. Z.

INDIĀNĀPOLĒ

● Kārtējos mēģinājumus šinīs dienās atsācis nelielais Indiānāpoles latviešu ev. - lut. draudzes koris, ko vada draudzes ērģelniece Aurora Zvejniece. Mēģinājumi notiek pēc kārtējiem draudzes dievkalpojumiem, dievnama blakus telpās. Šinī laikā lūgti pieteikties arī jauni dziedātāji.

(Nobeigums 8. lpp.)

CEĻA VĀRDI

Sirdsprieks ir cilvēka dzīves balsts. Eklesiasts.

☆

Jo vairāk mēs prasības pēc laimes ierobežojam un koncentrējam, jo vairāk varam būt pārliecināti par to īstenošanos. Deverants.

☆

Tas ir vājš draugs, kas nevar panest sava drauga vājības. E. Jangs.

☆

Patiesība nemeklē paslēptuves. Taisnīgums ir taisna līnija, un tā vienmēr ir īsākais ceļš starp 2 punktiem. V. H. Hove.

MŪSU NACIONĀLĀS MŪZIKAS PROBLĒMAS TAGADĒJĀ LAIKMETA SKATĪJUMĀ

Latvijas universitātes 40 g. ateceres sarīkojumā nolasītais referāts (saīsināts)

Runājot par latviešu mūziku, nevar nepieminēt mūsu senču mantojumu, mūsu tautas dziesmas, uz kā celta visa mūsu nacionālās mūzikas kultūra. Latviešu folkloras lielā bagātība vēl ne tuvu nav izsmelta, un vēļ jo projām daudzi mūsu skaņraži, pat vismodernākie, savās kompozīcijās izmanto mūsu tautas dziesmu melodiju lielo izteiksmes dažādību. Latvijas folkloras krātuvē bija sakopots apm. 12.000 tautas dziesmu un 8.000 to variantu. Un cik daudzas no tām vēl nav gājušas aizmirstībā, jo tikai sākot ar 19. gadsimta vidu mūsu tautas dziesmu melodijas sāk uzrakstīt.

Pēc 17. un 18. gadsimtos valdošā baroka un klasiskās mūzikas laikmeta 19. gadsimtā uzplauka romantisms, no kura izauga Eiropas tautu nacionālās mūzikas stils, kā, piem., krieviem, čechiem, norvēģiem. Šajā laikā arī mums parādījās pirmie latviešu mūzikas pionieri. Apzinoties mūsu lielo tautas dziesmu mantojumu, mūsu mūziķi nodevās tautmelodiju studijām un vēlāk daudzbalsīgā harmoniskā ietērpā tās ātri izplatījās tautā. Pirmos latviešu dziesmu svētkus 1873. g. varam ieskatīt par pamatakmeni turpmākai latviešu mūzikas attīstībai.

Mūsu mūzikas renesanse sākās tikai ar Latvijas valsts nodibināšanos, un tas bija prof. Jāzeps Vītols, kuŗam pienākas latviešu tautas lielākā pateicība par viņa neizsīkstošo enerģiju, veidojot Latvijas mūzikas pasauli līdz ievērojamiem sasniegumiem.

Latviešu mūzikas galvenais izteiksmes veids ir vokālā māksla — koŗa un solo dziesma. Dziesmas galvenokārt rakstītas tradicionālā romantiskā laikmeta garā. Ja mēs pasaules mūzikas forumā esam anonīmi, tad manuprāt tas tādēļ, ka mūsu instrumentālā mūzika ir vēl jo projām pabērna lomā. Tikai Latvijas brīvības posmā sāka attīstities mūsu instrumentālā un simfoniskā mūzika, jo līdz tam laikam latviešiem bija maz kvalificētu instrumentālsolistu un mūsu komponisti Latvijas pirmajos gados maz vērības pieškīra instrumentālai mūzikai. Stāvoklis krasi mainījās, nodibinoties Latvijas radiofona orķestrim. Tomēr mūsu brīvvalsts laiks bija pārāk īss, lai izveidotos un iesakņotos kaut cik ievērojama instrumentāla mūzika.

Mūsu pirmie komponisti savu mūzikālo izglītību bija guvuši Krievijā, kur bija piesavinājušies romantiskā laikmeta mūzikas labākās tradicijas. Mūsu konservātorija turpināja šī laikmeta garu un tradicijas, maz vērības veltījot rietumu mūzikālās pasaules progresam, kur, sākot ar pag. gadsimta pēdējo dekādi, sāka uzplaukt jauni mūzikas stili, jauni mākslas principi. Tas nāca kā reakcija valdošam romantismam. Radās jauni novirzieni — jaunromantisms, impresionisms, ekspresionisms un jaunklasicisms. Jau gandrīz 7 dekādes rietumu pasaulē ir pazīstama tā sauc. modernā mūzika, kas gūst arvien lielāku atsaucību. Progress mūzikas attīstībā radies tādēļ, ka komponisti tam - radītājam ir bijusi vēlēšanās izteikt kaut ko oriģinālu, un šī mērķa sasniegšanai viņam ir nepieciešami arī jauni izteiksmes līdzekļi, jauna mūzikālā valoda. Pat visekstrēmākā modernā mūzikā nav nekā tāda, kas nebūtu sasniegts pakāpeniskā evolūcijas ceļā, jo mūzika sastāv no elementiem, kuŗus mūsdienu komponisti saņem jau gatavus no pagātnes, bet nepārtrauktajā attīsības procesā viņš veido jaunus elemenus, dažreiz vecos atmetot.

Konvencionālais klausītājs vēl arvien ir mūzikas, klasiskā un romantiskā laikmeta ietekmē, un mūsu laikmets, kuŗā sāk dominēt asas disonances un neparasta mūzikālā izteiksme, vēl ir par īsu, lai mēs pie šīm jaunajām un radikālajām pārmaiņām butu pieraduši. Bieži vien nemaz necensdamies mūsdienu mūzikā iedziļināties, mēs to noraidām kā nepieņemamu un dažreiz pat kā pazemojošu mūsu aistetiskajām izjūtām. Tomēr, ieklausoties nopietnāki modernajā mūzikā, nevar noliegt, ka arī mūsu dienās ir komponisti, kuŗu darbi pauž lielas idejas, paužot tos mums svešā un neparastā izteiksmes veidā. Nav noliedzams, ka modernā mūzika atspoguļo mūsdienu cilvēka iekšējo pasauli pilnīgāki, nekā pagātnei piederošais saldais romantiskais vai elegantais un izsmalcinātais rokoko mūzikas stils.

Mūs bieži aizrauj Bacha un Bēthovena gara lielums, bet viņu mūzikālā izteiksme šķiet jau pāŗder pagātnei, tā vairs neatspoguļo ne mūsu laikmetu, ne mūsdienu cilvēku. Tāpat Čaikovska mūzika mūsdienu cilvēkam var izlikties pārāk sentimentāla, un Vāgnera operas dažreiz var kaitināt ar savu pārāk neapvaldīto romantisko pātosu.

Mūsu lielais komponists Jānis Mediņš savos darbos ir absorbējis latviešu tautas mūzikas raksturu un izteiksmi, kas slēpjas mūsu gara mantās. Dzīvodams Rietumu pasaulē, Mediņš savai mūzikai atradis jaunu laikmetīgu valodu. No izteiksmīgā romantika, kādu viņu pazinām Latvijā, Mediņš kļuvis par mērenu modernistu, tomēr nezaudējot savu raksturīgo seju. Mediņš ir atradis savai mūzikai jaunas krāsas un laikmetīgu harmonisku ietērpu. Melodiskā līnija kļuvusi ļoti koncentrēta un lakoniska, veidota neparastos intervallos. Pretēji daudziem citiem latviešu rakstniekiem skaņražiem, Mediņš trimdā ir radījis daudzus laikmetīgā garā rakstītus lielu formu instrumentāldarbus.

Otra spilgtā personība ar izciliem dotumiem ir Tālivaldis Ķeniņš, kuŗš savu mākslinieka personību veidojis kosmopolitiskajā Parizē, studējot pie franču modernās skolas izcilākajiem pārstāvjiem, Ķeniņš sevī uzsūcis visjaunākos mūzikālās izteiksmes līdzekļus. Ķeniņa darbi pauž laikmetīgas idejas, un tajos netrūkst individuālas personības. Ķeniņš, manuprāt, ir spilgtākais jaunās paaudzes komponists, ar kuŗu patiesi varam lepoties un kuŗš, cerams, ievedīs mūsu mūziku starptautiskajā pasaulē.

Domāju, ka daudzi mūsu komponisti, kuŗi dzīvo brīvajā pasaulē, vēl arvien pārāk maz vērības veltī modernās mūzikas problēmām, bet spitīgi turas pie „vecās skolas" romantiskā stila. Nedomāju, ka Rietumu mūzikas pasaules uzmanību varētu saistīt kāda mūsdienu komponista mūzika, kas rakstīta pagājušo gadsimtu garā un mūzikālajā izteiksmē, kas parasti ir kāda lielā tā laika komponista mūzikas vājāks atdarinājums. Tāpat latviešu komponistiem vajadzētu veltīt lielāku vērību orķestrālai un instrumentālai mūzikai, sevišķi lielu formu darbiem.

Arī mūsu dzimtenē latviešu komponisti rada jaunus darbus, bet tur, tāpat kā citās diktatūras valstīs, cilvēka radošais gars nevar brīvi atraisīties. Pilnīgi aizvērot durvis brīvās pasaules mākslas progresam, mūzikālā attīstība tur apstājusies un atpalikusi visma par 50 gadiem.

Visi latviešu skaņu mākslinieki, svešumā dzīvojot, saskaras ar lielās pasaules mūziku. Gūstot jaunas atziņas un vērtējumus, mūsu mūziķi kļūst garīgi bagātāki un cer šo bagātību un atziņas kādreiz pārvest un atdot mūsu dzimtenei.

Doc. Arnolds Šturms,
ALA's Kultūras biroja
Mūzikas sekcijas vadītājs.

KĀ RĪKOSIM NĀKOŠOS DZIESMU SVĒTKUS?

Pieredze rāda, ka dziesmu svētki vienmēr ir izvērtušies par lielāko sarīkojumu — tie atzīstami par visas latviešu tautas svētkiem. Dziesmu svētkiem būtu jābūt tādiem, kādus tos vēlētos redzēt vairums rīkotāju un klausītāju. Lai tas būtu iespējams, Dziesmu svētku biedrībai ir svarīgi zināt latviešu domas un ieskatus: 1) vai nākamie dziesmu svētki rīkojami kā līdz šim, tiri nacionālā plāksnē, vai 2) izveidojami kā ārējās propagandas demonstrējums, rīkojot parādes gājienus, aicinot viesos Kanadas valdības pārstāvjus u. t. t.; 3) vai programma būtu paplašināma ar teātra, tautas deju, mākslas un dailamatnieku skatēm, rakstnieku cēlienu, sporta u. c. sarīkojumiem.

Tādēļ Dziesmu svētku biedrības valde aicina ikkatru latvieti domāt, runāt un rakstīt par sarīkojamiem dziesmu svētkiem.

Visi ierosinājumi sūtāmi A. Jankovskim, 127 Parkvay Csc, Toronto 16, Ont., Canada, vai publicējami latviešu presē.

Valde būs pateicīga par katru pieņemtu rakstu. Tos izvērtēs, saskaņos un nākamā padomes sēdē lūgs atiecīgus padomes lēmumus.

Latviešu Dziesmu svētku
b-ba Kanadā.

Ievērojams latviešu inženiera sasniegums

Būvinženieris Valdemārs Grīviņš pēc ierašanās ASV iesaistījās valsts dienestā, strādādams armijas gaisa aizsardzības daļā. Pēc pieciu gadu nostrādāšanas, savas priekšnieciības ļoti ieciemts kā spējīgs un apzinīgs darbinieks, Grīviņš darbā paaugstināts un līdz ar to arī viņa alga tagad dubultojusies, un pārsniedz $10000,- gadā. Grīviņa darba vieta ir Batlkrīka, bet pastāvīgā dzīves vieta dažas jūdzes ārpus Kalamazū pilsētas, kur viņš nopircis plašāku lauksaimniecību. Mīnētajā lauksaimnnicībā vietējai DV nodalai, kā arī mākslinieku klubam ierīkota šautuve. Abas šautuves palīdzējis iekārtot Grīviņa dēls Gunars Grīviņš, strādājot ar savu buldozeri bez maksas, jo pats ir šī sporta cienītājs.

Kalns.

RĪGA GRIB BŪT MODERNA

New York Times korrespondenta Osguda Krazera vērojumi Latvijas galvaspilsētā šī gada septembra vidū.

„Latvija ir maza valstiņa ar lielu galvu", šai skaistajā, vecajā Baltijas jūras pilsētā izteicās kāda no komūnistu amatpersonām. Divu miljonu latviešu, baltkrievu, citu baltiešu un žīdu apdzīvotās republikas „lielā galva" nav nekas cits kā vecā un darbīgā Rīgas pilsēta. Pēc Ļeņingradas Rīga ir Padomju Savienības vissvarīgākā izeja uz Baltijas jūŗu un uz Rietumiem vispār.

Rīga ir visrietumnieciskākā visu Padomju Savienības lielāko pilsētu starpā. Viņas gaume un patnība, mākslas stils, ļaužu apģērbs un kultūra šo faktu joprojām spitīgi atspoguļo.

Pēdējos divus gadus Rīga ir bijusi atvērta rietumu tūristiem. Šovasar vairāki simti amerikāņu, braukājot pa Padomju Savienību, iegriezās arī Rīgā, apskatot tās vēsturiskos brīnumus, lielo tirgu, slaveno Jūrmalu. Rīga ir vienīgā pilsēta Baltijas valstīs, kur oficiālā padomju tūristu aģentūra Inturists atvērusi biroju, kuŗā iebraucēji var dabūt pavadoņus, transportu un citus pakalpojumus.

Tai pašā laikā smagi strādājošie galvaspilsētas iedzīvotāji atstāj iespaidu, ka viņi vēl vienmēr nav beiguši atgūties no gaŗajiem izolācijas gadiem, izrādot visdzīvāko interesi par jaunākajiem sasniegumiem glezniecībā un mūzikā, jaunākajām modēm un zinātnes - technikas atklājumiem ārzemēs.

Bet cilvēki vēl vienmēr turas arī pie vecajām tradicijām, kas devušas pilsētai tās šarmu — sastapšanās vakaros kādā iekšpilsētas kafejnīcā pie kafijas tasres, kuŗai virsū peld putu krējuma kalns, klausoties kādas sieviešu džesa kapellas mūzikā, apvienojot mierīgo atpūtu ar smagajiem ikdienas dzīves pienākumiem.

Šī vasara Rīgā, viena no siltākajām un skaistākajām, kādu iedzīvotāji atceras, bija jau gandrīz garām, kad šo rindiņu autors apmeklēja Baltijas valstis. Melni mākoņi plūda no jūras puses, un laiku pa laikam uznākušās lietus gāzes uz vecajām akmens ielām radīja tumšu un eļļainu iespaidu. Laiku pa laikam tumšajiem mākoņiem izlaužas cauri pa saules staram, un varavīksne apņem veco baznīcu un pils torņus.

Laudis vēl vienmēr drūzmējās vasaras kafejnīcas nosegtajā dalā Rīgas skaistajā Centrālparkā (?) gar kādu vecu kanāli, kas kādreiz kalpojis kā cietokšņa grāvis gar vecajiem pilsētas mūŗiem šeit nepārdeva nedz vodku nedz konjaku, bet bija zināma kokteiļu izvēle, no kuŗiem populārākais bija „Sputņika" kokteilis. Kāds dūšīga auguma latviešu strādnieks, darbā sastrādātām un nenomazgātajām rokām, pievienojās viesiem un delikāti sūca vienu no šiem maisījumiem pa stikla salmiņu. Viņa kokteilis sastāvēja no konjaka un krievu šampanieša, un tur iekšā peldēja izsutināta ābola šķēle. Tas garšoja lieliski, maksāja 50 centu, un katrs varēja dzert, cik vien viņš grib — bez 100 gramu ierobežojuma, kāds skaidrai vodkai noteikts visā Padomju Savienībā.

Mums klāt pienākušais strādnieks bija daudz vairāk ieinteresēts uzdot jautājumus par dzīvi Sav. Valstīs nekā stāstīt pats par savu dzīvi un problēmām. Tas pats sakāms par vairākumu cilvēku, ar kuŗiem sarunājamies uz ielas, tirgū, kafejnīcās, teātŗos un veikalos. Caurmēra uzskats par dzīvi Rīgā: „Tagad tā ir uzlabojusies."

„Protams, ka jūs varat Rīgā sastapt cilvēkus ,kas nav apmierināti ar jauno režīmu,' atļāvās komūnistu amatpersona Pizāns. Latvijas komūnistu partijas centrālkomitejas loceklis un oficiālā latviešu valodā laikraksta „Ciņa" galvenais radaktors. „Bet, iepazīstoties ar šo cilvēku pagātni, jums gandrīz katrā gadījumā nāksies atklāt ,ka tie ir agrākie buržuji, kas zaudējuši savas fabrikas un īpašumus — tie tagad pieder pie tautas."

„Kopš Chruščeva nākšanas pie varas," sacīja redaktors, „Latvijas politiskā atmosfairā notikušas daudz un dažādas pārmainas. Mūsu republikai tagad ir daudz lielākas pašnoteikšanās tiesības. Mūsu saimniecība tagad ir mūsu pašu rokā. Un mēs zinām, ka mūsu galvenais uzdevums ir aizstāvēt Padomju Savienības intereses."

Pizāns paskaidroja, ka jūlija mēnesī notikušas valdības pārmaiņas, kuŗu laikā no amata tika padzīts premjera vietnieks Berklavs — par to, ka viņš Latvijas intereses stādījis augstāk par Padomju Savienības intereses — pēc viņa domām nevarot ieskatīt par Maskavas iejaukšanos Latvijas autonomijā. „Nelaime ar Berklavu bija tā," sacīja Pizāns, „ka viņam bija neparedzēti uzskati par virzienu, kādā būtu jātiet Latvijas saimniecībai, bez tam, Berklavam tagad iedots jauns darbs, un viņš no partijas neesot izslēgts.

Ja arī dzīves standarts Rīgā, varbūt, nav augstāks kā citur Padomju Savienībā, ir nenoliedzami manāmas zīmes, kas norāda uz pašiniciatīvu un nacionālu lepnumu.

Kollektivizācijas pazīmes Baltijas valstīs daudz grūtāk saskatāmas nekā kaimiņu Krievijas republikā. Atsevišķas lauku mājas vēl vienmēr redzamas kultivētu lauku un pļavu vidū. Kamēr šo saimniecību raža ir kollektivizēta, zemnieki tomēr vēl arī tagad pavada samērā daudz laika, apstrādājot paši savus privātos zemes gabaliņus. Viņi ved savus ražojumus uz Rīgas tirgiem, lai gan pēdējā laikā viņiem nākas arvien grūtāk sacensties ar kooperatīvā tirgus daudz zemākajām cenām.

Valdības pārstāvji gan žēlojas, ka pa lauklem vēl vienmēr saimniekojot daudz „spekulantu".

Ar savu veco baznīcu bagātību, trīspadsmitā gadsimta pili, — kas tagad pārvērsta par pionieŗu pili — skaistajām Gildēm un klosteriem — kas tagad pārvērsti vēsturiskos mūzejos — un saviem izkoptajiem parkiem, Rīga patiesi ir jauka vieta tūristiem.

Pilsētas pusmiljons iedzīvotāju ir lepni uz savu seno un moderno kultūru, savu rietumnieciskogaumi un savu individuālitāti."

Red. piezīme: Kā vairums ārzemju žurnālistu, kas nonāk zemēs aiz dzelzs aizkara, arī Krazers redzējis tikai Rīgas ārējo izskatu un dzirdējis komūnistu stāstījumus, bet tautas īsteno noskaņojumu nav izpētījis.

Kreditūniju diena

Kanadā 15. oktobrī atzīmēs Kreditūniju dienu. Ontario provincē ir ap 1400 kreditūniju, kuŗās apvienoti ap 500.000 biedru.

Kreditūnijas savu darbu uzsākušas vairāk kā pirms 100 gadiem, tagad visā pasaulē ir pāri par 13 miljonu kreditūniju biedru.

Kreditūnijas veic ļoti lielu darbu. Ontario provincē ir ap 200 miljonu dolaru noguldījumu un pāri par 175 miljoni dolaru ir izsniegti aizdevumos.

Baltijas tautu eksistence apdraudēta

Baltijas tautu liktenis krievu okupācijas važās ir ļoti grūts tādēļ, ka krievu politika iziet uz to, lai 1) īstenotu komūnismu šinīs zemēs un 2) rusificētu tās, iznīcinot šo zemju nacionālo raksturu. Launākais stāvoklis esot Igaunijā, jo igauņi izrādot krieviem lielāko pretestību, ko iedvesmo tas, ka turpat pāri jūras līcim radniecīgā somu tauta var dzīvot brīvībā. Šādas domas izsaka Hepners savā grāmatā „Baltijas jūŗa — slēgta sarkanā jūŗa" (W. Hoepner „Die Ostsee — ein rotes Binnenmeer", Mittler Verlag, Berlin - Frankfurt).

Autors saka, ka Rigas jūras līcis izveidots par slēgtu baseinu, jo šaurumos pie ieejas līcī izbūvēti nocietinājumi. Rīgā stacionēti mazāki karakuģi un zemūdenes. Ziemā šos kuģus pārved uz Ventspili un Liepāju.

LIELU DVĒSEĻU SA

DZEJA, MŪZIKA UN DZIES

Paula Brīvkalne ieradus

Gadās ļoti reti, kad viena dzejas rīndām pieķi mākslas darba pārradīšanā un Mediņš, un cik dziļi pā interpretēšanā sastopas vairāki tās izskanēs Brīvkalne vienāda lieluma saskaņigu dvē- mā. seļu māksliniekl, kas izprot bez liekiem vārdiem viens otra izjūtu un trauslākās trīsas, nojaus visklusākās dvēseļu vibrācijas, saklausa neizteiktu vārdu, neuzrakstītu nošu zīmes, lai tomēr visu ieprieķš izjusto un pārdzīvoto pārkveldētu no viena radīšanas momenta otrā, līdz pēdējam piepildījumi brīdim, kad interpretētājs mākslinieks stājas rampas gaismā, vispēdējo un lielāko atbildību uzliekot sev, savai sūtībai.

Šāds lielu dvēseļu sastapšanās brīnums sola pavērties klausītājiem, kad Paulas Brīvkalnes tulkojumā saskarsies liela dzeja ar lielu mūziku — jo katrs, kas mīl un pazīst dzeju, zina, ko nozīmē Veronikas Strēlertes vārds, tāpat katrs, kas nav svešinieks mūzikas pasaulē, saprot, kāda lieluma radītāja spēks slēpjas Jāni Mediņā, šobrīd varbūt mūsu lielākajā, ar starptautisku vērienu mērojamā komponistā.

Un tā nav vairs sagadīšanās, ka šo J. Mediņa dziesmu ciklu ar Veronikas Strēlertes vārdiem „In signo domini" — izvēlējusies tulkot, — un reizē arī komponista izraudzita — tieši Paula Brīvkalne. Jo dziedāšanas mūksla neslēpjas tikai mūzikālitātē, balsī un tembrā, tā slēpjas vēl kur dziļāk, un tikai paša mākslinieka personības lielums izšķīŗ, par cik balss skaistums pārliecina klausītāju. Ar tukšu dvēseli kaili skanēs visskaistākā balss, un tikai īsti liela personība spēj izsmelt līdz galam savā tulkojumā dzejnieka un komponista domu.

Šāda māksliniece, neapšaubāmi, mums ir Paula Brīvkalne.

Ja Veronika Strēlerte saka: „. . . Cik brīnumviegla būs tad aiziešana, kad aizvērsies šī pasaule kā dārzs, un mani neattŗēs no tā ceļa plašā neviena roka vairs, neviena dvaša . . . ", tad varam iedomāties, kādu mūzikālu spēku šīm pārlaicīgajām vijā, kuŗas sirds tomēr par visu vairāk iemīlējusi Lista XVII rapsodiju — ha, arī sava veida Likteņa klauvējienu!).

Spēlmanis bija iegrimis sevī tik pamātigi, ka nedzirdēja ne auto taures saucienus pie vārtiem, ne citu. Un no šīs aizsapņošanās viņš atmodās tikai tad, kad jau tā cilvēkus tuvumā.

Naktssargs pielēca kājās un pagriezās: aiz viņa stāvēja fabrikants ar meitu.

„Ko jūs te darījāt, ka man pašam vārti jāveŗ?" tas nelaipni noprasīja.

„Vingrināju pirkstus, seņor Dāvid."

„Vai par kabatzagli mācies?"

„Papi," meita pārtrauca," vai tad neredzi, ka viņš ir mākslinieks?"

Dāvids piegāja pie instrumenta un nolaida uz tā pirkstus.

„Neskan!" tas priecīgs ziņoja atklājumu. „Klavieres spēlē, bet neskan, hahaha! Tādu cilvēku es vēl neesmu redzējis, hahaha!"

„Seņor, katrs rīkojas pēc savas kabatas," Naktssargs sacīja ar rūgtumu balsī.

„Papi, ej paņem to, kas vajadzīgs un braucam mājās," meita rīkoja. „Man nav daudz vaļas."

„Un ja viņš ir mākslinieks, kāpēc tad nedirīģē kori?" tēvs jautāja meitai, apiedams Naktssargu.

„Jūs taču diriģēsit, vai ne?" meita miligi ievērās apietajā.

„Šai lietā man nav nekādas jēgas," tas atkratījās.

„Jēgas? . . ." Dāvids iesaucās, iedams uz priekšu. „Jāsmejas! Vai es piedzimu par rūpnieku. Sāku — un esmu. Jums ir jādirīģē, nav ko runāt!" Tad, apstādamies, draudzīgi piedūra pirkstu Naktssargam pie krūtīm un teica sajūsmināts: „Ziniet, es jums palīdzēšu. Mākslu ir jāatbalsta. Mājās starp krāmiem man ir leijerkaste. Jaunībā sāku nodarboties ar mākslu un nopirku. Tik jūras cūciņu vairs nav. Pēc prezidenta iecelšanas to likšu atvest šurp. Tad jums būs mūzika. Kad uznāk miegs, tik pagriež kloķi un skan. Vai man nav laba sirds?"

„Papi, ej taču, nekavējies!" meita pestija altruistu no tālākas iegāšanās. „Es jau iešu uz auto."

Fabrikants paātrināja soli, iedams pret kabinetu.

„Tad paliek, ka diriģēsit?" tas pa gabalu jautāja.

„Sakiet jā, sakiet . . ." meita čukstēja. „Dariet man šo prieku!"

„Jāā . . ." Naktssargs novilka.

(Turpinājums sekos)

Tālivaldis Dangavs

PREZIDENTA IECELŠANA

NOVELE NO CIKLA „STRANDĒJUŠO SALĀ"

(3. turpinājums)

„Un kāpēc nevarētu diriģēt seņors Nuņnikoffs? Naktssargs ieminējās. „Paši reiz dzirdējāt, ka viņš izšķirstījis tonnām nošu, savu dīvaino meldiņu meklēdams."

Marksa - Ļeņina - Staļina piestā stampātais Nuņnikoffa prāts nu krītošas zvaigznes ātrumā un trejektorijā iekvēlojās kapitālistiskā ielenkuma tumsonībā, nobārstīdams dialektiskā materiālisma skaidrības dzirkstis:

„Vēsture determinē produkcijas formas. Ekonomija kā ūnīks reāls vēstures faktors reizē producē kultūras formas. Kāda šeit var eksistēt kultūra, ja visu piegādā imperiālisti? Stachanovisma te nav, tāpēc nav arī sociālistiskā reālisma, nav mākslas. Jo sociālistiskais reālisms rodas pateicoties kādai produkcijas formai ,kas kāpinājusi strādniekā sajūsmu, tā, ka tas kļūst par mākslinieku."

Krāsnkuris aizdomīgi iekāsējās, bet Naktssargs paklanījās pret runātāju un teica:

„Pateicos par skaidrību! Līdz šim vienmēr sev esmu pāmetis nespēju apjēgt tādu lietu kā dialektiku, ko ik lielāks filozofs saprot citādāk nekā otrs arī ne mazāks kollēga. Bet nu gan man ir skaidrs, ka miglainā dialektika top skaidra tikai savienojumā ar materiālismu, tas ir, kad tā kļūst par dialektisko materiālismu. Dialektiskais materiālisms arī izskaidro saprotami sociālistisko reālismu, kas ir ražošanas prieka kāpinājums līdz mākslas izpausmei. Citiem vārdiem, kad no eksaltētā strādnieka atrauj ražošanu, paliek māslinieks, vai ne?"

Seņors Nuņnikoffs cieņigi pamāja piekrītot.

„Man gan vēl nav skaidrs," Krāsnkuris atzinās. „Un tev, Padrino?"

„Mas o menos" (apmēram), tas nobalansēja ar plaukstu.

„Ta ta' golovas duras! Analfabetņiki," Noskūtais gorilla smējās.

„Tas ir pavisam viegli saprotams," Naktssargs pameta mirkli uz Raulu un Padrino.

„Un kā?"

„Lai to saprastu," Naktssargs sāka skaidrot, „illustrācijas labad ļaņem kāds darboņa, teiksim, dęsinieks, kam zarnās jābāž kapāta gaļa. To darot, zarnās ieklīdušais gaiss te mūzicē — ļurks! te ļpurks! te fiu! te čiš! — tieši kā nēģeris ar saksofonu. Kad poļitruki vai citi darba uzraugi padomju rūpniecībā redz, ka tāds desinieks jau ir ražošanas sajūsmā, sevi stachanoviski pārspēdams vismaz par divsimt procentiem, to atrauj no desām, lai censonis savā aizrautībā nu radītu Padomju mākslu zarnu balsī: ļurupļuru — ļpurks!"

„Hahaha!" Krāsnkuris smējās. „Bravo, Naktssarg, tu progresē!"

Tas skan pēc ņirgāšanās!" Nuņnikoffs satricināts pielēca kājās. „Es to uzskatu par nekaunību!"

„Saugs pij ordenun-dunga!" aiz līdzuztraukuma Noskūtā gorillas mutē nevien iemaldījās, bet arī iesprūda vācu vārds.

„Es kori nedirīģēšu!" Nuņnikoffs nokratija dūrēm, izmezdamies no Salas.

„Es lūdzu sekretāru pie kārtības," ar novēlošanos pavērās priekšsēža mute.

„Pie kādas kārtības?" Naktssargs noprasīja. „Vai es te ko dauzu vai plēšu?"

„Ir jāievēro ētiskās normas," Padrino sacija.

„Ja padomisko parādību vērtēšana ar patiesības acīm ir ētisko normu pārkāpšana, tad man te nav, ko darīt," Torress sacija un atstāja Salu.

Sapīcis viņš virzījās uz savu naktssarga pajumti, šo istabas puduri, uz šo telpas karikatūru, kas visās trīs dimensijās bija par mazu viņa augumam. Iekļūstot šai Prokrusta gultā, gaŗajam tūdaļ bija jāsalocas uz kušetes, ko ar talciniecēm iepriekšējie amata brāļi bija izstampājuši gluži bedrainu. Tā piespiests atsēsties, viņš laidās slīpi un drīz arī aizmiga, vienu roku atvāzis pāri kušetes malai, otru pāmetis uz vēdera.

Viņa pieradinātais zaļktis, apmācīts peļu un kukaiņu ķeršanā, izlida no pagultes dziļumiem, ar dakšaino mēliti papētīja, kas plauksta ir par zvēru, pazina šo sava saimnieka daļu un, izbijies no gulētāja iekrākšanās, laidās turpat, no kurienes nācis.

Promiedams, dienassargs Horche jeb Jurģis — cits sīrietis iemeta šai rokā atslēgu žūksni, un Naktssargs cēlās aizslēgt vārtus un nobultēt daudzās durvis. Nodarījies, viņš gāja pie drauga uz krāsns māju.

Raula tur nebija.

Ieraudzījis uz mūrīša spēļu kārtis, viņš piegāja tur. Dūzis ar desmitnieku, kas bija nomesti vienkop, stāstīja, ka Rauls ir spēlējis uz 'aciti', laimējis un aizgājis iedzert. Neapzinīgi viņa pirksti nu pieskārās kārtīm, sarausa tās, samaisīja un sāka izmest divās čupiņās. Pacēla tās.

„Nemilu," viņam izspruka atvieglot. „Un citādi tas arī nav. Tikai aizraušanās — apreibšana vienā, atreibšana jau otrā mirklī. Un tāpēc, ka nemilu, esmu brīvs, kā putns gaisā. Jauki!"

Viņš nometa kārtis un izgāja no krāsns mājas.

Mēness, saulei sekodams, laidās aiz eukaliptiem, un krēslas intermeco aijāja zemi vientulībā, tāpat kā Emila Dārziņa Melancholiskais valsis ieaijāja dvēseli skumjās. Tad intermeco izbeidzās, nakts cēliens sākās, un mēnesstari, caur lapām spraukdamies, ieņirbējās pret zemi kā pianista pirksti virs taustiņiem.

Naktssargs izslēja galvu un ausijās, vēlēdamies saklausīt skaņas, bet sadzirdēja tikai tādus kā trīs sitienus, ļoti klusus, tomēr pavēligus. Viņš nodrebēja, jo pazina šādu Likteņa klauvējienu no Bēthovena darbiem: V simfonijas un F-molla sonātas.

„Jā, jā, nakts ir tā daļa, ko Likteņis man atvēlējis, mans 'būt', mans piepildījums," viņš domāja, tad iesteidzās krāsns mājā, kāpa uz aukstās krāsns, atsedza kādu gaŗu priekšmetu un nesa to lejā. Nokļuvis zemē viņš novietoja priekšmetu uz diviem lieliem akmeņiem, atsēdās pie tā un kāra galvu rokās.

Gaŗais priekšmets bija pašdarināta klaviatūra.

„Tagad tur — mājās — uz manām klavierēm kāds krievu komūnists kauj utis un žāvē kāju autus. Bēthovena bisti izlieto par zābaku kalpiņu. — Brrr!"

Pacēlis galvu, Naktssargs ievērās mēnesnīcā, kas rotaļājās ar eukaliptu nemierīgajām lapām, un šis allegro padzina pirmītejo murgu no galvas. Viņš nu nopūta putekļus no taustiņiem un atsēdās ērtāk, gluži tā, it kā atrastos pie sava pianīna. Tad atkal ievērās mēnesnīcā un pasmaidīja, jo pats Mēness bija pievienojis savu staru stīgas pie viņa nozēlojamā instrumenta.

„Quasi una fantasia!" viņš iesaucās sajūsmā, tad, atcerēdamies, ka šie paši vārdi bijuši pirmnosaukums Bēthovena Mēnesnīcas sonātai, piemetināja; „Lai tad arī iet tā!' un sāka mēmu spēli tik aizrautīgi, ka zuda robežas starp illuziju un īstenību.

Spēlēdams divainis pianists domāja:

„Lūk, šai Adagio sostenuto pirkstiem jāprot fantazēt, ik piesitieniem jābūt liegam kā sapnim, lai skaņas aizvilinātu klausītāja iztēli turpat, kur gājušas Bēthovena domas radot — miljoniem kilometru tālāk nekā redzamās zvaigznes, — pret avotu, kuŗā briedīs viss radītais un veidojas jauna radīšana. Tā spēlē Vilhelms Kempfs, Artūrs Šnābels, Gizekings, (arī Silvija Ozoliņa, apdāvinātā Sil-

Irma Grebzde

SVEICINĀTA RĪGA SVEICINĀTAS MĀJAS

ATMIŅU STĀSTS

(22. turpinājums)

Zuze paķukst Erikai, ka svētdien Dobes kalnos z jumu svētki. Lai nu prasāmies tēvam. Viņa ar Zuni ja sarunājusi. Ja māmuļa pieskata Martiņu, Žanis brauk mums līdz.

Esam kā spārnos, lai gan krustmāte par tādu zaļ mu balli pavisam sliktās domās. Skries uz tādu „kak balli", dancos ar lauku puišiem. Kas tur var būt pi prieku? Noplēsīs tik kurpēm pazoles. Un, kas zina, k das lietas izdaris? Un Irma, vēl gluži bērns —, Uz ball Muļķības! Krustmātes vārdi mums pa vienu ausi iekš pa otru ārā. Līdz šim nekad uz zaļumsvētkiem neesm laista. Kad nu man ir piecpadsmit gadu, varu brau māsām līdzi. Bet viņām mani cieši jāpieskata.

Pienāk svētdienas vakars, un krustmāte rāda apv notu seju. Vai tās meitenes nav trakas? Ja vēl būtu k smalks sarikojums . . . bet šitāds!

Mums labs ari „šitāds", un sasmaldīdamās pošami kā zinām. Protams, kurpes tās pašas — smagās, bet kl tiņas plānas, katūna. Erika sēžās krēslā un Mirdza ķēka lampiņas silda matu sprogojamās dzelzis. Mirdz tādas lietas padodas. Erikai mati paīsi un viņa vēl š tad pa sprogai nogriež. Uz pieres, pie ausīm. Tā vi domā tēvu pamazām pieradināt pie īsiem matiem. pukojos uz savām gaŗajām bizēm, spraudidama tās p kausi, lai izskatītos kautcik vecāka. Mirdza kustās m rīgi, nosvērti ar sprogojamām dzelzim pirkstos — „Sē rāma, sasprogāsu tev ausu ļipiņas, ka nepazīsi s vairs —."

Nu man ir sprodziņas uz pieres, un es vēl tās kri ni piespiežu ādai, lai turas. Tiešām izskatās kādu dr ciņu vecāka. Māte rokas vien noplāta — „Tādas, kā mi. Nevar iet gludām galvām?"

„Vai tu gāji uz balli ar gludu galvu?" es vaicā jo lielajā ģimenes albumā ir uzņēmumi, kas rāda n mulu jaunības dienās ar „lociņām" uz pieres. „Nu?"

„Toreiz bija tāda mode —" māmuļa apmulst un saka vairs nekā.

Žanis sajūdz zirgu, un mēs kāpjam ratos. Govis veselu stundu agrāk pārdzītas un izslauktas. Esam sus mājas pienākumus nolikušas līdz rītam.

ODERNA

umi Latvijas galvaspilsētā šī gada

guma republikā. Atsevišķas lauku mā-
. sa- jas vēl vienmēr redzamas kulti-
ajām vētu lauku un pļavu vidū. Ka-
esiem mēr šo saimniecību raža ir kol-
no lektivizēta, zemnieki tomēr vēl
sal- ari tagad pavada samērā daudz
avēja laika, apstrādājot paši savus
mpa- privātos zemes gabaliņus. Viņi
izsu- ved savus ražojumus uz Rīgas
šoja tirgiem, lai gan pēdējā laikā vi-
, un ņiem nākas arvien grūtāk sa-
viņš censties ar kooperatīvā tirgus
bežo- daudz zemākajām cenām.
no- Valdības pārstāvji gan žēlo-
ībā. jas, ka pa lauklem vēl vienmēr
trād- saimniekojot daudz „spekulan-
tere- tu".
dzi- Ar savu veco baznīcu bagāti-
pats bu, trīspadsmitā gadsimta pili,
mām. — kas tagad pārvērsta par pio-
kumu nieru pili — skaistajām Ģildēm
mies un klosteriem — kas tagad pār-
teāt- vērsti vēsturiskos mūzejos — un
a uz- saviem izkoptajiem parkiem, Rī-
ad tā ga patiesi ir jauka vieta tūris-
tiem.

Rīgā. **Pilsētas pusmiljons iedzīvotā-**
omie- **ju ir lepni uz savu seno un mo-**
lāvās **derno kultūru, savu rietumnie-**
zāns. **cisko gaumi un savu individuā-**
rtijas **litāti."**

ofi- R e d. p i e z ī m e: **Kā vai-**
aksta **rums ārzemju žurnālistu, kas**
ktors. **nonāk zemēs aiz dzelzs aizkara,**
vēku **arī Krazers redzējis tikai Rīgas**
a ga- **ārējo izskatu un dzirdējis komu-**
tie ir **nistu stāstījumus, bet tautas īs-**
ējuši **teno noskaņojumu nav izpētījis.**
us —
."

Kreditūniju diena

anas Kanādā 15. oktobrī atzīmēs
ktors, Kreditūniju dienu. Ontario pro-
fairā vincē ir ap 1400 kreditūniju, ku-
ādas rās apvienoti ap 500.000 biedru.
i ta- Kreditūnijas savu darbu uzsā-
oteik- kušas vairāk kā pirms 100 ga-
ieci- diem, tagad visā pasaulē ir
a. Un pāri par 13 miljonu kreditūniju
enais biedru.
omju Kreditūnijas veic ļoti lielu
darbu. Ontario provincē ir ap
ūlija 200 miljonu dolaru noguldījumu
pār- un pāri par 175 miljoni dolaru
ta ti- ir izsniegti aizdevumos.
nieks
Lat-
gstāk
tere-
varot
ukša-
„Ne-
saci-
nepa-
kādā
ecībai,
d ie-
š no

Rīgā,
ētur
nolie-
s no-
acio-

Bal-
saska-
evijas

Baltijas tautu eksistence apdraudēta

Baltijas tautu liktenis krievu okupācijas važās ir ļoti grūts tādēļ, ka krievu politika iziet uz to, lai 1) īstenotu komūnismu šinīs zemēs un 2) rusificētu tās, iznīcinot šo zemju nacionālo raksturu. Launākais stāvoklis esot Igaunijā, jo igauņi izrādot krieviem lielāku pretestību, ko iedvesmo tas, ka turpat pāri jūras līcim radniecīgā somu tauta var dzīvot brīvībā. Šādas domas izsaka Hepners savā grāmatā „Baltijas jūra — slēgta sarkanā jūra" (W. Hoepner „Die Ostsee — ein rotes Binnenmeer", Mittler Verlag, Berlin - Frankfurt).

Autors saka, ka Rīgas jūras līcis izveidots par slēgtu baseinu, jo šaurumos pie ieejas līci izbūvēti nocietinājumi. Rīgā stacionēti mazāki karakuģi un zemūdenes. Ziemā šos kuģus pārved uz Ventspili un Liepāju.

---

tomēr par visu vairāk iemīlējusi Lista
- ha, ari sava veida Likteņa klauvējie-

ja iegrimis sevī tik pamatīgi, ka nedzir-
ures saucienus pie vārtiem, ne citu. Un
nās viņš atmodās tikai tad, kad jau ju-
mā.
ielēca kājās un pagriezās: aiz viņa stā-
ar meitu.
arījāt, ka man pašam vārti jāver?" tas
a.
pirkstus, senor Dāvid."
atzagli mācies?"
a pārtrauca," vai tad neredzi, ka viņš

ēja pie instrumenta un nolaida uz tā

es priecīgs ziņoja atklājumu. „Klavieres
n, hahaha! Tādu cilvēku es vēl neesmu
!"
s rikojas pēc savas kabatas," Naktssargs
u balsi.
nem to, kas vajadzīgs un braucam mā-
a. „Man nav daudz vaļas."
r mākslinieks, kāpēc tad nedirīģē kori?"
ttai, apledams Naktssargu.
irīģēsit, vai ne?" meita milīgi ievērās

an nav nekādas jēgas," tas atkratījās.
." Dāvids iesaucās, iedams uz priekšu.
es piedzimu par rūpnieku. Sāku — un
jādirīģē, nav ko runāt!" Tad, apstāda-
piedūra pirkstu Naktssargam pie krūtīm
ināts: „Ziniet, es jums palīdzēšu. Mākslu
ājās starp krāmiem man ir leijerkaste.
nodarboties ar mākslu un nopirku. Tik
airs nav. Pēc prezidenta ieceļšanas to
rp. Tad jums būs mūzika. Kad uznāk
riež kloķi un skan. Vai man nav laba

ču, nekavējies!" meita pestīja altruistu
šanās. „Es jau iešu uz auto."
paātrināja soli, iedams pret kabinetu.
ka dirīģēsit?" tas pa gabalu jautāja.
sakiet . . ." meita čukstēja. „Dariet man

Naktssargs novilka.

(Turpinājums sekos)

LIELU DVĒSEĻU SASTAPŠANĀS

DZEJA, MŪZIKA UN DZIESMA TOP VIENS

Paula Brīvkalne ieradusies Amerikā

Gadās ļoti reti, kad viena mākslas darba pārradīšanā un interpretēšanā sastopas vairāki vienāda lieluma saskaņīgu dvēseļu mākslinieki, kas izprot bez liekiem vārdiem viens otra izjūtu trauslākās trīsas, nojauš vislikusākās dvēseļu vibrācijas, saklausa neizteiktu vārdu, neuzrakstītu nošu zīmes, lai tomēr visu ieprieķš izjusto un pārdzīvoto pārkveldētu no viena radīšanas momenta otrā, līdz pēdējam piepildījumi brīdim, kad interpretētājs mākslinieks stājas rampas gaismā, vispēdējo un lielāko atbildību uzliekot sev, savai sūtībai.

Šāds lielu dvēseļu sastapšanās brīnums sōla pavērties klausītājiem, kad Paulas Brīvkalnes tulkojumā saskarsies liela dzeja ar lielu mūziku — jo katrs, kas mīl un pazīst dzeju, zina, ko nozīmē Veronikas Strēlertes vārds, tāpat katrs, kas nav svešinieks mūzikas pasaulē, saprot, kāda lieluma radītāja spēks slēpjas Jāni Mediņā, šobrīd varbūt mūsu lielākajā, ar starptautisku vērienu mērojamā komponistā.

Un tā nav vairs sagadīšanās, ka šo J. Mediņa dziesmu ciklu ar Veronikas Strēlertes vārdiem „In signo domini" — izvēlējusies tulkot, — un reizē arī komponista izraudzīta — tieši Paula Brīvkalne. Jo dziedāšanas mākslā neslēpjas tikai mūzikālitātē, balsī un tembrā, tā slēpjas vēl kur dziļāk, un tikai paša mākslinieka personības lielums izšķir, par cik balss skaistums pārliecina klausītāju. Ar tukšu dvēseli kaili skanēs visskaistākā balss, un tikai īsti liela personība spēj izsmelt līdz galam savā tulkojumā dzejnieka un komponista domu.

Šāda māksliniece, neapšaubāmi, mums ir Paula Brīvkalne.

Ja Veronika Strēlerte saka: „. . . Cik brīnumviegla būs tad aiziešana, kad aizvērsies šī pasaule kā dārzs, un mani neattūrēs no tā ceļa plašā neviena roka vairs, neviena dvaša . . ." tad varam iedomāties, kādu mūzikālu spēku šīm pārlaicīgajām dzejas rindām piešķir Jānis Mediņš, un cik dziļi pārdzīvotas tās izskanēs Brīvkalnes dziesmā.

Ne par velti, Zviedrijā iedziedot skaņu platē Mediņa Vēstules Pēram Ģintam, kuŗu tekstā smeldzīgas milestības izjūtas ievijusi mūsu patiesā lirike Elza Ķezbere, Paula Brīvkalne citīgi srādājusi kopā ar pašu komponistu, lai uzklausītu visas viņa vēlēšanās un aizrādījumus. Nu šis darbs ir pabeigts, un kā Strēlertes dziļi pārdzīvoto, aizmūža elpas pilno dziesmu ciklu, tā Ķezberes romantisko milestības dzeju, tāpat humora pilnās dziesmas par kaķiem, Paula Brīvkalne savos koncertos Amerikas kontinentā dziedās komponista svētīta.

Otrā daļā Paula Brīvkalne, kuŗas operu repertuārs šais gados sasniedzis jau 34 pēc skaita, kas dziedājusi 140 reizes Salomi, saņemot viscildinošākās kritikas, kuŗas Karmena, Toska, Džuljete, Antigone apbūrusi klausītājus pilnos operu namos kā Vācijā, tā Francijā un citur, koncertu 2. daļā dziedās tikai operu ārijas, un tie klausītāji, kam šī mūzika tuvāka, varēs priecāties par ārijām no Aidas, Zemnieku goda, Karmenas, Vilkaču mantinieces, un vēl citām.

Dziedoni pavadīs lielāko tiesu pianiste Marta Tūtere, kuŗas iejūtība, rutīna un smalkjūtīgā solistu izpratne jau visiem koncerta apmeklētājiem labi pazīstama, tādēļ nedrīkst būt neviena dziesmu drauga cikāgā, Nujorkā, Torono vai citā pilsētā, kas palaistu garām Paulas Brīvkalnes koncertu — sastapšanos ar lielu dvēseļu tulku.

I. V.

KSENIJAS BIDIŅAS KONCERTĀ

Toronto Koncertapvienība nodibinātāa, un pirmais abonementa koncerts jau noticis. Apvienības priekšnieks komponists Tālivaldis Ķeniņš ar prieku varēja konstatēt izpārdotu zāli un pateikties biedriem par dāvāto uzticību un atbalstu. Vairāk kā 420 abonentu vietējā latviešu sabiedrībā ir visai ievērojams skaitlis, kas procentuāli pārsniedz klausītāju pulku koncertzālēs mūsu lielajā Rīgā. Liekas arī, ja apstākļi atļautu, šis skaitlis būtu vēl lielāks.

Pirmajam koncertam bija aicināta Ksenija Bidiņa, viena no mūsu izcilākajām vidējās paaudzes dziedonēm, kas iekarojusi labu vārdu Anglijā. Valdzina viņas skaistā, rūpīgi koptā balss, mūzikālitāte un priekšnesuma smalkums, kas izpaudās jau Vitola „Man prātā stāv vēl klusā nakts" un „Zvejnieces dziesmā", kaut gan te māksliniece it kā taustīja rezonanci zālē un pati sevi. Viņas balss un artistiskais pārdzīvojums pilnam atplauka Haralda Berino „Ceļa jūtīs" un tā paša autora nepretenciozi skaistajā „Ziemas saulē", kuŗas klavieŗu pavadījumā it kā skandinājas ledus pilku kristalli. Tikpat jauki un vienkārši pamirdzēja Alfr. Kalniņa rečitātīvie „Manas bērnības rīti", bet smeldzīgās „Atmiņas" (Ak, neaizmirstamā diena) atplaiksnījās dziļi iespaidīgā iztulkojumā. Visas šīs dziesmas, tā sakot, lietīn ielija klausītāju sirdīs.

Jau citādi šķita ar programmas otro posmu, kur atskanēja laikmetīgāki autori — Ādolfs Ābele, Helmers Pavasars un Eduards Šēnfelds. Ābele gan nepieder pie „dumpinieku paaudzes", bet viņa skumjā „Mātes dziesma" ar savu harmoniju nepretenciozo smalkumu un savdabīgo iekrāsojumu ir tuvāka rītdienai kā pagātnei. Ļoti smalku, poētisku iejūtu savās dziesmās apliecināja Helmers Pavasars, un viņa „Mežā", tāpat „Toreiz" ir īsti meistardarbi. „Velna skuķis", harmoniski un melodiski atjautīga žanra glezna, liecināja, ka komponists prot raksturot, ne vien tēlot.

Vakara „nejaukais pīlēns" bija Eduards Šēnfelds. Viņš katrā ziņā ir ļoti apdāvināts, svaigs un atjautīgs mūzikis, kas joprojām vēl mil meldiņu un tonkārtu, bet liekas, ka viņa dziesmās ir pārāk daudz nošu, kas pasaka mazāk kā gribēts. Patikams izņēmums „Pusnakts stundā". Problēmatiskākas šķiet patriotiskā „Neaizej" un „Vidzemnieks", kuŗu teksti liekas vairāk piemēroti koŗa, kā solo dziesmai. Šēnfelds ir savu ceļu meklētājs; viņš, kas vēl rūgst un puto, taču visas zīmes liecina, ka no pilēna izaugs gulbis — un viņš būs dzeŗams ar baudu.

Arī visas šīs dziesmas Ksenija Bidiņa dziedāja ar dzīvu iejušanos un izteiksmi un paldies viņai, ka tā pavēra klausītājiem ieskatu divu mazāk dziedātu autoru skaņu pasaulē. Ka Bidiņa ir arī liriska tautas dziesmu skandinātāja, to spilgti liecināja piedevās dziedātie V. Dārziņa un J. Vītola dziesmiņi. Zēl, ka to nebija vairāk.

Edite Timermane-Ozola, kuŗai īstenībā pieder koncertapvienības ideja, pie klavierēm bija drošs un piekļāvīgs atbalsts solistei. Uzdevums, īpaši Šēnfelda dizesmās, nebija vieglais, bet veikts godam.

Laikam, lai izvairītos no honorāriem tekstu autoriem, programmas sastādītāji nebija mīnējuši dzejnieku vārdus.

J. Cīrulis.

Veronika Strēlerte

MIRĒJS

Man jāmirst, viņi teic, man jāmirst.
Es esmu ieslēgts nāves priekštelpā
Pie smagām durvīm, kuŗas lēni veŗas
Un atšķirs mani prom no visa un no visiem.

Vēl esmu šajā pusē, vēl man pieder daudz:
Uz lūpām ūdens vēsais pieskāriens,
Šīs augstais logs ar bālu gaismas rozi,
Šīs rokas, vārdi, aizslidošas sejas
Un gausā nakts, un manas lēnās mokas.

Cik atvadoties viss ir brīnišķīgs
Un vienkāršs tapis apkārt man un manī!
Ik mirklis — dārgums, ko es aptaustu
Ar zinātāja pirkstiem, bērna tīro smaidu,
Kas mīl bez iekāres un skumst bez izmisuma.

It kā pie aizejoša ātrvilciena rūts
Es pieri piespiežu un māju atvadas:
Ardievu, draugi, sveiki, palicēji!
Līdz vilciens elsodams un dzirkstis šķiezdams
Jums acīm zudīs bezgalīgā tālē.

VĀCU UN FRANČU MŪZIĶI PIE VIENAS PULTS

IESPAIDI 13. EDINBURGAS SVĒTKU SPĒLĒS (3)

Aukstākais sniegums vokālās mūzikas laukā bija D. Fišera - Diskaua dziesmu vakars. Vispārējs atzinums ir, ka šis Berlīnes un Vīnes operas baritons un pastāvīgais Zalcburgas un Baireutas festivālu viesis ir pašlaik labākais koncertdziedātājs Eiropā. Apbrīnojama ir viņa spēja iejusties visdažādāko komponistu darbos, stilā un izjūtu gammā, tāpat viņa balss technika, jā, pat viņa toņa dažādība! Un tomēr liekas, ka dvēseliski viņam vistuvāks liekas Šuberts, un šoreiz viņš bija izvēlējies stilā ļoti noskaņotu programmu, veltītu tikai Šuberta skaistajam dziesmu ciklam „Die schöne Müllerin".

Grūti atrast piemērotus vārdus, lai raksturoti Fišera - Diskaua mākslas burvību. Kas ir tas viņa koncertos, kas pakļauj sev visbargākos mūzikas kritiķus un visskeptiskākos britu klausītājus, — pat tos, kas ir noskaņoti pret „sentimentālo" vācu mūziku? Vai tas ir viņa balss skaistais, glāstošais tembrs, vai tās suverēnā technika, — viņa maigie un tomēr dzidrie „pianissimo", vai dziļi izjustais pārdzīvojums, ko viņš ieliek ikkatrā taktī, ikkatrā vārdā. Šuberta dziesmas atplauka klausītāju priekšā kā mirdzošas skaņu gleznas — ikkatra no tām bija īpati veidota, bet visas kopā radīja vienu nedalāmu vienību. Publikas vētraino ovāciju pamudināts, dziedonis sniedza piedevām vienu no Šuberta „Ceļinieka dziesmām", kas, kā liekas, ir viņam sevišķi mīļa: tās ar ārkārtīgu izteiksmi nodziedātā fraze: „Ich wandre fremd von Land zu Land, so heimatlos, so unbekannt . . . doch bin ich nirgend, ach! zu Haus' . . ." liek nodrebēt katra trimdinieka sirdij! . . .

Cik populārs ir patlaban šis gados vēl jaunais dziedonis, to pierāda fakts, ka ziņkārīgie žurnālisti interesējas par viņa privāto dzīvi un „hobijiem" ne mazāk kā par dažu slavenu operas prīmadonnu untumiem. Viņi ir izdibinājuši, ka Fišers - Diskaus ar sirdi un dvēseli pieķēries savai dzimtajai Berlīnei, un nekādi spoži piedāvājumi nav varējuši pamudināt viņu atstāt to uz ilgāku laiku. Viņa „hobijs" esot literātūra un mākslas vēsture: viņa Šarlottenburgas villā, intimu draugu pulciņā notiekot pat lekcijas un dzīvas debates par šiem jautājumiem.

Fetsivāla kamermūzikas koncertus pēdējās dienās noslēdza Edinburgā ļoti iemīļotais Amadeus stigu kvartets. Pastāvīgie koncertcelojumi pa visu pasauli nav viņu ne nogurdinājuši, ne notrulinājuši — kā daudzus citus mākslinīekus. Mūzika nav kļuvusi šiem mākslinīekiem par rutīnu, par pelēko ikdienu. Vēl arvien tas pats aizraujošais mūzicēšanas prieks, kas atspoguļojās ne tikai viņu spēlē, bet pat sejās un pārvērš katru viņu uzstāšanos par svētku dienu — viņiem pašiem un publikai! Kas nāk no sirds, tas iet pie sirds! Vēl arvien tas pats nepārspējamī skaistais, dzidrais tonis, graciozais vieglums, nokrāsu bagātība! Amadeus kvartets spēlēja Valtonu, Brāmsu, Bēthovenu, Haidnu — un deva vienu koncertu veltītu tikai Mocartam. Kā vienmēr — nepārspējams bija šiem Vīnes mūziķiem tik mīļais Mocarts, — īpaši Mocarta kvintets klarnetei un stigu instrumentiem. Mocarts tur ierādījis tik lielu lomu klarnetei, ka neviļus nāk prātā kāda mūzikas kritika vārdi: „Mocarts šinī kvintetā izturas pret klarneti kā pret skaistu sievieti, kuŗā viņš tikko kā iemīlējies!" — Klausītājiem vēl ilgi skanēs — ausīs un sirdī — kvinteta „Larghetto" posma klarnetes dialogs ar ēterisko pirmo vijoli! . . .

Taupības princips bija redzams šī gada simfonisko orķestru izvēlē. Bija aicināts tikai viens ārzemju simfoniskais orķestris — no Prāgas, kuŗš agrāk minēto politisko iemeslu dēļ bija jāaizstāj ar Londonas karalisko filharmonijas orķestri. Samērā vēl jaunā, bet jau plaši pazīstamā diriģenta Rūdolfa Kempes vadībā šis disciplinētais orķestris sniedza ļoti niansētu Bēthovena „Leonoras" uvertīru un ne mazāk izsmeļošu Berlioza „Fantastiskās simfonijas" atskaņojumu. Šī 26 gadus vecā Berlioza „Sturm un Drang" tieksmju pārplūstošā simfonija guva tiešām pirmklasīgu interpretāciju.

Taupības principa dēļ nebija šogad drāmatisko ansambļu, bet tikai veselas 7 britu trupas, starp tām arī pazīstamā „Old Vic".

BALETS

Baletu reprezentēja 3 trupas — ar dažādām tendencēm. Francču Babilē baleta ansamblis ir spraudis sev par mērķi pilnīgi atbrīvoties no klasiskā baleta principiem, sniedzot ultramodernu inscenējumu: dekorāciju vietā priekškari, baleta tērpu vietā sporta kostīmi, klasiskā baleta soļa vietā plastiskas kustības un grupas — vai arī akrobātija. Viens programmas numurs ar nosaukumu „Creation" tika sniegts pat pavisam bez mūzikas. Šī jaunu ceļu meklēšana bija, protams, interesanta, bet brīžiem diezgan problemātiska: ne vienmēr skatītāji bija skaidrībā par choreografa nodomiem, un dažreiz nebija ievēroti arī aistētiskie principi.

Pavisam citā garā bija veidotas somu baleta izrādes: Mocarta un Sibeliusa mūzika, klasiskā baleta „fouettē" un pirouetes, skaisti klasiskā baleta kostīmi! Tā bija vecā krievu baleta skola, — somi arī paši to programmās pasvitroja, aizrādot, ka daži no viņu programmas numuriem sniegti, sekojot slavenā Fokina iestudējumiem. Tā tomēr nebija sastingusi imitācija: izdomas oriģinālitāti klasiskā baleta ietērpā somi parādīja, piemēram, „Scaramouche" uzvedumā ar Sibeliusa mūziku (vienīgais Sibeliusa radītais baletš!). Daudz redzētajā „Don Kichota uzvedumā somi parādīja atzistamu techniku, vieglumu, humoru un pat tādu temperamentu, kādu mēs no šīs ziemeļu tautas nebijām gaidījuši.

Trešā — Dž. Robinsa — baleta trupa bija gados vēl jauni ASV dejotāji. Ceļā uz Edinburgu viņi bija pārdzīvojuši īstu „Odiseju": lidmašīna ar viņu kostīmiem un citiem piederumiem bija nogāzusies jūrā, un tā viņiem nācās Edinburgā īsā laikā sagādāt visu nepieciešamo. Par spīti tam viņu pirmajā izrādē izpaudās liela enerģija un entuziasms. Tas bija laikam visoriģinālākais no visiem baletiem, kādus Edinburga bija redzējusi: uzvedums ļoti moderns, tanī ietilpa pat džess. Trupas vadītājs Dž. Robins preses konferencē deva paskaidrojumus par sava ansambļa vaditāšiem principiem: „Mūs interesē tikai telpa, mūzika, apgaismojums, — ne dekorācijas; mēs gribam pasmākt, lai skatītāju uzmaniba koncentrētos tikai uz kustībām, lai to nenovērstu blakus iespaidi." Klausoties šīni deklarācijā, nāca prātā Vil. Vegnera ideja Baireutas operā — koncentrēt publikas uzmanību tikai uz mūziku, arī izslēdzot komplicētas dekorācijas, lai neradītu nevajadzīgu blakuš iespaidu. Dž. Robins pasvitroja, ka viņa trupas treniņu pamatā tomēr esot klasiskā baleta kustības. Jāpiezīmē, ka šī pati baleta trupa uzstājās arī Zalcburgas festivālā.

(Nobeigums 6. lpp.)

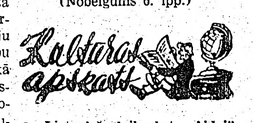

⊙ Lietuviešu laikraksts „Aidai" (Nujorkā) izsludinājis prēmiju $500,- par labāko zinātnisko darbu lietuviešu valodā. Prēmija piešķirta valodniekam Leonardam Dambriunam par „Darbības vārdu aspekti lietuviešu valodā".

Irma Grebzde

SVEICINĀTA RĪGA SVEICINĀTAS MĀJAS!

ATMIŅU STĀSTS

(22. turpinājums)

Zuze pačukst Erikai, ka svētdien Dobes kalnos zaļumu svētki. Lai nu prasāmies tēvam. Viņa ar Žani jau sarunājusi. Ja māmuļa pieskata Martiņu, Žanis brauks mums līdz.

Esam kā spārnos, lai gan krustmāte par tādu zaļumu balli pavisam sliktās domās. Skries uz tādu „kaktu balli", dancos ar lauku puišiem. Kas tur var būt par prieku? Noplēsīs tik kurpēm pazoles. Un, kas zina, kādas lietas izdarīs? Un Irma, vēl gluži bērns —, Uz balli! Muļķības! Krustmātes vārdi mums pa vienu ausi iekšā, pa otru ārā. Līdz šim nekad uz zaļumsvētkiem neesmu laista. Kad nu man ir piecpadsmit gadu, varu braukt māsām līdzi. Bet viņām mani cieši jāpieskata.

Pienāk svētdienas vakars, un krustmāte rāda apvainotu seju. Vai tās meitenes nav trakas? Ja vēl būtu kāds smalks sarīkojums . . . bet šitāds!

Mums labs arī „šitāds", un sasmaidīdamās pošamies kā zinām. Protams, kurpes tās pašas — smagās, bet kleitiņas plānas, katūna. Erika sēžās krēslā un Mirdza uz ķēka lampiņas silda matu sprogojamās dzelzis. Mirdzai tādas lietas padodas. Erikai mati paīsi un viņa vēl šad tad pa sprogai nogriež. Uz pieres, pie ausīm. Tā viņa domā tēvu pamazām pieradināt pie īsiem matiem. Es pukojos uz savām garajām bizēm, spraudīdama tās pakausī, lai izskatītos kautcik vecāka. Mirdza kustās mierīgi, nosvērti ar sprogojamām dzelzīm pirkstos — „Sēdi rāma, sasprogāšu tev ausu lipiņas, ka nepazīsi sevi vairs —."

Nu man ir sprodziņas uz pieres, un es vēl tās krietni piespiežu ādai, lai turas. Tiešām izskatas kādu druscīņu vecāka. Māte rokas vien noplāta — „Tādas, kā ērmi. Nevar iet gludām galvām?"

„Vai tu gāji uz balli ar gludu galvu?" es vaicāju, jo lielajā ģimenes albumā ir uzņēmumi, kas rāda māmuļu jaunības dienās ar „lociņām" uz pieres. „Nu?"

„Toreiz bija tāda mode —" māmuļa apmulst un nesaka vairs nekā.

Žanis sajūdz zirgu, un mēs kāpjam ratos. Govis jau veselu stundu agrāk pārdzītas un izslauktas. Esam visus mājas pienākumus nolikušas līdz rītam.

Ratos, mums pieciem, tikko vietas. Bet nekurnam. Nevarējām taču tēvam prasīt divi pajūgus.

Zaļais, ozoliem apaugušais Dobes kalns paceļas mums pretim no tālienes kā tumša senču pils. Ļaudis pa sānu ceļiem plūst uz sarīkojuma vietu. Vakars nāk ar savu zvaigžņu seģeni. Zilgana gaisma nokrīt laukos.

Atstājam zirgu paziņu māju pagalmā, turpat līdzās Dobes kalnam un izstaipām notirpušās kājas.

Paziņu dēļi jau aizgājuši uz-deju laukumu. Mēs sojojam turpu. Pa priekšu trīs māsiņas. Aiz muguras mūsu sargi — Zuze ar Žani. Žanim balts krekls un šlipse. Viņš solo cienīgi kā savu svarīgo uzdevumu apzinādamies. Celiņā mums lepni pabrauc garām Vitolds uz jauna divriteņa. Viņš pat mūs neuzlūko, it kā būtu no citām mājām — sveši.

Taures pūš valsi. Mūzikantu tribīne laukuma malā. Ļaudis bariem, uz soliem, aiz tiem. Cieti nomīdītā dejas laukumā aizvējo līksmi pāri.

Eriku tūlit kāds uzlūdz, tikko nostājamies pie ieejas. Tas ir sārts, sakarsis puisis ar tumšiem matiem, un, tikai labi ieskatoties, es pazīstu Ziemassvētku sarīkojuma dancotāju. Erika smaida. Puisis kaut ko stāsta, rādīdams baltus vilka zobus. Krēslā un pūlī viņi pazūd manam skatam. Bet tad mūsu priekšā iznirst abi paziņu dēli. Neesam pārīs gadus tikušies un mazliet mulstam, jo nu visi esam izauguši. Zinu tikai, ka Laimonis iet Rīgā technikumā jau trešo gadu un jaunākais — Valdis mācās dārzkopības skolā.

Laimonis uzlūdz mani, un Mirdza veikli aizgriežas ar Valdi. Skaties, kas tā Mirdza par dejotāju. Nemaz nevarēja domāt! Mēs gan abi vairāk mīnam viens otram uz kājām, nekā uz zemes. Laimonim ir gaišas nopietnas acis. Viņš mani apņēmis ap vidu tik vārīgi, kā kādu puķi, un mana roka tikko drīkst pieskarties viņa plecam.

Jauki, ka nu varam runāt par Rīgu. Par teātri, operu. Bez saubām, Laimonis redzējis daudz vairāk kā es. Bet man ir fantazija, un ko nezinu, to pierunāju klāt.

Iedegas spuldzītes laukuma malā. Pēc dējām mēs sapulcējamies vienuviet, lai neizklīstu. Tur mums ir sols, kur brīdi atkrist un izvaidēt slepenu vaidu par sāpīgajām kājām. Zuze rāda nelaimīgu ģīmi. Tieši tādu, kāds bija mazajai māsai, vienai pie klēts stūŗa paliekot.

Kas vainas? Nu, neviens jau nenāk uzlūgt lielo dejotāju, ja Žanis kā rupucis sēž līdzās. Un Žanis nav iemācījies dejot. Kur lai liek Žani? Mēs visas izmisušas domājam, jo mums Zuzes žēl. Kam tad brauca uz balli, ja nevar dejot? Tikpat labi varēja sēdēt sava dārziņa gālā un kādas skaņas uztvert no Dobes kalna puses.

Laimīgā kārtā es iedomājos, ka Žanis prot pūst tauri. Kādreiz orķestrī spēlējis. Vai viņš šovakar negrib izmēģināt roku? Lūk, pagasta sekretāra palīgs, kas spēlē orķestrī, tīri bēdīgs raugās dejotāju pūlī. Vai viņa jaunā sirds nekāro izdejoties? Vismaz kādu deju.

„Žani, ja jūs viņu nomainītu? Tagad būs dāmu deja, es iešu sekretāra palīgu uzlūgt —."

„Tu — uzlūgt —" māsām mutes vaļā par manu pārdrošību.

„Kādēļ ne? Sviliti es pazīstu. Cik reižu nepajokojamies, kad eju pagastvaldē pēc vēstulēm?"

„Jā — patiesi, Žani, jūs varētu gan. Lai Svilītim tiek kāds dancis —."

Žanis jūtas pagodināts. Mums par pārsteigumu un prieku viņš tiešām aiziet uz tribīnes pusi.

Viņi apmainās vietām. Svilītis veikli nolec pakāpienus un nāk šurpu. Nu mana lielā dūša saskrien papēžos.

„Dāmu deja!"

Nav vēl Svilītis ar mums apsveicinājies, es jau paklanos un esmu viņa rokās. Erika ņēm Laimoni un Mirdza negrib dāmu deju dejot. Zuze veikli aizšaujas kā cielava, un drīz viņu redzu barā ar staltu puisi. Nu visiem labi.

Svilītis ir mazliet iedzēris un sauc mani par jaunkundzi. Viņš dejo viegli un nemin uz manām kājām. Ko vairāk? Redzu, ka Žanis starpbrīdī iedzer kādu pasniegtu malku. Un pēc tam viņš pūš vēl varenāk Svilīša taurē. Tā mēs dejojam labu brīdi, mainīdamas partneŗus un jautrās omās. Svilītis visvairāk ar mani, un esmu lepna. Beidzot viņš paskatās uz tribīnes pusi un skrien turpu. Žanim, laikam, noreibusi galva. Viņš līgojas pa trepītēm lejup un meklē mūs, ar rokām sev pa priekšu taustīdamies.

„Nu tik būs —," Zuze nurd. „Pielicies un gribēs uz mājām."

Bet Žanis, mūs atradis, apmierināts apsēžas sola galā un novelk sievu sev līdzās.

„Sēdi nu, lai skuķi izdancojas."

Taču puišiem vienalga, vai Žanis tur sēd, vai ne. Viņi nāk un lūdz Zuzi. Zuze atsaka, gandrīz raudādama. Žanis tur sievas roku dzelžainos pirkstos. — „Nekur. Sēdi!" Kāds veikls dejotājs apvainojas, ka Zuze tam vairākkārt atsaka. „Ak tā? Izvadīšu tevi godam no laukuma!" viņš draudē, neredzēdams Žaņa roku ap Zuzes vidu.

Mēs sastingstam. Zinām, ka lauku ballēs tāds likums. Ja meita puisim atsaka, viņš var samaksāt mūziķantiem, lai nospēlē maršu, un jaunkundzi izvadīt ārā no laukuma. Kā tad! Atskan maršs. Cilvēki apstājas un raugās vājājā gaismā. Ko nu izvedīs? Kas nu būs?

Puisis nāk šurpu, špākdams un klepodams, sevi drošinādams. Mirklis — Zuze izraujas no vira rokām, pārlec pāri solam un nozūd krūmos. Te tev nu bij! Puisis vai gatavs Zuzei krūmos pakaļ skriet. Bet Žanis izslejas tam pretim kā lācis: „Tu liec mierā manu sievu!"

„Sievu — a? Ak, sievu?" dūšīgais murmina un saplok pavisam mazs. — „A? Tad piedošan, piedošan! — Redz, kāds tas Vitolds! Teica, tā esot meita, ne sieva. Lika spēlēt maršu —."

Ak, Vitolds —. Tātad Vitolds! Un Zuze nu kaut kur skrien tumsā pa krūmiem. Apmaldīsies vēl. Kas viss nevar atgadīties!

Žanis ar visu apreibušo galvu lien krūmos tumsā — „Zuzīt, Zuzīt, sieviņ — kur tu esi? Es jau neko. Ej, dejo. Vai man tur kas —. Tas, maita, Vitolds. Es viņam!"

Mēs nu apspriežamies, ko darīt. Jau pāri pusnaktij, un mums nosacīts, ka līdz rīta gaismai nedrīkstam palikt. Rītā ābolinu vedīs. Visām jābūt uz lauka.

Jāiet vien uz paziņu sētu un jāgaida Zuze ar Žani. Laimonis ar Valdi arī vairs nepaliek. Viņiem tāpat rītā darba diena. Tumšais puisis ir klāt, žilbina tumšā baltos zobus —. „Man jāpārved mājās Erikas jaunkundze. Zirgs man kā vējš. Viens, divi — būsim Dzirkantos."

Es nu sagaidu, ka māsa nepiekritīs. Bet nekā. Viņa noriko mani un Mirdzu gaidīt pazudušos un iet puisim līdz. Mani pārņem izbailes. Erika aiziet ar svešu cilvēku!

„Kā jūs sauc!" kliedzu viņiem pakaļ.

„Ha, ha, hā —" smej tumšmatis —. „Nenozagšu, nenozagšu to jūsu māsiņu! Ar varu ne. Mani sauc par Klāvu. Klāvu Stalto — no Ēriņiem."

Zinu, ka viņš mēļo. Kas šis par Stalto? Kur tādi Ēriņi? Erika iekāpj Klāva vieglajos ratos, zirgs ceļas divkājus un varenā lēcienā izskrien no pajūgu rindas. Viņi pazūd nakts tumsā. Nudien, kā vējš. Uu tas puisis kā vējš.

„Ko tu baidies. Erika taču liels cilvēks," Laimonis prātīgi saka —. „Nav jau Riga, pašu pagasts. Kas te var pazust?"

Bet sirds man bailu pilna, par Eriku, Zuzi, Žani. Kad ieejam pagalmā, ieraugām Zuzi mūsu ratos sakņupušu.

„Kur Žanis?"

„Krūmos!" smejas Valdis —. „Bradā pa krūmiem."

„Vai die!" Zuze metas ārā no ratiem. „Nu jau abi sakausies!"

Mirdza saņem Zuzi pie rokas. „Paliec vien. Gan atnāks."

(Turpinājums sekos)

G. BATCHELLER
REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto. HO 3-6612

V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, divas virtuves, ēļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $17.500,-. Iemaksa $3.500,-. Atlikums uz vienu atklātu desmitgadīgu obligāciju.

DANFORTH - COXWELL: atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja. Divas virtuves, divas vannas istabas. Ēļļas apkure. Garāža. Kopīgā cena $14.900,-. Iemaksa $1.500,-. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

DANFORTH - BROADVIEW: moderna atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens - ēļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Kopīgā cena $16.500,-. Iemaksa $3.500,-. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

UZTICAMIEM MAJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

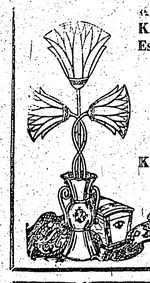

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
LOTUS PUĶU VEIKALS
802 Bathurst ielā pie Bloor
tel. LE 3-3884, Toronto.
Kanadas latviešu dailamatnieku savienības salons
LOTUS

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.
PIEDAVAJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOŠANU
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz Dzelzs aizkara. VISI SŪTIJUMI APDROŠINĀTI.
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latviju sasnieguši 10-12 dienās.
INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432
vai pienāciet personīgi.

JA SŪTAT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave., pie Pape.
tel. HO 6-9911, Toronto.
★ Bagātīgā izvēlē ziedošas podu puķes. ★ Griezti ziedi. ★ Ziedu sakārtojumi.
★ Tautiskie izstrādājumi
Pasūtiniet savlaicīgi.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU RFIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

DĀMU FRIZIERSALONS
ERNA SILĀRE
428 St. Clarens Ave., Toronto, Ont.
Tel.: LE 1-5937 (Bloor - Lansdowne)

MODEL
DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave., Toronto, Ont. Tel. OX 4-0464
DANFORTH — WOODBINE, 2. stāvā.

The Dahlia Beauty Salon
408 Danforth Ave., Toronto.
MATU un SEJAS KOPSANA. ILGVIĻNI MODERNAS FRIZŪRAS. MANIKIRS.
Ērtas, labi vēdinātas telpas.
Mūsu darbinieces runā latviski.
Tel.: HO 3-4262.

Pieņemu pasūtinājumus audumiem
VIENMĒR KRĀJUMĀ:
plecu lakati, galvas lakati, latviski spilveni un sedziņas.
HANDWEAVING Studio
Velta Vilsons, 117 Collier St., Toronto (ieeja no Church St.)
Tel. WA 2-1315

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Latviska un moderna keramika. Audumi, rotas, koka un ādas izstrādājumi, gleznas, bilžu logāti t. t. t.
Pieņem pasūtinājumus dažāda veida keramiskiem izstrādājumiem.

PRIEKA DRUSCIŅA
Grāmatas autore pazistamā igauņu rakstniece
MAGDA PIHLA
Grāmatu ilustrējuši Dainis Miezājs un Alfrēds Brūveris
Prieka Druscina (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus veca meitene, garām bizēm. stāsta lasītājiem par saviem piedzīvojumiem pilsētā un uz laukiem ,skolā un mājā ,darbdienā un lielajos Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi šo stilu, nekur neiespiežas picauguša gudrība meitenes bērnišķi — naīvajā perspektīvā.
Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidri īsteno lēmumus un ienem stāvokli, kur parasti pieaugušais apdomājas. Druscina iepriecē lasītājus ar savu gaišo, skaidro seju un tā ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē tēliem ar visu sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sastopam daudz ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļu Ozola lapotnes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas jūtas, kas ir tuvas bērna sirdij un dvēselei.
Šī grāmata ir glīti iesieta — lieliska dāvana bērniem
Cena 2.00 dol.
Dabūjama
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Vilis Smuļģis
vienmēr stāms pakalpos apdrošināšanas jautājumos, zvaniet vai pasūtiet Biroja tel. 4-5141. Māja HO 3-0756.
SUN LIFE OF CANADA
60 Victoria St. Room 413, Toronto 1, Ont.

Specialists in Floral Designs
WEST Milda's Flower Shop INDIAN
1597 BLOOR ST., WEST.
DUNDAS TORONTO 9 ROAD
Phone LE 6-2424

ARNOLDS
BĒRZIŅŠ
REALTOR
• Nekustamu īpašumu birojs: mājas, veikali, farmas, apbūves gabali.
• Apdrošināšanas aģentūra: auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes u. t. t.
• Notariāta birojs: līgumi, tulkojumi, notariāli apstiprinājumi, obligācijas, aizdevumi u. t. t.
316 HARBORD ST., TORONTO. TEL.: LE 4-8447.

IZPĀRDOŠANA
Diamond Textiles, 790 Dundas St., W., Toronto.
VISAS KRĀJUMĀ ESOŠĀS PRECES PĀRDOŠANĀ ZEM PAŠIZMAKSAS CENĀM:
angļu vilnas drānas uzvalkiem un mēteļiem, filca audumi, kokvilnas un zīda drānas, aizkaru audumi, 45 collu plati, par 75 ¢ jardā, vilnas kaklauti.
★ Atvērts no pl. 9 rītā līdz 7 vakarā. ★

ĒĻĻAS PIEGĀDE APKURĒM. RU 3-6137.
Ēļļas sildītāji. Labošana, pārbūves no gaisa uz ūdens apkurēm. Pirmklasīgs darbs ekspertu izpildījumā.
SACCO OIL CO. — 1798 AVENUE RD., TORONTO.
Informācijai kontaktējiet W. V. Oesen vai C. Szmettan. katrā laikā. Mēs runājam vāciski.

BIROJĀ: EM 6-5434 MĀJĀS: ME 3-5518
Visāda veida padomus un pakalpojumus juridiskos jautājumos sniedz
JOHN KUZMOCHKA, B. A.
Barrister, solicitor & notary
1 ALBERT ST (otrā. stāvā), TORONTO, ONTARIO

AUTO LABOŠANAS DARBNĪCA
Pilnīgi mēchanizēta iekārta
OLD RIGA GARAGE
2½ jūdzes austrumos no Homer Bridge uz 8. auto ceļa.
DABŪJAMI ARĪ ATSPIRDZINĀJUMI.
ST. CATHARINES R. R. 4. Īpašnieks JĀNIS KREINĀTS. tel. MU 2-8028

IECELOŠANAS, IZCELOŠANAS vīzu, pasu, uzturēšanas atļauju, laulības šķiršanu legalizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KANBERGS
596 Sherbourne St., Toronto (pie Bloor St.) tel. WA 1-7149

Apkuŗu un ūdensvadu speciālists
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583, Toronto.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

PAUĻA STRAZDIŅA
Kungu Frizētava,
1320 Bloor St., W.
(pie Lansdowne), TORONTO.

Jūsu DRĒBNIEKS ir
A. SILAVS
415 DUNDAS ST., E.,
Tel. EM 4-0089, Toronto.

V. KUČĀNS,
Kungu un dāmu drēbnieks,
120 FERRIER AVE., TORONTO
(pie Danforth un Pape Ave.)
Tel. HO 1-5891.

APMETUMA DARBUS, arī cementa apmetumus, māju pagrabiem veic amata speciālists. ⊙ Garantēts darbs.
Zvanīt RO 6-3026, Toronto.

F. Rosaw
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.
★
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

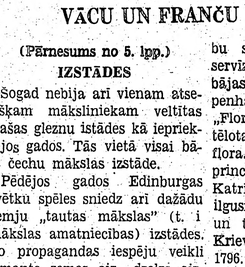

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
VALUDE
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.,
HO 3-1008.

VĀCU UN FRANČU MŪZIĶI . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

IZSTĀDES

Šogad nebija arī vienam atsevišķam mākslinīekam veltītas plašas gleznu izstādes kā iepriekšējos gados. Tās vietā visai bāla čechu mākslas izstāde.

Pēdējos gados Edinburgas svētku spēles sniedz arī dažādu zemju „tautas mākslas" (t. i mākslas amatniecības) izstādes. Šo propagandas iespēju veikli izmanto zemes aiz „dzelzs aizkara": pirms 2 gadiem reprezentējās Čechija, šogad Rumānija; izstādēm ir pievienota propagandas brošūra, kuŗā cildināti „demokratisko valdību" nopelni tautas mākslas veicināšanā.

Franču institūts reprezentēja savas zemes augsto grāmatu izdevniecības kultūru, sarīkojot grāmatu izstādi, lai parādītu franču grāmatniecības attīstību no 1890. g. līdz mūsu dienām. Tur bija redzamas grāmatas ar Manē, Tulūza - Lotreka, Vlaminka, Derēna, Maijola, Bonnāra un citu ievērojamu mākslinieku illustrācijām. Sevišķi jāatzīmē Bodlēra „Launuma ziedu" izdevums ar Rodēna, un Balzaka „Nepazīstamais šedevrs" ar Pikaso illustrācijām. Varēja apbrīnot arī briniškīgos ādas ar ornamentiem greznotos iesējumus. Ir jākonstatē fakts, ka nevienā zemē literatūra un grāmatas nav tādā cieņā kā Francijā: to pierāda daudzās literatūras prēmijas, publikas dzīvā interese par jaunizņākušajām grāmatām — un šie krāšņie grāmatu apgādu mākslas eksemplāri.

Dāņu institūts bija sarīkojis slavenā Kopenhagenas porcelāna izstādi. Apmeklētāju uzmanību saistīja kādas vēsturiskas servīzes kopija (oriģināls glabājas karaļnama kollekcijā Kopenhagenā): tā bija slavenā „Flora Danica" servize, kur attēlota tiešām vai visa Dānijas flora. Šo servizi Dānijas kroņprincis grbējis dāvināt Krievijas Katrinai II. Tās izgatavošana ilgusi no 1790. līdz 1802. gadam, un tā nav tikusi nosūtīta uz Krieviju, jo Katrīna II mira jau 1796. g. Servizes kopiju ar 80 priekšmetiem esot iespējams pasūtināt arī tagad, uz tās izgatavošanu esot jāgaida 1-3 gadi, un ta maksājot tikai . . . 3.000 mārciņu!

Arī Britanija reprezentējās ar savu slavenā Vedževuda porcelāna izstādi, kur varēja izsekot visai tā attīstībai, sākot no šīs firmas nodibināšanās 18. g. simtenī līdz mūsu dienām.

BRĪVKONCERTS TAUTAI

Pagājušā gada festivālā uz slavenā vijolnieka Jehudi Menuchina ierosinājumu notika brīvs koncerts tautai, piedaloties Menuchinam, čellistam Gasparam Kasado un pianistam L. Kentneram. Šis skaistais mākslinieku žests, kā liekas, kļūs par Edinburgas festivālu tradiciju: šī gada festivāla beigās bezmaksas koncertu skolu jaunatnei sniedza Stokholmas operas soliste Kerstina Meijere un pianists Džeralds Mors. Sajūsmināta jaunatne sarīkoja mākslinieciskais direktors un Edinburgas Lords Provosts (pilsētas galva) paziņoja žurnālistiem nākamā festivāla pamatplānu.

Austra Augenberga

KEN WILES LTD.
153 ST. CLAIR AVE., W.
10 dzīvokļu māja BLOOR — AVENUE Rd. rajonā. Ienākums apm. $10.000,- gadā. Prasītā cena $55,000,- ar $10.000,- iemaksu.
8 istabu savrupmāja ST. CLAIR — OAKWOOD rajonā. Privāts iebraucamais ceļš. Viena atklāta obligācija uz 10 gadiem. Atmaksājama $ 142,- mēnesī.
8 istabu savrupmāja pie DAVISVILLES stacijas. Prasa $14.500,- ar $1.500 iemaksu. Viena atklāta obligācija pēc vienošanās.
ZVANĪT:
A. STIKUTAM, WA 4-7357
vai HU 1-7103.

DĀVANU SAIŅUS
ar augstas kvalitātes precēm nosūtu no Eiropas noliktavām.
Interesentus lūdzu pieprasīt audumu paraugus un cenrādi.
EDVARDS AGIS,
TĀLR. JACKSON 2-0824,
3 BARTON STREET W.,
HAMILTON, ONT.

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri.

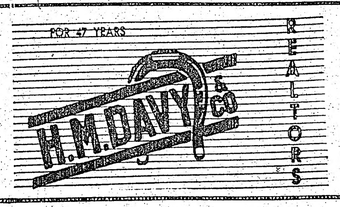

5128 DUNDAS ST. W.,
ISLINGTON
AT SIX POINTS
BE 1-3301 - 2

DAVY — PIEDĀVĀ KATRA VEIDA BUNGALOVUS RIETUMOS

SWANSEA: Iemaksa $6.000,- atsevišķai dubultķieģeļu mājai ar garažu un privātu iebraucamo ceļu. Ultramoderna virtuve, ūdens - ēļļas apkure un atpūtas telpa pagrabā.

COLLEGE - OSSINGTON: Izīrēta 3 dzīvokļu māja un veikala telpas. Ienākums $320,- mēnesī. Iemaksa $10.000,- vai mazāk. Pilna cena pēc vienošanās, viena obligācija par atlikušo summu uz 10 gadiem.

ISSLINGTON: 6 istabu bungalovs ar 85 x 300 pēdu gruntsgabalu. Ideāls auglu kokiem un dārzājiem. Klusa vieta, tuvu skolām. Viena obligācija par atlikušo summu, ja iemaksā — $6.000,-.

E. KRASTIŅŠ,
TEL. MĀJĀS RO 9-9993.
E. RUDZĪTIS,
RO 6-2069.

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
LE 6-0143
LE 5-4455
Mums ir

VISĀDAS KRĀSU FI
ATTĪSTĪŠANAI UN
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APD
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HU
Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās no pl.

MAMBO — SAMBA — RUMBA
DEJU STUDIJA
175 COLLEGE ST. (pie Mc Caul),
Jūs iemācīt
FOXTROTU — LĒNO V
PRIVĀT
Aukstā gaisa vēdināšana.

DELIKATESU VEIKALS LE 4-8974
LITTLE RIG
343 Roncesvalles Ave., Toronto
Bagātīgā izvēlē eiropiešu gaumē delikateses. ⊙ Klājam dus vieslbām katram dalibnieku skaitam. ⊙ Laikras Latvija Amerikā. ⊙ Krājumā: Skaņu plates, grām Pasūtinājumus pieņem arī no ārpus Toronto dzīvoj tautiešiem. Piegāde mā
VIJA KRAUJIŅA. LAIMONS LID

Latviešu pašapkalpošanās pārtikas preču vei
113 RONLESVALLES AVE., TORONTO (High Park ra
Tel.: LE 4-2515.
THE SIGN MARKETERIA
PIEDĀVĀJAM visāda pārtikas preces un delikates
Dabūjami arī dažāda veida juv
ROTAS LIETU IZSTRĀDĀJU
KLĀJAM GALDUS
veida viesībām, katram dalīb skaitam, ar labu dekorējum
Galdu klāšanu lūdzu pieteikt
tel.: RO 7-6044. ARNOLDS AP

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRA
BOSTONAS ANSAMBĻA
viesizrāde Toronto, sestdien, 10. okt
pl. 8.00 v., Eaton auditorijā, Eaton's College
Uzvedīs J. RAIŅA lugu 3 cēlienos, 5 ain
Ugunsun nakt
Tēlotāji: ANCE ROZĪTE, ELZA
MARTA SALA, MIRDZA MELKERTE, MAIJA
BUŠA, RASMA BIRZGALE, LOLITA LEJIŅA
LENTĪNA VASIĻEVSKA, VITA VILNIS,
LEJIŅŠ, REINIS BIRZGALIS, JĀNIS PŪCE, KA
UPATNIEKS, GUNĀRS STRAUMĒNS, SILVE
LAMBERGS, KĀRLIS DRAVNIEKS, VILNIS
RIŅŠ, ALEKSANDRS CIRULIS, SANDRIS ŠT
LIS, BORISS ROGA, STANISLAVS DUĻEV
ROLANDS ZEIPE.
Režisors ..... REINIS BIRZG
Skatuves gleznotājs ..... ARDIS VĪNĶ
Mūziku un dziesmas komponējis KĀRLIS LIE
Harfiste ..... MARGA MILLERE - GRASM
Mūzikas konsultants ..... PĒTERIS GA
Deju konsultante ..... IRAIDA JANS
Skaņu konsultants ..... VILNIS EZE
Skatuves meistars ..... ERNESTS Ū
Biļetes: $3.00, $2.50, $2.00 iepriekšpār
„LOTUS" PUĶU VEIKALĀ, 802 BATHURST ST., T
Izrādes dienā, 10. oktobrī, EATON auditorijas
Pusceņu biļetes skolēniem dabūjamas tikai „Lotus" v

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PA
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinā
ROTBART'S DRUG STORE
676 Queen St
Toronto.
EM 3-280

SŪTIET ĀDAS
STANDARTSAIŅUS jūsu piederīgien
SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS
2 pāriem garo zābaku ar visiem piederumiem —
oderāda, zoļāda u. c. piederumi .....
Pasūtinājumus pa pastu izpildām nekavējoties pēc pārveduma saņemšanas.
ENCHIN LEATHE
466 BATHURST STREET, TORONT
ATVĒRTS IK DIENAS LĪDZ PLKST. 5.30

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

LE 6-0143
LE 5-4455

SOUTH KINGSWAY:
$4.000,- ir visa prasītā iemaksa pircējam - latvietim par pilnīgi jaunu un modernu „split level" 7 ist., dubultķieģeļu, māju ar izbūvētu pagrabu un 2 vannas istabām. Piebūvēta ķieģeļu garāža. 2 atsevišķas ieejas. Ideāla māja lielai, vai divu ģimeņu saimei. Ilggadīga hipotēka. Zvanīt J. VEISAM.

EAST END.
2.000,- iemaksa 8 istabu atsevišķai dubultķieģeļu mājai ar 2 modernām virtuvēm, eļļas apkuri, 2 vannas istabām. Garāža, dārzs. Sevišķi labi uzturēta māja. Nenokavējiet.
Zvanīt J. VEISAM.

HIGH PARK — dzīvokļu māja:
$5.000,- iemaksa 10 istabu divu dzīvokļu mājai (dupleksam) ļoti labā rajonā. Modernas virtuves, lielas un gaišas telpas. Radiātoru apkure. Mūra garāžas. Ļoti pieņemama cena un ilggadiga hipotēka.
Zvanīt J. VEISAM.

BLOOR - SHERBOURNE ST.:
$2.000. iemaksa 8 istabu, dubultķieģeļu dupleksam uz sevišķi liela gruntsgabala, kam var būt tuvākā laikā liela vērtība kā dzīvokļu mājas apbūves gabalam. 2 virtuves, 2 vannas istabas. Īpašnieki — vecāks skotu pāris izceļo uz Angliju. Zvanīt J. Veisam.

Mums ir mājas visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām. Sekojiet mūsu speciālpiedāvājumiem Toronto Daily Star, The Telegram un Globe & Mail.

VISĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

MAMBO — SAMBA — RUMBA — JIVE — CHA-CHA
DEJU STUDIJA N. SCHWANEBACH,
175 COLLEGE ST. (pie Mc Caul), Tel. WA 1-4318, TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
FOXTROTU — LĒNO VALSI — VALSI — TANGO
PRIVĀTSTUNDAS
Auksta gaisa vēdināšana. Pieteikšanās un izziņa katrā laikā.

Ziemeļtoronto.
$30.000,- par 7 istabu masīvu ķieģeļu savrupmāju. Taisnstūrains plāns. 3 guļamistabas un saules istaba. Moderna virtuve un vannas istaba. Jauna eļļas - silta gaisa apkure. Bruģēts privāts iebraucamais ceļš, garāža. Liels dārzs. Tuvu baznīcām, skolām, iepirkšanās vietām un satiksmei. Zvanīt HU 8-9519.

IZĪRĒJAMS
3 istabu vai 2 istabu nemēbelēts dzīvoklis ar atsevišķu vannas istabu otrā stāvā
DANFORTH - BROADVIEW rajonā. Zvanīt darbdienās pēc pl. 6 vakarā. HO 1-0502, Toronto.

Carlton - Parliament
IZĪRĒJAMA
2 mēbelētas istabas ar virtuves lietošanu. Laba iepirkšanās un satiksme. Parkošanas iespējas.
WA 3-4842, Toronto.

Broadview-Millbrook Rd.
IZĪRĒJAMS
nemēbelēts dzīvoklis — 2 istabas, apsildīta saules istaba un virtuve. (Gāzes plīts un ledusskapis. Zvanīt katrā laikā — HO 5-3896, Toronto.

Danforth-Broadview raj.
IZĪRĒJAMA
istaba un virtuve. Virtuvē izlietne, silts un auksts ūdens. Uz vēlēšanos garāža.
Zvanīt HO 5-6595, Toronto.

Dundas - Scarlett Rd., klusā ģimenē
IZĪRĒJAMA
liela nemēbelēta istaba otrā stāvā. Uz vēlēšanos garāža.
Zvanīt RO 6-1314, Toronto.

O' Connor - Pape
IZĪRĒJAMS divistabu dzīvoklis 1. stāvā, ar atsevišķu vannu un atsevišķu ieeju. Zvanīt HO 1 1114 vai HO 1 3766.

C. G. TODD LTD
REAL ESTATE
Aizdevumu sagāde. Lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs Hamiltonā.
418 MAIN ST., E., HAMILTON.
OJĀRS IEVIŅŠ. Tel. JA 8-6336. VALDIS TUKLERS.

DELIKATESU VEIKALS LĀ 4-8974
LITTLE RIGA
343 Roncesvalles Ave., Toronto
Bagātīgā izvēlē eiropiešu gaumē delikateses. Klājam galdus viesībām katram dalībnieku skaitam. Laikrasts — Latvija Amerikā. Krājumā: Skaņu plates, grāmatas. Pasūtinājumus pieņem arī no ārpus Toronto dzīvojošiem tautiešiem. Piegāde mājās.
VIJA KRAUJIŅA. LAIMONS LIDUMS.

STRAZDIŅU ARNOLDU, JĀŅA dēlu, dzimušu 1920. gada 10. maijā, Ādažu pagastā, meklē tuvinieki Latvijā.
Lūdz rakstīt: Mrs. I. L. KAINS, LOT 9, MARION ST., GEORGES HALL, BANKSTOWN, SYDNEY / N.S.W., AUSTRALIA.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CREST FLORISTS
567 Mount Pleasant Rd., Toronto
(PIE BELSIZE DR.)
Tel. HU 7-0491
PLAŠĀ IZVĒLĒ VIENMĒR SVAIGI GRIEZTI ZIEDI.
ZIEDU SAKĀRTOJUMI UN ZIEDOŠI TROPISKI STĀDI.
Pieņem pasūtinājumus pa tālruni

Latviešu pašapkalpošanās pārtikas preču veikals,
113 RONLESVALLES AVE., TORONTO (High Park rajonā),
Tel.: LE 4-2515.
THE SPIN MARKETERIA
PIEDĀVĀJAM visāda veida pārtikas preces un delikateses.
Dabūjami arī dažāda veida juveliera ROTAS LIETU IZSTRĀDĀJUMI.
KLĀJAM GALDUS visāda veida viesībām, katram dalībnieku skaitam, ar labu dekorējumu.
Galdu klāšanu lūdzu pieteikt pa — tel.: RO 7-6044. ARNOLDS APŠIŅS.

VISU MŪZIKAS INSTRUMENTU VEIKALS UN PĀRSTRĀDNIECĪBA
311 BARTON ST., E., HAMILTON, ONT.
Tautiešiem Kanadā speciāla atlaide no 15—25%. Dodu arī uz nomaksu. Garantēta kvalitāte. Tuvāku informāciju sniedz: FELIKSS ALBERTIŅŠ. Tel.: JA 7-8470.

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRA
BOSTONAS ANSAMBLA
viesizrāde Toronto, sestdien, 10. oktobrī, pl. 8.00 v., Eaton auditorijā, Eaton's College St.
Uzvedīs J. RAIŅA lugu 3 cēlienos, 5 ainās
Ugunsun nakts
Tēlotāji: ANCE ROZĪTE, ELZA PŪCE, MARTA SALA, MIRDZA MELKERTE, MAIJA GRĪNBUŠA, RASMA BIRZGALE, LOLITA LEJIŅA, VALENTĪNA VASIĻEVSKA, VITA VILNIS, JĀNIS LEJIŅŠ, REINIS BIRZGALIS, JĀNIS PŪCE, KĀRLIS UPATNIEKS, GUNĀRS STRAUMĒNS, SILVESTRS LAMBERGS, KĀRLIS DRAVNIEKS, VILNIS EZERIŅŠ, ALEKSANDRS ČIRULIS, SANDRIS ŠTŪBELIS, BORISS ROGA, STANISLAVS DUĻEVSKIS, ROLANDS ZEIPE.
Režisors ..... REINIS BIRZGALIS
Skatuves gleznotājs ..... ARDIS VINKLERS
Mūziku un dziesmas komponējis KĀRLIS LIETIŅŠ
Harfiste ..... MARGA MILLERE - GRASMANE
Mūzikas konsultants ..... PĒTERIS GALIŅŠ
Deju konsultante ..... IRAIDA JANSONE
Skaņu konsultants ..... VILNIS EZERIŅŠ
Skatuves meistars ..... ERNESTS ŪDRIS
Biļetes: $3.00, $2.50, $2.00 iepriekšpārdošanā „LOTUS" PUĶU VEIKALĀ, 802 BATHURST ST., Toronto. Izrādes dienā, 10. oktobrī, EATON auditorijas kasē. Puscenu biļetes skolēniem dabūjamas tikai „Lotus" veikalā.

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PASTU uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm.
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.
ROTBART'S DRUG STORE
676 Queen St., W., Toronto.
EM 3-2800.

SŪTIET ĀDAS
STANDARTSAIŅUS jūsu piederīgiem.
SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS
2 pāriem garo zābaku ar visiem piederumiem — virsāda oderāda, zoļāda u. c. piederumi $20.00
Pasūtinājumus pa pastu izpildām nekavējoties pēc naudas pārveduma saņemšanas.
ENCHIN LEATHER
466 BATHURST STREET, TORONTO.
ATVERTS IK DIENAS LĪDZ PLKST. 5.30

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Jaunatnes diena (jau astoto gadu) svētdien, 11. oktobrī: pl. 3 p. p. Betlemes baznīcā dievkalpojums, spredikos doktorands Paulis Birznieks, piedalīsies māc. R. Bērziņš un A. Ozols, soliste Mirdza Piekalnite, sopráns; pl. 5 p.p. draudzes namā sanāksme ar doc. Arnolda Šturma referātu latviešu mūzika 40 gados skaņu plašu demonstrējumi, saviesīga dzīve iauniešiem.

Dāmu komitejas pēcpusdienas tēja svētdien, 18. oktobrī, pl. 4 p.p. Arlingtona zālē.

Bruklinas bērniem svētdienas skolas klases sestdienās no pl. 12—3 p.p. Betlemes baznīcas apakšējā zālē, pirmskola un bērnu dārzs svētdienās dievkalpojumu laikā.

CIKĀGA

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

11. oktobrī, pl. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola; pl. 11 jaunatnes dievkalpojums ar draudzes karoga iesvēti. Tenora Valdemāra Salmiņa solo un draudzes koris Ed. Strautmaņa vadībā. Pl. 1 p.p. Draudzes nama iesvēte un apskate. Draudzes 62 gadu darbības pieminēšana.

Māc. A. Sudars, 1030 — 39 Ave. Belwood, Ill.

Cikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2223 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2320

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Cikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.

Cikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMVA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 2. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p. p.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Dievkalpojumi Cikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding

Māc. G. Straumanis, 1444 N., Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Minneapoles St. Pauls latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 37th Ave. katru svētdienu, pl. 11 no rīta Māc. P. Langins.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās. Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.

DIEVKALPOJUMI KANADA

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel.: 4-0302.

Svētdien, 11. oktobrī, pl 11.00, Fort Viljamā: Pļaujas svētku dievkalpojums.

Svētdien, 25. oktobrī, pl. 11.00, Fort Viljamā: Reformācijas svētku dievkalpojums.

Draudzes bazārs sestdien, 10. oktobrī, pl. 7.30 vak. Port Artūrā, 195 N. Cumberland.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1562.

Svētdien, 11. oktobrī, pl. 11,00 svētdienas skolas atklāšanas dievkalpojums.

Svētdien, 18. oktobrī, pl. 3 p.p., dievkalpojums.

Svētdien, 25. oktobrī, pl. 11 no rīta dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LE 6-2510.

11. oktobrī, plkst. 2 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums un Sv. skola Sv. Jāņa baznīcā.

18. oktobrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums un Svētdienas skola Sv. Trīsvienības baznīcā. Pēc- dievkalpojuma Dāmu komitejas pilnsapulce.

25. oktobrī,plkst 2 p.p. dievkalpojums un Svētdienas skola Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

11. oktobrī, plkst. 2,30 p. p., dievkalpojums un svētdienas skola.

18. oktobrī, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

25. oktobrī, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Ceturtdien, 15. oktobrī, plkst. 7.00 vakarā draudzes bībeles stunda baznīcas telpās.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGĀ

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3908

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

SADBERIJĀ

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Sadberijā svētdien, 11. oktobrī, plkst. 13, Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) Pļaujas svētku dievkalpojums ar Sv. Vakarēdienu.

Virdžinijtaunā svētdien, 18. oktobrī, plkst. 13. anglikaņu baznīcā dievkalpojums.

Norandā svētdien, 18. oktobrī, plkst. 16. United baznīcā dievkalpojums.

MONTREĀLA

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 1-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

11. oktobrī, plkst. 2 p.p., dievkalpojums.

18. oktobrī, plkst. 2 p.p., dievkalpojums jaunatnei.

25. oktobrī, plkst 2 p.p., dievkalpojums.

Māc. Arturs Voitkus, 3436 Rosedale Ave. Tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā.

Svētdien, 11. okt., plkst. 1.00 p.p., Svētdienas skola; plkst. 1.30 dievkalpojums. Spredikis: Vara.

Trešdien, 14. oktobrī, plkst 8.00 vakarā draudzes namā Bibeles stunda. Temats: Indijas reliģijas (ciklā Pasaules reliģijas).

Svētdien, 18. okt., plkst. 1.30 p.p., dievkalpojums jaunatnei. Spredikis: Ieroči. Pēc dievkalpojuma jaunatnes reliģ. audzin. stunda.

Svētdien, 25. okt., plkst. 1.00 p.p., Svētdienas skola; plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums. Spredikis: Divējādās mērauklas.

Trešdien, 28. okt., plkst. 8.00 vakarā Bibeles stunda draudzes namā. Temats: Pasaules reliģijas (turpinājums).

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5096.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu 11. oktobrī, pl. 1,00 dienā, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St. Dziesmu lapiņas.

Sv. Katarīnas ev.-lut. draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu — 18. okt., pl. 3.30 p.p., Kristus lut. baznīcā. Dziesmu lapiņas.

Niagarā (Ont)., latviešu ev.-lut. draudzē, 1. novembrī, pl. 2 p.p., Reformācijas svētku dievkalpojums, angliķāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

EDMONTONĀ

Māc. Elmārs Caune (10990 - 125 St. Tālr.: HU 8-1693, Edmonton, Alta).

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bibeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 gaŗigs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1359 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218

MONOGRAFIJU
KĀRLIS ZARIŅŠ DZĪVĒ UN DARBĀ
IZDOD RŪJAS APGĀDS LONDONĀ
Oktobŗa mēnesī iznāks pazīstamā kritiķa un biografa ARTURA BERZIŅA monumentālais darbs
Kārlis Zariņš dzīvē un darbā
ARTURS BERZIŅŠ izmanto ilgus gadus krātos, plašos materiālus, bagātīgo paša pieredzi un savu veiklo spalvu. Skaistā latviešu valodā, dzīvā un saistošā stāstījumā autors lietpratīgi apraksta ne tikai mūsu ievērojamā valstsvīra un diplomāta dzīves gājumu, bet arī svarīgākos politiskos un sabiedriskos notikumus latvju tautas dzīvē pēdējā gadu simtenī — interesantakajā laikmetā mūsu vēsturē.

Grāmatā profesora V. TONES gleznots sūtņa portrets krāsās (viens no mākslinieka pēdējiem darbiem); monografijai 20 nodaļu, 361 lapp. (ar 50 illustrācijām un atsevišķām krīta lapām). Pēdējā nodaļā „Valstsvīram un draugam" deviņu latviešiem labi pazīstamu sabiedrisku darbinieku veltījuma raksti. OJARA JĒGENA vāks, sējuma mets un iekārtojums. Visi grāmatas eksemplāri iesieti.

Šī būs viena no vērtīgākām un interesantākām trimdā izdotām latviešu grāmatām, tāpēc izdevēji cer, ka tā atradīs ceļu uz katra latvieša māju brīvajā pasaulē. Lai atvieglotu grāmatas iegūšanu, atklātā iepriekšēja parakstīšanās par pazeminātu cenu.

Grāmatas cena Kanadā būs $5,-. Tiem, kas pieteiksies līdz 15. oktobrim, cena pazemināta uz $4.-.

Pieteikšanās kopā ar naudu piesūtāma tieši izdevniecībai:
RŪJA, 30 CLARENCE ROAD, LONDON, N. 22, ENGLAND,
vai Kanadā:
DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
Apgāds „RŪJA".

Nupat saņemtas jaunas GRĀMATAS

J. Ziemeļnieka — KOPOTAS DZEJAS	$7.00
A. Niedras — ZELTA VĀRTU PILSĒTA	$3.40
R. Bangerska — MANA MŪŽA ATMIŅAS, II d.	$5.20
I. Gubiņas — ZELTA IELEJA	$3.00
V. Strēlertes sakārtoj. — LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS	$4.25
U. Ģērmaņa — LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI	$5.50
O. Dūna — JUVIKAS ĻAUDIS, I-II-III	$10.00
A. P. Mierkalna — PURPURA SIRDS (dzejas)	$3.50
VARENAIS BETHOVENS	$8.00

DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, 2-B, Ontario, Canada.
Darbdienās no pl. 9—6 vak., sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

OSKARS
PERRO
REALTORS

Lai pie labas mājas treci . . .
Zvani Lennox pieci reizpieci . . . . .
LE 5-5555
1595 BLOOR ST., W.,
TORONTO.

WINDEMERE - BLOOR: atsevišķa 6 istabu dubultkiegeļu māja, moderna virtuve un vannas istaba ar dušām. Privāts iebraucamais ceļš, garāža un dārzs, ūdens - eļļas apkure. Iemaksa $3.000,- izdevīgi maksāšanas noteikumi Tuvu satiksmei.
Zvanīt K. RANGAM.

YONGE — HG-WAY 401: 5 istabu dubultkiegeļu bungalovs klusā rajonā. Iemaksa tikai $2.500,-. Prasītā cena $14.500,- un 6% obligācija. Ultrā moderna virtuve un vannas istaba ar dušām, eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Gruntsgabals 50 pēdu plats, īpašums uzturēts vislabākā kārtībā. Zvanīt K. RANGAM.

LATVIEŠU APRIŅĶI pie haiveja, 75 akru farma, 15 akri jaukta meža, 45 akri aramzemes. Tuvu skolām, pilsētām. Pilna cena tikai $5.700,- ar ļoti mazu iemaksu.
Zvanīt K. RANGAM.

SEKOJIET MŪSU SPECIĀLSLUDINĀJUMIEM LIELAJOS DIENAS LAIKRAKSTOS.

†

Šī gada 4. oktobrī pēkšņi no mums šķīries mūsu saimes mīļš loceklis,
Lettonia's filistrs,

INŽENIERIS

EDGARS MEŽCIEMS

apbedīts 7. oktobrī Jorkas kapos Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Sit tibi terra levis!

TORONTO KORPORĀCIJU KOPA.

Saiņu pārsūtīšanas centrāle „Kopība"

Vācijā noorganizējusies dāvanu saiņu pārsūtīšanas centrāle ar nosaukumu: Latviešu dāvanu saiņu sabiedrība „Kopība". Šīs sabiedrības pilnvarotie ir A. Bērziņš un A. Mežals.

Firmas pārstāvji izsakās, ka, izmantojot Vācijas saimniecisko uzplaukumu un naudas kursu starpību, it seviški ar dolaru un sterliņu zemēm, varot pārsūtīt preces tieši no Vācijas par ievērojami zemām cenām. Vācijas ražojumi kvalitātes un cenu ziņā sūtīšanai aiz dzelzs aizkara esot izdevīgāki. Preces tiekot iepirktas tieši no vācu firmām, pie tam varot nosūtīt katra veida preces, askaitot pārtiku, jo daudzās zemēs tā esot stipri lētāka kā Vācijā.

Saiņi sasniedzot Latviju 2-3 nedēļu laikā. Tie esot apdrošināti. Nozušanas vai bojāšanas gadījumā izsūtot jaunus saiņus. Saiņa svars nedrīkst pārsniegt 20 kg. Samaksu par saiņiem aprēķina vācu markās pēc kursa: viens dolars līdzvērtīgs 4,15 vācu markām, angļu mārciņa — 11,70 DM un Austrālijas mārciņa — 9,20 DM. Pie saiņa preču cenas jāpieskaita iesaiņošanas, apdrošināšanas, porto u. c. izdevumiem līdz 5 kg — DM 24,00, līdz 10 kg — DM 32,00, līdz 15 kg — DM 38,50 un līdz 20 kg — DM 42,00. Pasūtinot, saiņu sūtītājam jāpievieno samaksa par tiem. Pasūtinājumi adresējami un informācija pieprasāma Latviešu dāvanu saiņu sabiedrībai „Kopība", 21-a, Münster/Westf., Postamt 2, Postlagerkarte Nr. 33, Germany.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

10. oktobrī — Bostonas teātra izrāde.
17. oktobrī — Balle Columbus zālē. DV Toronto Vanadzes.
24. oktobrī — P. Brīvkalnes koncerts Ītona auditorijā.
31. oktobrī — TLB dramatiskā ansambļa pirmizrāde „7 vecmeitas".
31. oktobrī L.M.M.K. sezonas atklāšanas balle.
1. novembrī — Irmas Kajakas-Keniņas ritmoplastikas studijas audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas zālē.
6. novembrī — tradicionālais Mārtiņu sarīkojums ar dejām Kolumba zālē. Toronto latv. b-ba un Toronto LSK.
7. novembrī — Mārtiņu balle Palace Pier. DV Toronto nod.
15. novembrī jaunatnes koncerts Sv. Andreja baznīcas zālē.
17. novembrī — Dainas koŗa 10 g. jubilejas koncerts Ītona auditorijā.
3. decembrī — Koncertapvienības sarīkojumā prof. A. Teichmaņa koncerts.
Jaunatnes koncerts Sv. Andreja baznīcas zālē, 1960. g. 10. janvārī.

HAMILTONĀ

17. oktobrī DV gada svētki Rainbow zālē, King un Sanford ielu stūrī.
18. oktobrī prof. Dr. P. Kiķaukas priekšlasījums „Homēra Iliada", 47 Forest Ave.
30. oktobrī HMMK balle, Rainbow zālē.

ST. KATARĪNĒS

24. oktobrī — Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

NIAGĀRĀ

10. oktobrī DV nodaļas sezonas atklāšanas teātris - balle.
22. novembrī, 18. novembra atceres sarīkojums Niagarai un Sv. Katarīnēm.

INDIĀNĀPOLES CHRONIKA

(Pārnesums no 3. lpp.)

● Indiānas latviešu kooperatīva valde aicina tautiešus — namīpašniekus un namu rentētājus piedalīties kopīgā kurināmā iegādē ar kooperatīva starpniecību. Pagājušajā ziemā apm. 60 latviešu namsaimnieku esot ietaupījuši tuvu pie $1.000,-, jo Metropolitan Coal and Oil Co. pircējiem dodot atlaidi, ja tie kurināmo pasūtinot ar kooperatīva starpniecību. Tuvāka informācija saņemama pie kooperatīva valdes locekļiem, Pēteŗa Augenberga (tālr. WA 6-0168), vai Richarda Komisāra (tālr. WA 6-9518).

● Gadskārtējā Indiānas valsts izstādē (Indiana State Fair) jau otro gadu pēc kārtas viena ēka bija atvēlēta ārzemju valstu un tautu novietnēm. Tāpat kā pagājušā gadā, viskuplākā skaitā reprezentējās Dienvid- un Vidusamerikas valstis un Tālie Austrumi. No Baltijas valstīm izstādē arī šogad piedalījās vienīgi latvieši, taču novietne šoreiz bija mazāka un bālāka kā iepriekšējā gadā. Tāpat kā pērn, arī šoreiz izstādes priekšpēdējo dienu, 9. septembri, izstādes vadība izziņoja par internacionālo dienu.

● Latvijas universitātes dibināšanas 40 gadu atceres aktu Indiānapolē kopīgi rīkoja visas 4 Indiānas latviešu akadēmiskās un studentu organizācijas: Indiānas latviešu korporāciju kopa, Indiānas latviešu akadēmiskā kopa, Indiānas latviešu studentu kopa un LKSA „Dzintars" Indiānapoles nodaļa. Akts notika sestdien, 19. septembrī, vietējās Antlera viesnīcas Zelta zālē. Akadēmisko runu par tematu „Tautu likteņi" lasīja viesis — Latvijas universitātes profesors Dr. Ernests Roze, kam sekoja pāris mūzikāli priekšnesumi. It kuplā skaitā sapulcējušies akadēmiķi, studenti un to ģimeņu locekļi pēc oficiālās programmas pāris stundu vēl pakavējās saviesīgajā sadzīvē pie bagātīgi klātajiem galdiem.

● Indiānāpoles latviešu ev. - lut. draudzes atzīstami rosīgais jaunatnes pulciņš nesen izvēlējis savu jauno prezidiju 1959./1960. darbības gadam. Par prezidija priekšnieku ievēlēts Valdis Caune, priekšnieka vietnieku — Andrejs Ozoliņš, sekretāri — Liene Ozoliņa, kasieri — Dagnija Ozola, mantzini — Guntis Strīķis. Par pulciņa pārstāvi Indiānāpoles latviešu jaunatnes organizāciju padomē (ILJOPĒ) izvēlēta Ieva Sijāta. Jāuzsver, ka šis pulciņš pašlaik ir vienīgā organizētā latviešu jauniešu grupa Indiānāpolē, kas darbojas ne tikvien uz papīra, bet arī praksē, regulāri pulcēdamās savās sanāksmēs, kas notiek rotācijas kārtībā kāda pulciņa dalībnieka mājās vai draudzes mācītāja Pēteŗa Nesaules kancelejā.

● Jaunieši, kas vēlētos nākošā gada vasarā iesvētīties, bet vēl nav pieteikušies, lūgti to izdarīt līdz 11. oktobrim, pie draudzes mācītāja Pēteŗa Nesaules: 2228 N. Park Ave., Indianapolis 5, Ind., tālr.: — WA 5-0110.

G. G.

LATVIEŠU AKROBĀTI VIESOJĀS TORONTO CIRKŪ

Latviešu cirkus mākslinieki uzstājās Šrainera cirkū Toronto, laikā no 28. septembŗa līdz 3. oktobrim Maple Leaf Gardens. Toronto Shriners' Charity Circus rīkoja gadskārtējās cirkus izrādes, kur atlikums no šīm izrādēm tiek nodots kroplo bērnu apgādei.

Plašajā programmā bija daudz dažādu cirkus mākslas demonstrējumu, kuŗi gan bija daudz vājāki nekā savā laikā Rīgā Salamonska cirkū. Programma bija tik sajaukta, ka skatītājiem bija grūti sekot, jo vienā laikā parallēli notika vairāki demonstrējumi.

Divas latvietes ar vārdu „Sils sisters", kuŗas ir māte un meita, demonstrēja savu māku gaisa akrobātikā, kā arī pielīdējās ar dresēto suņu demonstrējumiem.

Silu ģimene cirkus mākslu piekopj kā savu profesiju, jau no Latvijas laikiem. Sili apbraukuši daudzas zemes gan Eiropā, gan Amerikā. Strādājat „melnās miesās", jo viņi arī uzstāda un novāc ierīces, kas vajadzīgas demonstrējumiem. — To jau varot arī paši nedarīt, — teica Sils, — bet nevarot paļauties uz rīkotāju uzstādītājām ierīcēm, jo bistamajos gaisa akrobātikas demonstrējumos ievērojama vislielākā precizitāte.

Viņu pastāvīgā dzīves vieta esot Nudžersija ASV, bet mājās tie neesot bijuši vairāk kā pusgadu. Pēc šīs izrādes nodomājuši braukt uz savu dzīves vietu, lai atvilktu elpu.

Par cirkus mākslu Amerikā Sils saka, ka te jau visi cirkus mākslinieki esot galvenokārt eiropieši un arī skatītājiem neesot lielas prasības, jo labas cirkus izrādes Amerikā tikpat kā neesot redzētas.

SPORTISTI TORONTO GODINA SAVU KOLLĒGU

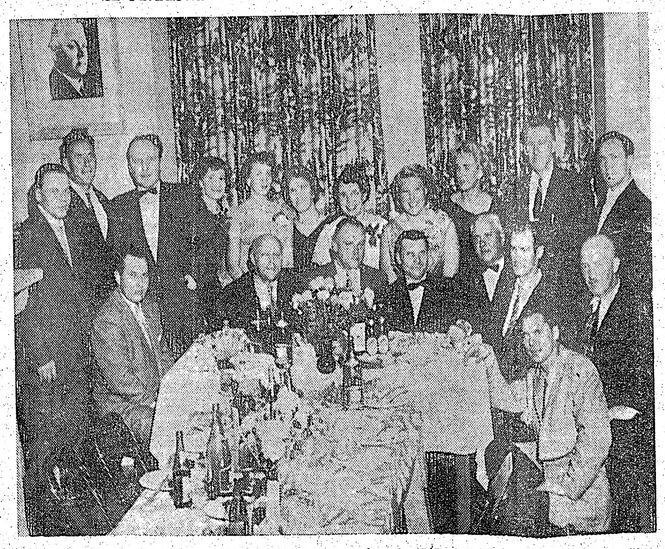

3. oktobrī DV namā sporta saime atzīmēja nopelniem bagātā sportista Kārļa Draules 50. dzimšanas dienu. Galda galā sēž no kr.: DV futbola sekc. vad. J. Grīnbergs, DV sporta kluba pr-dis R. Kadiķis un jubilārs. J. Kreiļa uzņ.

Vieglatlētikas sacensības Toronto

Vieglatlētikas sezona Kanadā tuvojas beigām. Arī latviešu vieglatlēti, kas šajā vasarā sacentās vairāk nekā desmit internās sacīkstēs un meistarībā, drīz pārtrauks nodarbības. Sezonas slēgšanas sacensības paredzētas 18. oktobrī, bet nākošās plašākās sacensības, kuŗās aicināti piedalīties arī visi jaunās paaudzes atlēti, notiks pirmdien, 12. oktobrī, plkst. 11.00 no rīta Bīča laukumā. Sacensību programmā populārākās disciplīnas vīriešiem un sievietēm.

Pēdējās internās sacīkstēs par krietnu pārsteigumu gādāja volejboliste Maiga Kirša, ar atzīmējamu „come back" pēc 15 gadiem. Viņas rezultāti 60 m — 9,0 sek. un 100 m — 15,1 sek. ir atzīmējami mūsu vispārējā vērtējumā. (INFO)

Pērsiešu sasniegumi vieglatlētikā

Kalamazū Pērses interno vieglatlētikas sacīkšu sasniegtie rezultāti, A. grupā (dzimušiem 1942. un 43. gadā.): 100 m — I. E. Kronlins — 12,2 sek., 2. I. Ozols — 12,2 sek.; 200 m — I. E. Kronlins — 25,6 sek., 2. I. Ozols — 26,0 sek. Viriešu grupa tāllēkšanā: I. E. Kronlins — 5,61 m, 2. G. Kesteris — 5,16 m. Lodē — I. E. Kronlins — 10,26 m, 2. G. Kesteris — 9,49 m. Diskā — I. E. Kronlins — 27,58 m, G. Kesteris — 20,19 m.

B. grupā (dzim. 1944. gadā un vēlāk): 60 m — I. M. Ziemelis — 7,4 sek., 2. H. Videnieks — 8,4 sek.; 100 m — I. M. Ziemelis — 12,7 sek., 2. H. Videnieks — 13,2 sek. Tāllēkšanā — I. M. Ziemelis 5,16 m, 2. H. Videnieks — 4,34 m. Augstlēkšanā — I. M. Ziemelis — 1,68 m, 2. A. Osis — 1,52 m.

Sieviešu grupā (dzim. 1944. g. un vēlāk): 60 m — I. I. Kronlina — 9,8 sek., 2. A. Butnere — 10,0 sek. Augstlēkšanā — I. Z. Pole — 1,37 m, 2. I. Skrupskele — 1,32 m. Lodē — I. Z. Pole — 7,11 m, 2. I. Kronlina — 6,96 m.

Kalamazū Pērses vieglatlētikas ciklā piedalījās 6 meitenes un 12 zēni

ATRASTAS NO TORONTO MĀKSLAS MŪZEJA IZZAGTĀS GLEZNAS

Pēc trijām nedēļām kādā garāžā Toronto Parkdēles rajonā atradušās 6 no Mākslas galerijā izzagtajām gleznām, kuŗu vērtību rēķina uz $640.000,-. Gleznas atrastas iesaiņotas bieza ietināmā papīrā, un tās tikai nedaudz bojātas. Par gleznu pazušanu bija informēta ne tikai visa Amerikas kontinenta, bet arī starptautiskā policija — Interpols, visas muitas iestādes, starptautiskie mākslas lietu tirgotāji, mūzeji un kollekcionāri. Toronto policija pārbaudījusi 5.000 pa telefonu un pastu saņemtās informācijas, kas tomēr izrādījušās nenozīmīgas.

Kaut gan policija nosliptās gleznas atradusi jau pirms laba laika, atklātībai tas ātrāk nav ziņots, jo policija visu laiku uzmanījusi garāžu, cerībā notvert zaglus, kas vēl līdz šim nav atrasti.

SV. JĀŅA DRAUDZES PADOMES SĒDE

notika piektdien, 2. oktobrī, Trīsvienības baznīcā. Ar īsu svētbrīdi sēdi atklāja draudzes mācītājs, un pēc tam draudzes padomes pr-ks Z. Rūtenbachs ziņoja par draudzes valdes darbību vasaras un rudens mēnešos. Draudzes kasieris ziņoja, ka kases stāvoklis ir apmierinošs, kaut arī pagaidām ienākusi tikai mazliet vairāk kā puse no budžetā paredzētām draudzes nodevām. Tāpēc padome nolēma lūgt draudzes locekļus pasteigties ar draudzes nodevu kārtošanu un neatlikt to uz gada beigām, jo tas rada grūtības draudzes saimniecībā. Draudzes pr-ks ziņoja, ka sarunā ar Trīsvienības angļu draudzes mācītāju viņš centies panākt dažus uzlabojumus telpu sagādē draudzei, bet viņa misija beigusies nesekmīgi un draudzei nekādi uzlabojumi telpu izmantošanas zinā Trīsvienības baznīcā nav gaidāmi. Jautājuma tālākai kārtošanai izraudzīja trīs vīru komisiju, kuŗā ieies A. Atteka, J. Stabiņš un māc. A. Lūsis.

Pārskatu par dievnama iegādes priekšdarbiem sniedza dievnama iegādes kom. pr-ks. O. Brenķis. Viņš norādīja, ka nav gandrīz nekādu cerību par puslīdz pieņemamu maksu nopirkt kādu jau pastāvošu dievnamu, kanadiešu draudzes nevadās ar kristīgiem motīviem, bet ir ieinteresētas dievnamus pārdot sabiedrībām, kas var maksāt vairāk kā draudzes. Komisija apskatījusi vairākus gruntsgabalus un īpašumus, kur eventuāli varētu celt baznīcu mūsu draudzes vajadzībām. Par seviški piemērotu atzits kāds īpašums St Clair un Avenue Rd. rajonā, un dievnama iegādes komisija, kas sēdi noturēja stundu pirms draudzes padomes sēdes, nāca ar vienbalsīgu ierosinājumu šo īpašumu pirkt draudzes vajadzībām par apm. $50.000,- Padome nolēma īpašuma apskati izdarīt 3. oktobrī un galigo lēmumu pieņemt īpašā sēdē.

Plašu ziņojumu par Saulaines darbību sniedza Saulaines pārvaldes pr-ks E. Buka un kasieris J. Skrastiņš. Kaut gan dzīves dārdzība ir stipri cēlusies un produktu cenas pieaugušas, Saulaines saimniecība bijusi sekmīga, un tā piepildījusies Saulaines pārvaldes vēlēšanās nepaaugstināt maksājumus pagājušā sezonā jauniešu nometnes dalībniekiem un viesiem. Draudzes padome atzina Saulaines pārvaldes priekšnieka un pārvaldes locekļu darbību par sekmīgu un pareizu, izteica tiem pateicību un lūdza tos darbu tādā pašā pašaiziedzībā turpināt arī turpmāk. Pavisam Saulaines nometnē pagājušā vasarā uzturējušies 246 bērni; no tiem 177 dzīvojuši nometnē, bet 69 kopā ar vecākiem. Sakarā ar sinodes lūgumu, nolēma segt draudzei norādīto daļu no maksājumiem Sanfrancisko konferences izdevumu segšanai, resp. $228,-

SESTAIS VILNIS

PA SLEPENO AĢENTU NOSLĒPUMAINAJĀM UN BĪSTAMAJĀM GAITĀM

VII

KINO IZRĀDE LABIEM DRAUGIEM

Latviešu sabiedrība bija pārsteigta, kad 1940. gadā, Latvijas neatkarības nolaupīšanas trešajam cēlienam sākoties, Kremļa emisāra Andreja Višinska sastādītajā leļļu valdībā bija tikdaudz žurnālistu. Patiesību sakot, žurnālista profesija ir vistuvāk bīstamajam amatam, ko sauc par spiegošanu. Kā žurnālisti, tā arī spiegi taču liek lietā savu amata prasmi, lai savāktu informāciju. Parasti gan labi žurnālisti ir nesalīdzināmi labāk atalgoti nekā spiegi. Žurnālistu iegūtā informācija iespiestā vārda veidā tūdaļ nāk atklātības rīcībā. Bet ir lietas, ko vispārības interesēu vai profesionālās ētikas labā arī avīznieki noklusē. Protams, es domāju te profesionālos žurnālistus, kuŗu diemžēl, latviešiem kā brīvās valsts laikā, tā arī tagad viennēr bijis liels trūkums. Par nozēlošanu līdzās tādiem lieliem preses darbiniekiem, kā plkv. A. Plensneram, Arvidam Bergam, Ars. Podniekam, O. Berlingam, Edgaram Machtusam un citiem nopietniem, bet atklātībai mazāk pazīstamiem žurnālistiem, sabiedrībai bieži nācies saskarties ar pseudožurnālistiem, kas augsti kvalificējamo preses darbinieku amatu bieži vien degradējuši. Bet kuŗā gan profesijā tas būtu citādi.

Višinska sastādītajā ķiparu valdībā par ministriem pataisītie redaktori nebija spiegi. Tie bija čekas rūpīgi izraudzīti savas tautas nodevēji. Mēs būtu bērniškīgi naīvi, ja pielaistu varbūtību, ka Višinskis Rīgā ieradies, no mūsu galvaspilsētas preses darbiniekiem izraudzītu kāda laikraksta tieši vislabāk samaksātos redaktorus, kuŗu algas tālu pārsniedza piecus, sešus un septiņus simtus latu mēnesī. Nē, tas bija padomju sūtniecības sekretārs Baidakovs un kapteinis Vilis Krūmiņš, alias Jemeljanovs, kuŗi jau 1931. gadā, veltīgi klauvējuši pie „Brīvās Zemes", „Latvijas Kareivja", „Pēdējā Brīža" un „Segodņa" durvīm, atrada labu materiālu tieši tur, kur mēs vismazāk iedomātos to meklēt — bagātākajā un visplašākajā laikrakstā, kam ticēja, ko visi lasīja — laikrakstā, ar ko rēķinājās kā draugi, tā ienaidnieki.

Pagaidām latviešu tautas nodevēju valdības sastādīšanas nopelnus nepiedēvēsim ne krievu čekistam Baidakovam, ne latviešu profesoram Kausiņam, nedz arī sarkanarmijas Ceturtā biroja kapteinim Vilim Krūmiņam. Atgriezīsimies atpakaļ 1931. gadā vēlā pavasarī Rīgā un pasekosim jaunā „Tassa" redaktora Jevgenija Jemeljanova gaitām.

Latviešu žurnālisti, kuŗu uzdevumos bija referēt par Ārlietu ministriju, nevarēja noliegt, ka ar Preses nodaļas starpniecību ielūgums pāris reizes gadā pavadīt vakaru pad. sūtniecībā sagādāja interesantus piedzīvojumus, diplomāti bija labi mājastēvi. Sūtniecības darbinieki un to slaviskā vienkāršība kontrastēja ar pieņemšanām citu valstu diplomātiskajās pārstāvniecībās, kur, svinīgi kājās stāvot un tukšojot dzērienu glāzi, bija vienmēr jābūt nomodā, lai nepārkāptu kādu no stīvās etiķetes noteikumiem. Tikai amerikāņu konsuls ar savu neizsmeļamo anekdošu krājumu un milzīgo dzērienu bateriju, gan pats miljonārs būdams, centās tēlot vienkāršu lāga vecpuisi, kam virsas diplomātiskās izdarības sagādā lielākas galvassāpes nekā